

T.C
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİCİLİĞİ VE DENETİCİLİĞİ BÖLÜMÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BİRLEŞTİRİLMİŞ SINIFLI İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN
MÜDÜR YETKİLİ ÖĞRETMENLERİN YÖNETİM SÜRECİNDE
KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR

Mehmet AKDOĞAN

İSTANBUL, 2007

**YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİCİLİĞİ VE DENETİCİLİĞİ BÖLÜMÜ**

Mehmet AKDOĞAN

**BİRLEŞTİRİLMİŞ SINIFLI İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN
MÜDÜR YETKİLİ ÖĞRETMENLERİN YÖNETİM SÜRECİNDE
KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR**

**TEZ DANIŞMANI
Dr. ADİL SERDAR SAÇAN**

İSTANBUL, 2007

Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında görev yapan
Müdür Yetkili Öğretmenlerin Yönetim Süresinde Karşılaştıkları
Sorunlar

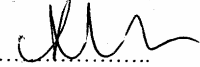
Mehmet AKDOĞAN

ONAY

Jüri:

Tez Danışmanı

Dr. Adil Serdar SAĞAN

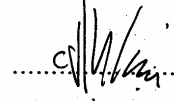
Üye

Prof. Dr. Cahat G. TİN

Üye

Dr. Mustafa FARSAKOĞLU

Yüksek lisans tezi onay tarihi: 23.01.2008

İÇİNDEKİLER	
ŞEKİL LİSTESİ	iv
ÇİZELGE LİSTESİ	v
ÖNSÖZ	ix
ABSTRACT	x
ÖZET	xi

I.BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu	4
1.2. Alt Problemler	4
1.3. Denenceler	4
1.4. Sayıtlılar	5
1.5. Sınırlılıklar	5
1.6. Temel Terim ve Kavramlar	5

II BÖLÜM

EĞİTİMDE BİRLEŞTİRİLMİŞ SINIF UYGULAMASI

2.1 Eğitimde Sorunlar ve Kalite	8
2.2.Ülkemizde Birleştirilmiş Sınıf ve Uygulamasına Genel Bir Bakış	11
2.3. Şanlıurfa'da Eğitim Sorunları ve Birleştirilmiş Sınıfların Genel Durumları	16
2.3.1. İlde İlköğretim ve ortaöğretimin durumu	17
2.3.2.Şanlıurfa ili Akçakale ilçesinde Birleştirilmiş Sınıfların Durumu	27
2.3.3 Kız Çocuklarının Okullaşması Sorunu ve Yürütülen Çalışmalar	29
2.4. Müdür Yetkili Öğretmenler ve Yönetim Süreçleri	33
2.4.1.Yönetim süreçleri	33
2.4.1.1. Karar verme	34
2.4.1.2. Planlama	36
2.4.1.3. Örgütleme	39
2.4.1.4. Eşgüdümleme	43

2.4.1.5. İletişim	45
2.4.1.6. Denetleme (Değerlendirme)	49
2.4.2. Yönetim İşlevleri (Rol alanları)	50
2.4.2.1. Personel hizmetleri	51
2.4.2.2. Öğrenci hizmetleri	52
2.4.2.3. Öğretim hizmetleri	54
2.4.2.4. Eğitim hizmetleri	55
2.4.2.5. Okul işletmesi	56
2.5. Yöneticilerin Görev ve Sorumlulukları	57
2.6 Birleştirilmiş Sınıf ve Eğitim Yönetimiyle İlgili Araştırmalar	60

III. BÖLÜM

ANKET ANALİZ VE DEĞERLENDİRME

3.1 Evren Örneklem	62
3.2. Veri Toplama Araçları	62
3.3. Verilerin Analizi	62
BULGULAR VE YORUM	64
SONUÇ VE ÖNERİLER	100
KAYNAKLAR	103
EKLER	107

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1.1 S¼rekli Gelişme ve Hedeflerle Y¼netim (Deming D¼ng¼s¼)

10

ÇİZELGE LİSTESİ

Çizelge 2.1 Sınıfların Birleştirilme Şekilleri	14
Çizelge 2.2. Birleştirilmiş Sınıflı Okulların Yapısal Türü	15
Çizelge 2.3. Şanlıurfa'da 6–13 Yaş Arası Nüfusun Okullaşma Durumu	17
Çizelge 2.4. 2006 Yılı Okul, Öğretmen, Öğrenci ve Derslik Sayıları	18
Çizelge 2.5. 2006 Yılı Okullaşma Oranları	19
Çizelge 2.6. 2000 Yılı Nüfus Sayımı Okur-Yazarlık Oranı (%)	19
Çizelge 2.7. Milli Eğitim Müdürlüğüne Halk Eğitim Merkezlerinde Açılan Kurslar (2006–2007)	20
Çizelge 2.8. İl Geneli Sayısal Veriler	21
Çizelge 2.9. 2004–2005 Öğretim Yılı Şanlıurfa İli Okullaşma Oranları	22
Çizelge 2.10. 2005–2006 Öğretim Yılı Taşınmalı İlköğretim Bilgileri Açısından İllerin Karşılaştırılması	22
Çizelge 2.11. İlimizde Bulunan YİBO'ların Yatılı Öğrenci Kapasiteleri ve Yatılı Öğrenci Sayıları	23
Çizelge 2.12. 2005–2006 Yılı Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarına Devam Eden Öğrencilerle İlgili Bilgiler	23
Çizelge 2.13. 2005–2006 Yılı Tarım İşçisi Aileleri Tarafından Başka İl ve Bölgelere Götürülen Öğrencilerle İlgili Sayısal Bilgiler (Mart, Nisan, Mayıs, Haziran)	24
Çizelge 2.14. İllere Göre Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayıları	24
Çizelge 2.15. Bilgi Teknolojilerinin Kullanımı İle İlgili Bilgiler	25
Çizelge 2.16. Öğretmen ve Diğer Personel	25
Çizelge 2.17. Sözleşmeli ve Ücretle Çalıştırılan Öğretmen Sayılar	26
Çizelge 2.18. Son yedi yıl yatırımları	26
Çizelge 2.19. İlköğretimde Şanlıurfa'da Yıllara Göre İlköğretim Okullarında Öğrenci Sayıları	27
Çizelge 2.20. Yeni Öğrenci Kayıtları ve Toplam Öğrenci Sayısı ile Kız Erkek Yüzde Oranları	29
Çizelge 3.1. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı	64
Çizelge 3.2. Öğretmenlerin Kıdemlerine Göre Dağılımı	64
Çizelge 3.3. Öğretmenlerin En Son Mezun Oldukları Bölüme Göre Dağılımı	65

Çizelge 3.4. Öğretmenlerin Hizmet İçi Seminere Katılma Durumuna Göre Dağılımı	65
Çizelge 3.5. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okulda Kayıtlı Öğrencisi Sayısının Dağılımı	65
Çizelge 3.6. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Öğretmen Sayısının (Kendileri Dışında) Dağılımı	66
Çizelge 3.7. Okulda Kayıtlı Öğrenci Sayısı Ve Öğretmen Sayısının Dağılımı	66
Çizelge 3.8. Personel Hizmetlerinde Yürütülen Yönetim İşlerine Ait Tanımlayıcı İstatistikler	67
Çizelge 3.9. Öğrenci Hizmetlerinde Yürütülen Yönetim İşlerine Ait Tanımlayıcı İstatistikler	68
Çizelge 3.10. Eğitim Hizmetlerinde Yürütülen Yönetim İşlerine Ait Tanımlayıcı İstatistikler	69
Çizelge 3.11. Öğretim Hizmetlerinde Yürütülen Yönetim İşlerine Ait Tanımlayıcı İstatistikler	70
Çizelge 3.12. Okulun İşletilmesi Hizmetlerinde Yürütülen Yönetim İşlerine Ait Tanımlayıcı İstatistikler	71
Çizelge 3.13. Ölçeklerin Güvenilirlik Analizi	72
Çizelge 3.14. Kolmogorov-Smirnov Testi	73
Çizelge 3.15. Personel Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği	74
Çizelge 3.16. Personel Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği	74
Çizelge 3.17. Öğrenci Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği	74
Çizelge 3.18. Öğrenci Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği	75
Çizelge 3.19. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Eğitim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Cinsiyete Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan T-Testi	75
Çizelge 3.20. Eğitim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği	75
Çizelge 3.21. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Öğretim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Cinsiyete Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan T-Testi	76
Çizelge 3. 22. Öğretim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği	76
Çizelge 3.23. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Okulun İşletilmesi Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Cinsiyete Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan T-Testi	77

Çizelge 3.24. Okulun İşletilmesi Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği	77
Çizelge 3.25. Varyans Analizi Tablosu	78
Çizelge 3.26. Varyans Analizi Tablosu	78
Çizelge 3.27. Varyans Analizi Tablosu	79
Çizelge 3.28. Varyans Analizi Tablosu	79
Çizelge 3.29. Varyans Analizi Tablosu	80
Çizelge 3.30. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Personel Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Mezun Olduğu Bölüme Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan T-Testi	80
Çizelge 3.31. Personel Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği	81
Çizelge 3.32. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Öğrenci Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Mezun Olduğu Bölüme Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan T-Testi	81
Çizelge 3.33. Öğrenci Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği	82
Çizelge 3.34. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Eğitim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Mezun Olduğu Bölüme Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan T-Testi	82
Çizelge 3.35. Eğitim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği	83
Çizelge 3.36. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Öğretim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Mezun Olduğu Bölüme Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan T-Testi	83
Çizelge 3.37. Öğretim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği	84
Çizelge 3.38. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Okulun İşletilmesi Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Mezun Olduğu Bölüme Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan T-Testi	84
Çizelge 3.39. Okulun İşletilmesi Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği	85
Çizelge 3.40. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Personel Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Eğitim Yönetimi Alanı İle İlgili Hizmet İçi Eğitim Kursuna Katılma Durumuna Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan T-Testi	86
Çizelge 3.41. Personel Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği	86
Çizelge 3.42. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Öğrenci Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Eğitim Yönetimi Alanı İle İlgili Hizmet İçi Eğitim Kursuna	

Katılma Durumuna Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan T-Testi	87
Çizelge 3.43. Öğrenci Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği	87
Çizelge 3.44. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Eğitim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Eğitim Yönetimi Alanı İle İlgili Hizmet İçi Eğitim Kursuna Katılma Durumuna Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan T-Testi	88
Çizelge 3.45. Eğitim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği	88
Çizelge 3.46. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Öğretim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Eğitim Yönetimi Alanı İle İlgili Hizmet İçi Eğitim Kursuna Katılma Durumuna Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan T-Testi	89
Çizelge 3.47. Öğretim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği	89
Çizelge 3.48. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Okulun İşletilmesi Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Eğitim Yönetimi Alanı İle İlgili Hizmet İçi Eğitim Kursuna Katılma Durumuna Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan T-Testi	90
Çizelge 3.49. Okulun İşletilmesi Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği	90
Çizelge 3.50. Varyans Analizi Tablosu	91
Çizelge 3.51. Varyans Analizi Tablosu	92
Çizelge 3.52. Varyans Analizi Tablosu	92
Çizelge 3.53. Varyans Analizi Tablosu	93
Çizelge 3.54. Varyans Analizi Tablosu	94
Çizelge 3.55. Okulun İşletilmesi Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği –Tukey HSD	94
Çizelge 3.56. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Personel Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı, Görev Yaptıkları Okulda Kendileri Dışındaki Öğretmen Sayısına Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kruskal Wallis H Testi	95
Çizelge 3.57. Personel Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği	96
Çizelge 3.58. Varyans Analizi Tablosu	96
Çizelge 3.59. Öğrenci Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği-Tukey HSD	97
Çizelge 3.60. Varyans Analizi Tablosu	98
Çizelge 3.61. Varyans Analizi Tablosu	98
Çizelge 3.62. Varyans Analizi Tablosu	99

ÖNSÖZ

Bu araştırma Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında görev yapan Müdür yetkili Öğretmenlerin Yönetim Sürecinde Karşılaştıkları Sorunları tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada; Şanlıurfa İli Akçakale İlçesinde Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında görev yapan Müdür Yetkili Öğretmenlerin yönetim sürecinde işlevsel süreçleri oluşturan rol alanlarına göre karşılaştıkları sorunlar incelenmiştir.

Bu araştırmanın ortaya çıkmasında beni cesaretlendiren, teşvik eden çalışmalarımı sabırla yönlendiren, değerli yardımlarını esirgemeyen, danışmanım Dr. Adil Serdar SAÇAN'a, araştırmanın değişik aşamalarında çalışmama katkı sağlayan ve bana destek olan Hacıekber Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okulu Müdür Yetkili Öğretmeni Sami İNCE'ye ve İbnisina ilköğretim Okulu Müdürü Ahmet DEMİR'e, Araştırma boyunca bana olan güven, anlayış ve desteğiyle büyük insan ve biricik babam Mustafa AKDOĞAN'a ve değerli aileme sonsuz teşekkür ederim.

ABSTRACT

The implementation of United Class, which is included in our educational system, especially in rural residential areas, is largely because of the geographical features and economic conditions in our country. The aim of the implementation of united class is to inoculate the idea of primary education to students. The teachers working in United Class Primary Schools, who also have the authority of directors, are face to face with hardships in many areas stemming from the profession of teaching and the administration process of schools, as well as living in rural areas, that is, in villages. As problems of a school in any level of education increase, the quality of education this institution or school gives decreases.

According to the data of the year 2006, one of every 20 students in primary education receives education through the implementation of United Class. The city in which this implementation is seen to its largest extent is Sanliurfa. There are many problems regarding primary education in this city. It is appropriate to take this city as an example, because Sanliurfa is the city in which the number of students per class is the highest. In the study, it has been noted that teachers who also have the authority of directors have to face problems in several dimensions in the administration process, depending on their role domains. Suggestions concerning the solution to these problems have been provided in the study.

ÖZET

Ülkemizin coğrafi özellikleri ve ekonomik şartlarından dolayı genellikle kırsal yerleşim alanlarında eğitim sistemimizde yer alan Birleştirilmiş Sınıf uygulaması yapılmaktadır. Birleştirilmiş sınıf uygulaması ile ilköğretimin amaçları öğrencilerimize kazandırılmaya çalışılmaktadır. Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim okullarında görev yapan Müdür Yetkili Öğretmenler kırsal kesimin yani köyde kalmanın getirmiş olduğu zorlukların yanında, öğretmenlik mesleğinde ve okulun yönetim sürecinde birçok alanda sorunla karşı karşıyadır. Eğitimin her hangi bir kademesinde bulunan okulun sorunları arttıkça, o kurumun veya okulun vermiş olduğu hizmetlerin kalitesi de düşmektedir.

2006 yılı verilerine göre ilköğretimde her 20 öğrenciden biri Birleştirilmiş Sınıf uygulamasıyla eğitim almaktadır. Birleştirilmiş sınıf uygulamasının en çok uygulandığı il olan Şanlıurfa'dır. Bu ilimiz ilköğretimle ilgili birçok sorunla karşı karşıyadır. Şanlıurfa derslik başına en fazla öğrenci düşen il olması sebebiyle araştırmanın örneğini buradan almayı uygun buldum. Araştırmada; Müdür Yetkili Öğretmenlerin, yönetim sürecinde rol alanlarına göre birkaç boyutta sorunlarla karşılaştığı görülmektedir. Araştırmada bu sorunların çözümüne yönelik öneriler getirilmeye çalışılmıştır.

I. BÖLÜM

GİRİŞ

Atatürk diyor ki;

“Ben bir işte nasıl muvaffak olacağımı düşünmem,o işe neler mani olur diye düşünürüm,engelleri kaldırdım mı iş kendi kendine yürür.” Atatürk’ün bu tarihi sözü biz eğitimciler açısından çok anlam ifade eder.Eğitim sistemimizde sorunlar ve engeller tespit edilirse çözüm kendiliğinden ortaya çıkacaktır

Toplumun sosyal ve ekonomik yapısının insan profilini etkilediği yadsınamaz bir gerçek olduğu aşikardır.Ülkemizin coğrafi ve ekonomik şartlarını bir gerçeği olarak birleştirilmiş sınıf uygulamasının belirli bir zaman daha devam edeceği kabul edilen bir realitedir.Önemli olan bu yapıda en üst düzeyde verim elde etmektir.Okul bir kurum olarak toplum sisteminin bir parçasıdır.Girdisi toplumdan çıktısı topluma dönen önemli bir kurumdur. Kültür, ekonomi, yeryüzü şekilleri okulun sosyal yapısının yanında sorunlarla baş etme yönünü etkiler. Her okulun bulunduğu bölgeden kaynaklanan sorunları vardır. Başka bir deyişle bu sorunlar bölgesel farklılıklar arz eder. Örnek olarak İstanbul’daki bir okulun problemleri ile Adana veya Şanlıurfa’daki okulların sorunları farklıdır. Başarıyı etkileyen bu sorunların bilinip çözüm yollarının ortaya çıkması eğitim sistemimize katkı sağlayacağı aşikârdır.

Mevcut bir problemi çözmek yeni bir ürün geliştirmek yada mevcut bir iş sürecini iyileştirmek aslında farklı açılardan bakabilmeyi gerektirir.Öğrenme olmadan kurumlar ve bireyler eski alışkanlıklarını devam ettirmekten öteye geçmeyecektir.(Tahiroğlu, 2003, s. 275)

Eğitim, toplumsal, kültürel ve ekonomik gelişme için temel bir araçtır. Bu nedenle eğitim sistemlerini geliştirme çabaları bilim adamlarının yanı sıra toplumun tüm kesimlerince ilgilenilen ve desteklenen bir sorun olagelmiştir. Değişen teknoloji ve globalleşen dünya hızlı bir değişim içinde.Bu değişim sistemleri etkilemekte sistemleri yenilenmesini zorunlu kılmaktadır. Eğitim sistemimizin aksayan yönlerinin belirlenmesi

yapılacak araştırmalarla tespit edilip sistemin durumunun belirlenmesi gerekir. Gerekli değişikliklerle sistemin sağlıklı çalışması amaçlanmalıdır.

Eğitim bir sistemler bütünüdür.Yönetim kararları üreten üst sistemdir.Bu sistemler ortak çaba içinde aynı amaçları gerçekleştirmeye çalışırlar.(Başaran, 1993, s.25-35)

Eğitim sisteminin bir alt sistemi olan okulda sorumlu olanlar okul yöneticileridir.Yönetici okulu yasal ereve içinde yönetmekle sorumludur.Bu görevinde yönetici amacı gerçekleştirme yönünde var olandan daha fazla hizmet üretmektir.(Taymaz, 1982, s.114)

Bursalıoğlu'nun bir tespitinde okul eğitim sisteminin nasıl bir alt sistemi ise okul yöneticiliğini de eğitim yönetiminin bir alt sistemi olarak görmekte, daha açık bir ifadeyle, okul yönetimini eğitim yönetiminin sınırlı bir alana uygulanması olarak açıklamaktadır. (Bursalıoğlu, 1991, s.5) Açıkalın ise okul yöneticiliğini ayrı bir meslek dalı olarak görmektedir.

Okul yönetimini eğitim yönetiminin daha sınırlı bir alanda(okulda)uygulanması olarak görebiliriz.Okul yöneticiliğini,eğitim kurumunun üstlendiği amaçları en etkili ve verimli bir şekilde çalıştırılabilmesi ile ilgili ilke yöntem ve teknikleri inceler.(Ilgar, 2000, s.14)

Yönetimin genel anlamda belirlenmiş amaçların gerçekleşmesini sağlamak için bir takım süreçlere ihtiyacı vardır.Bu süreçlere yönetim süreçleri diyoruz.Yönetimsel süreçler,karar verme, planlama, organize etme, iletişim, etkileme, eşgüdümleme ve değerlendirme olarak ayrılmaktadır. Fayol'a göre yönetim süreçleri planlama, örgütleme, emretme, eşgüdümleme ve kontrol olarak gruplandırmış. Kimi zamanda gruplandırmaya karşı çıkmış yönetimi bir bütün olarak görme zorunluluğu duymuştur.(Bursalıoğlu, 1997, s.20)

Örgütün amaçlarını gerçekleştirmek için yönetimsel ve işlevsel süreçler ön plana çıkar.Yukarıda değinilen yönetimsel sürülerin yanında işlevsel süreçlerde çok önemlidir.İşlevsel süreçleri ise rol alanları belirler.

Rol alanlarını yapılan iş ve eylemler bütünüdür. (Peker, 1994, s.9)

Rol alanlarını Taymaz, personel hizmetleri, öğrenci hizmetleri, öğretim hizmetleri, eğitim ve işletme hizmetleri olarak sınıflandırmıştır.

Eğitimde belirlenen hedeflere ulaşılmasında yönetim görevini üstlenen yöneticinin bu alanla ilgili yeterliliğe sahip olması gerekir. Birleştirilmiş sınıflı okulda görevli Müdür yetkili öğretmenlerin hem yöneticilik hem de öğretmenlik özelliklerinin yeterli olması gerekir. Okul yöneticisinin insan ilişkilerinde okulun toplumda üstlendiği role uygun davranmalı. İnsan ilişkilerinde tutarlı ve uyumlu olmalıdır.

Yönetim görevi, öğretim görevi, danışman görevi, rehberlik görevi, memur görevi, hizmetli görevi vb. birçok görevi olan müdür yetkili öğretmenlerin, başarılı olabilmeleri tamamen özveriye bağlıdır.

Birleştirilmiş sınıfta görevli müdür yetkili öğretmenlerin çevresel koşulların yanında, somut olarak karşılaştıkları sorunların rol alanları olarak tanımlanan işlevsel boyutlarda sorunlarla karşılaşmaktadır. Müdür yetkili öğretmenlerin yönetimde karşılaştıkları bu boyutların (personel işleri, öğrenci işleri, öğretim işleri, eğitim hizmetleri ve okul işletme işleri) sorunlarının tespiti diğer araştırmalara veri ve ışık tutacağı düşünülmektedir.

1.1. Problem Durumu

Bu araştırmada, şanlıurfa ili, Akçakale İlçesi Birleştirilmiş sınıflı ilköğretim Okullarında görev yapan Müdür yetkili öğretmenlerin rol alanlarına (Personel hizmetleri, Öğrenci hizmetleri, Öğretim hizmetleri, Eğitim hizmetleri ve Okul işletmesi) ilişkin karşılaştıkları sorunları, müdür yetkili öğretmenlerin görüşlerine göre belirlemektir.

1.2. Alt Problemler

1-Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Müdür yetkili öğretmenlere göre personel hizmetleri konusunda karşılaşılan sorunlar nelerdir?

2-Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Müdür yetkili öğretmenlere göre öğrenci hizmetleri konusunda karşılaşılan sorunlar nelerdir?

3-Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Müdür yetkili öğretmenlere göre eğitim hizmetleri konusunda karşılaşılan sorunlar nelerdir?

4-Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Müdür yetkili öğretmenlere göre öğretim hizmetleri konusunda karşılaşılan sorunlar nelerdir?

5-Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Müdür yetkili öğretmenlere göre okul işletmesi konusunda karşılaşılan sorunlar nelerdir?

1.3. Denenceler

1- Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Müdür yetkili öğretmenlere göre personel hizmetleri konusunda karşılaşılan sorunlar vardır.

2- Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Müdür yetkili öğretmenlere göre öğrenci hizmetleri konusunda karşılaşılan sorunlar vardır.

3- Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Müdür yetkili öğretmenlere göre eğitim hizmetleri konusunda karşılaşılan sorunlar vardır.

4- Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Müdür yetkili öğretmenlere göre öğretim hizmetleri konusunda karşılaşılan sorunlar vardır.

5- Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Müdür yetkili öğretmenlere göre okul işletmesi konusunda karşılaşılan sorunlar vardır.

1.4. Sayıtlar

1- Araştırmaya, Müdür yetkili öğretmenler gönüllü olarak katılmışlardır.

2- Araştırmaya katılan Müdür yetkili Öğretmenler hazırlanan anketi içten ve durumlarını yansıtan şekilde yanıtlamışlardır.

1.5. Sınırlılıklar

1- Araştırma 2006–2007 yılı Şanlıurfa İli, Akçakale İlçesi Birleştirilmiş sınıflı İlköğretim okullarında görevli Müdür yetkili öğretmenler üzerinde yapılmıştır. Sonuçlar aynı ve benzer özellik taşıyan okullara genellenebilir.

2- Araştırma Birleştirilmiş sınıf uygulamasında, Müdür yetkili öğretmenlerin yönetim sürecinde rol alanlarına ilişkin karşılaştıkları sorunlarla sınırlıdır.

3- Araştırma araştırmacı tarafından hazırlanan ve kullanılan ölçme araçları ile sınırlıdır.

1.6. Temel Terim ve Kavramlar

Birleştirilmiş Sınıf Öğretimi: Birden fazla sınıfın birleştirilerek bir grup teşkil etmek suretiyle bir öğretmen tarafından yetiştirilmesine “Birleştirilmiş sınıf öğretimi” denir. (İlkokul Programı, 1968).

Birleştirilmiş sınıf tanımlarının tamamında’’Bir grup oluşturmak suretiyle birden fazla sınıfın birleştirilerek bir öğretmen tarafından yetiştirilmesi.’’ifadesi bulunmaktadır. (MEB, 1995, s.465)

Yukarda belirtilen tanım araştırmada kullanılacaktır.

Yönetim: Amaçların etkili ve verimli bir biçimde gerçekleştirilmesi maksadıyla bir insan grubunda iş birliği ve koordinasyonu sağlamaya yönelik faaliyetlerin tümüdür.(Ada ve Semra 2004, s. 22)

Sifon'a göre yönetim, işlerin yapılmasını sağlama sanatıdır. Ancak hiçbir eylem karar vermeden yapılamaz. (Kaya, 1993, s. 41)

Dimock ise "ne yapılacak?"ve "nasıl yapılacak?" sorularına verilen cevaplar yönetim denen bir sentezi oluşturduğunu ileri sürmektedir. (Kaya, 1993, s. 41)

Bununla birlikte yönetimin çeşitli yazarlar tarafından farklı biçimde tanımlandığını görüyoruz. Bu farklılıklar yönetim biliminin gelişmesine önemli katkı sağlamıştır. Bu farklı tanımlara karşın özet olarak yönetimin bir kararın uygulanmasıyla, bir işin yapılmasıyla ilgili toplumsal bir süreç olduğu söylenebilir. Yönetim bir örgütün yaşaması ve devam ettirilmesiyle ilgili bir süreçtir.

Okul yönetimi: Okuldaki tüm insan ve maddi kaynakların en verimli bir şekilde kullanılarak, okulu amaçlarına uygun bir şekilde yaşatmaktır.(Ada ve Semra, 2004, s.22)

Eğitim yönetiminin daha sınırlı bir alan olan okulda uygulanması olarak tanımlanabilir. (Bursalıoğlu, 1991, s. 6)

Yönetim süreci: Eğitimde belirlenen amaçlara ulaşmak için örgütü verimli kullanma sürecidir. Yönetim süreci planlama, örgütleme, emir verme, eşgüdümlüme ve denetleme gibi işlevler bütünüdür. (Kaya,1993, s. 93)

Müdür Yetkili Öğretmen: Birleştirilmiş sınıflı okullarda 10-30 arasında öğrenciyi okutan ve aynı zamanda okul müdürü olan öğretmendir. (Personel Genel Müdürlüğu 97303 sayılı Genelge,1990)

Bir başka tanımda "Öğretmenlik ve müdürlük görevini birlikte yürüten öğretmendir." (M.E.B. İlköğretim Kurumlar Yönetmeliği, 2006)

İlköğretim Okulu: Aynı yönetim altında,beş yıllık ilkokul ve üç yıllık ortaokuldan oluşan sekiz yıllık kesintisiz eğitim veren eğitim kurumudur. (M.E.B. İlköğretim Kurumlar Yönetmeliği, 1992)

Taşınmalı İlköğretim Uygulaması: Nüfusu az ve dağınık olan yerleşim birimlerinde mecburi öğrenim çağındaki öğrencilerin merkez ilköğretim kurumlarına gününbirlik taşıma uygulaması. (MEB, 1991).

Vekil Öğretmen: Özürlü olan Asil öğretmenin yerine derse giren ve onun öteki görevlerini de yapan geçici öğretmen (Oğuzkan, 1981)

Rol alanları: Okulda yapılan, personel hizmetleri,öğrenci hizmetleri,öğretim hizmetleri,eğitim ve işletme hizmetleri olarak tanımlanır. (Taymaz, 1997)

Zorunlu Öğrenim Çağı: 6–14 yaş grubundaki çocukların eğitim-öğretim süresini kapsayan çağı, (M.E.B. İlköğretim Kurumlar Yönetmeliği, 2006)

BÖLÜM II

EĞİTİMDE BİRLEŞTİRİLMİŞ SINIF UYGULAMASI

2.1 Eğitimde Sorunlar Ve Kalite

Günümüzde teknolojik alandaki hızlı gelişmeler, küreselleşme ile uluslararası ilişkilerin gelişmesine ve hızlı toplumsal değişmelere neden olmaktadır. Bu değişmeler ve gelişmeler örgütleri ve örgütler arasındaki ilişkileri etkilemektedir. Artık örgütler yapılarını, yönetim anlayışlarını gözden geçirip, yeni yönetim anlayışlarını benimsemektedirler. Dünyanın gelişim hızına ayak uydurabilecek, kıtlaşan kaynakların getireceği sorunlara göğüs gerebilecek, kendine yaşanabilir bir dünya kurabilecek, kısaca kendi sorunlarını çözebilecek ve ülke sorunlarını çözmede, katkı sağlayabilecek yeterlikte yurttaş yetiştirmeyi amaçlayan temel eğitim sistemine ihtiyaç vardır (Başaran, 1994, s.12)

Türkiye gibi dünyanın birçok ülkesi de eğitim sorunları ile karşı karşıyadır. Şimdiye kadar geliştirilen sistemler ve klasik anlamdaki yenileşme çabaları ile bu sorunları çözüme kavuşturamamışlardır. Aksine sorunlar gittikçe çoğalmış ve içinden çıkılmaz bir hâl almıştır. Bu durum ülkemizde daha da belirgin olarak kendini göstermektedir Eğitim sistemimizin gelişmesi için göz önünde bulundurulması gereken en önemli faktörün kalite olduğu bir gerçektir. Kalite için kötünden mükemmele kadar giden bir değer sıralaması yapmak mümkün olmaktadır.Eğitimde kalite denilince hedeflenen amaçlara ne kadar ulaşıldığı,yani öğrencilerin bu amaçların ne kadarını gerçekleştirebildikleri anlaşılmaktadır. (Karlı, 1997, s.209)

Eğitimde kalite denildiği zaman, eğitim sisteminin beğenilmesi, kusursuzluğu, insanların yenilikleri izleyebilme bilgi ve becerisine sahip olması; kısaca, bu davranışları gösteren insanların yetiştirilmesi akla gelmektedir. Eğitim sisteminin kalitesi, insan kaynaklarının, fiziksel kaynakların, öğrenci hizmetlerinin, sosyal ve kültürel çevrenin, eğitim teknolojisinin, öğrenci -okul- sektör iş birliğinin, eğitim yönetiminin ve eğitim programının kalite - zenginlik dengesi ile yükseltilebilir.

2000'li yıllara girerken eğitim sistemimize göz atacak olursak, beklentilere cevap veremeyen ve oldukça hantal işleyen bir örgütle karşılaşılmaktadır.Kaynak

yetersizliğinden, eğitim programları ile uygulanan yöntemlerin dayandığı felsefe ve politikalarından yakınılmaktadır. Her eğitim kademesi kalitesizliğin sorumluluğunu öncekilere yüklemektedir. Kalabalık sınıflar, ikili öğretim, kaynak yetersizliği, eğitim programlarının ihtiyaçlara cevap verememesi, öğretmen kalitesizliği, tam öğrenme hedeflerinin belirlenemeyişi, rehberlik ve yöneltme hizmetlerinin yaygınlaştırılmaması, yönetimde geleneksel tavırların devam etmesi, kaliteyi düşüren önemli göstergelerdir.

Sadece okul ve öğretmen sayısını artırmakla, okullaşma oranını yükseltmekle eğitim sorunu çözülemez. Eğitimimizde kalite krizi yaşanmaktadır. Yöneticilerde, öğretmenlerde, öğrencilerde yüksek boyutlu boş vermişlik gözlenmektedir. Bu durumda, çalışanları ve öğrencileri güdüleyerek, iş birliğini gerçekleştirecek; geleneksel yönetici, öğretmen, çalışan, öğrenci tanımlamaları ile bunların birbirleriyle iletişimlerinde değişim sağlayacak bir örgütlenmeye ihtiyaç vardır. Eğitimimizde kalitenin sağlanabilmesi ve devam ettirilebilmesi için TKY'ye ihtiyacın olduğu söylenebilir. Bilgi toplumunda öğrenme ve öğretmede kalitenin aranacağı bir şeyin“tam öğrenilebileceği”nden söz edilmektedir. Bu görüş Toplam kalite yönetimindeki “sıfır hatalı” üretim karşılığına gelmektedir. Sıfır hataya girdi, yan sanayi, üretim, satış ve satış sonrası hizmetleri de içeren bir dizi önlemlerle ulaşılır. Başarı neyin yanlış olduğunun saptanması ve yanlışın tekrarlanmamasına bağlıdır. (Peker, 1996)

Eğitimde kalite yönetimi dendiğinde insan yetiştirmede hata yapmama akla gelmektedir. Öğrenci, veli tatmini ve çıktı (mezun) dan işverenin memnuniyeti (tatmini), hatasız insan yetiştirmeye bağlanabilir. İnsanı hatasız yetiştirme:Girdiler (Eğitim programı,Eğiticiler, Diğer çalışanlar,Para, Eğitim araçları). Bu girdilerin eğitim süreci (işlem) başlamadan sıfır hatalı ya da kaliteli olması gerekmektedir; Eğitim Süreci (Program, Yöntemler,Uygulama, Geri besleme); Çıktılar (Öğrenci başarısı - akademik, sosyal, kültürel, sportif vb.-, Üst öğrenime girme, İş yaşamına girme,Hizmet içi eğitim,Çalışanların başarısı (işveren memnuniyeti) ile mümkündür.

Şekil 1.1 Sürekli Gelişme ve Hedeflerle Yönetim (Deming Döngüsü)

Eğitimde kalite kavramı birçok anlamı çağrıştıran bir ifadedir. Çünkü eğitimin kalitesi tarihsel olarak karakterize edilir. Zamanla değişir ve amaçların, işlevlerin ve ortaya koyduğu ürünlerin değişkenliği ile ilgili olarak coğrafik bir şekilde farklılaşır. En genel tanımıyla eğitimin kalitesi, eğitimin amaç ve işlevlerini gerçekleştirmeye veya başarıya biçimi ve derecesi olarak kabul edilmektedir (Karslı, 1997, s.209).

Günümüzde eğitimde kalite tanımı, bir öğretmen ve öğrencinin sınıf ortamında iletişim kurması veya akreditasyon şartlarının yerine getirilmesinin boyutlarını aşmıştır. Kalitenin farklı tanımları arasında, eğitimin kullanma amaçlarına uygunluğu ve öğrenciler ile mezunları bekleyen iş dünyasından oluşan müşterilerin isteklerinin yerine gelmesi de bulunmaktadır. Eğitimde daha iyiye varmak için birçok çalışmalar yapılmaktadır. Fakat bu çalışmaların başarılı olabilmesi için çok sistemli ve çağdaş dünya ihtiyaçlarına yönelik olması gerekir. Eğitimde kalite çalışmaları ve arayışları geçmişte olduğu gibi şimdi ve geleceğin dünyası için de aynı derecede öneme sahiptir. (Cafoğlu, 1996, s.12).

Diğer taraftan okul sisteminin temeli olan ilköğretim, kültürel sürekliliğin sağlanmasının, istikrarlı bir demokratik toplum oluşturulmasının, halkın yaşam kalitesinin yükseltilmesinin, yaşam boyu sürecek bir öğrenmenin ve insan gelişiminin temellerini oluşturur. (Kavak, 1997, s.17)

Eğitim sisteminde önemli bir role sahip olan ilköğretim kurumlarındaki yönetici ve öğretmenlerin kendilerini geliştirmeye eğilimli ve yeniliklere açık olmaları gerekmektedir. Yaratıcı ve yenilikçi olmaları, yetiştirdikleri, eş deyişle biçimlendirdikleri öğrencilerde de bu özelliklerin varlığını beraberinde getirecektir.

İlköğretimin, kültürel sürekliliği sağlaması, istikrarlı demokratik bir toplumu oluşturması, halkın yaşam kalitesini yükselmesi, yaşam boyu sürecek bir öğrenmenin ve insanın gelişiminin temelini oluşturması, süresinin tartışma konusu edilmesi, olgusundan hareketle kalite tartışmalarının da buradan başlayabileceği düşüncesini ortaya çıkarmıştır (Bayrak ve Açoğlu, 1998, s.28)

Bu bağlamda eğitim sistemimizde kalitenin oluşması için sistemin sorunlarının tespit edilip,çözümüne kavuşturulması gerekir.Eğitim sistemi açısından,Birleştirilmiş sınıf uygulamasının getirdiği olumsuzlukları azaltmak için,çalışan personelin iş yükünü azaltmak veya motivasyonunu üst düzeyde tutacak davranışlara yönelmek gerektiği kanısındayım.Yönetici ve öğretmenlerinde sorumluluk bilincinde olmalarını, kendilerini geliştirmelerini ve yeniliklere açık olmaları gerekir.Yaklaşık her 20 öğrenciden 1'nin okuduğu birleştirilmiş sınıfların genel durumuna bir bakalım.

2.2.Ülkemizde Birleştirilmiş Sınıf ve Uygulamasına Genel Bir Bakış

222 sayılı İlköğretim ve Eğitim kanunu'nun genel hükümler bölümünde ilköğretim aşağıdaki gibi tanımlanmıştır.

1-İlköğretim kadın erkek bütün Türklerin milli gayelere uygun olarak bedeni,zihni ve ahlaki gelişmelerine ve yetişmelerine hizmet eden temel eğitim ve öğretimdir.

2-İlköğretim ,ilköğretim kurumlarında verilir;öğrenim çağında bulunan kız ve erkek çocuklar için mecburi ve devlet okullarında parasızdır.

3-Mecburi ilköğretim çağı 6-14 yaş grubundaki çocukları kapsar.14 yaşını bitirip 15 yaşına girdiği yılın ,öğretim yılı sonunda biter.

İlköğretimin 8 yıllık kesintisiz ve zorunlu olması bitirenlerin ilköğretim diploması alacakları bu kanunun bir başka maddesidir.Köylerde ve yerleşimin dağınık olduğu bölgelerde 8 yıllık okullar açılmıyor.Bunlara ilköğretimin birinci kademesi dediğimiz beş sınıflı okullar açılmaktadır. Bu beş sınıfa okul mevcuduna göre en az öğretmenin birkaç sınıfı yada bütün sınıfları birlikte okutmasını gerektirir.İşte böyle bir yapılanma birleştirilmiş sınıf kavramını oluşturulmaktadır.Bütçeye olan yükü azaltan,yetişmiş elemanı ülke genelinde eşit şekilde yayılmasını sağlayan uygulamadır.

Birleştirilmiş sınıf, eğitim sistemimizde mecburiyetten doğan bir uygulamadır. Birleştirilmiş sınıflı okullar, kırsal alandaki köy, mahalle ve mezraların okul ihtiyaçlarını karşılamak için açılmışlardır. 2006 verilerine göre ilköğretim düzeyindeki her 20 öğrenciden biri bu uygulamayla karşı karşıya kalmaktadır.

Birleştirilmiş sınıf, birden fazla sınıfın bir öğretmen yönetiminde, birlikte çalışması esasına dayalı olarak oluşturulmuş bir sınıf olarak tanımlanabilir. (Köklü, 2000, s.31).

Ülkemizin fiziki yapısı kırsal yerleşim alanlarının 1970'lere kadar şehir nüfusundan fazla olması bu uygulamayı zorunlu kılmıştır. Nüfusu az olan yerleşim yerlerinde öğrenci sayısının azlığı, az mevcutlu sınıflara birden fazla öğretmen verilmesinin imkansızlığı nedeniyle, birden fazla sınıfın birleştirilerek bir grup halinde, bir öğretmen yönetiminde okutulması zorunluluğunu doğuruyor. Ülkemizde birleştirilmiş sınıflar daha çok köy olgusuna dayanmaktadır. Birleştirilmiş sınıf uygulaması ekonomiklik açısından düşünülmüş bir önlem sonucu ortaya çıkmıştır. (Köklü, 2000, s.31)

Birleştirilmiş sınıf uygulamasının diğer bir nedeni de öğretmen yetersizliğidir. Tek derslikli bir okul için 40 öğrenciye kadar 1 öğretmen kadrosu, öğrenci sayısı 41'i aşıyorsa 2 öğretmen kadrosu verilmektedir. Türkiye'deki birleştirilmiş sınıflı okulların çoğu da tek öğretmenli ve tek dersliklidir. Öğretmen atamalarında öncelik şehir okullarına verilmekte, köy okulları ikinci sırada düşünülmektedir. Ayrıca köy okullarının çalışma koşulları ağır olduğundan, öğretmen mazeret (eş durumu, öğrenim durumu, sağlık durumu vb.) veya başka yollarla il ve ilçe merkezlerine atama yaptırmaktadırlar. Bu gibi durumlar nedeniyle, bazı köy okullarında öğrenci sayısı müstakil sınıf oluşturmak için yeterlide olsa, öğretmen yetersizliği nedeniyle birleştirilmiş sınıf öğretimi yapılmaktadır. Bina yetersizliği öğrenci sayısının az olması birleştirilmiş sınıf uygulamasını zorunlu kılıyor. (Doğan, 2000, s.16-19)

Ulaşım sorunu yaşayan, taşınmaz eğitim yapılamayan yerleşim birimlerinde yaşayan çocuklar için tek eğitim seçeneğidir. Özellikle birinci kademe öğrencilerinin sayısı az olduğu bir veya birkaç derslikli okullarda, bir yada birkaç öğretmen ile eğitimlerini sürdürmektedirler. İkinci kademe öğrencileri ise taşınmaz eğitim ile çevre okullara götürülmekte yada "Yatılı İlköğretim Bölge Okulları"nda öğrenim görmektedirler.

Türk Eğitim Sistemi içinde yer alan sekiz yıllık ilköğretim uygulamasının birinci kademesine yönelik bir uygulamadır.Eğitim sistemimizde ilk 5 yıla birinci kademe son 3 yıla ikinci kademe denir.Bu iki kademe farklı özellikler gösterir.Genel olarak birinci kademedede sınıf öğretmenleri ,ikinci kademedede branş öğretmenleri görev almaktadır.Birinci kademedede,birinci devre 1.2. ve 3.sınıfları ,ikinci devre ise 4.ve 5. sınıfları kapsamaktadır.Birinci devreye A grubu,ikinci devreye ise B grubu denir. (Köklü, 2000, s.31)

Milli Eğitim Bakanlığının İlköğretim Birleştirilmiş Sınıflar Hayat Bilgisi ,Sosyal ve Fen Bilgisi Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda (2000), Birleştirilmiş sınıf öğretimi,birden fazla sınıfın birleştirilerek bir grup oluşturmak suretiyle,bir öğretmen tarafından yetiştirilmesi olarak tanımlanmıştır.Birleştirilmiş sınıflı okullarda öğrenciler iki grupta toplanır.1.2.3. sınıf öğrencileri birleştirilerek "A" grubu,4.5. sınıf birleştirilerek "B" grubu oluşturulur.Birleştirilmiş sınıflı okullarda öğretmen derslik ve sınıf mevcutlarına göre,bu sınıfların yönetiminde birçok olasılık kullanılır. Bunlar;

- Tek öğretmenli okullarda A ve B grubu (1.2.3.4.5. sınıf) öğrencileri birleştirilerek bir öğretmen tarafından okutulur.
- İki öğretmenli okullarda,A grubu bir öğretmen, B grubu da bir öğretmen tarafından okutulur.A grubundaki öğrenci mevcudu B grubundaki öğrencilerden fazla ise 3.sınıf öğrencileri B grubu tarafından okutulabilir.
- Üç öğretmenli okullarda,A grubundaki 1. sınıf öğrencileri bir öğretmen ,2.ve 3. sınıf öğrencileri birleştirilerek bir öğretmen,4.ve 5. sınıf öğrencileri bir öğretmen tarafından okutulur.
- Dört öğretmenli okullarda 1.4.5.sınıflar bağımsız olur diğer sınıflar (2. ve 3.sınıflar) öğrenci mevcutlarına göre birleştirilir.Burada öğrenci ve sınıf mevcuduna göre hareket edilerek sadece iki sınıf birleştirilir,diğer sınıflar bağımsız olur. (Çizelge 2.1'i inceleyelim)
- Yörenin özelliğine göre B grubu öğrencileri fazla ise taşınmalı eğitim kapsamına alınabilir.
- A ve B grubu toplamı normalin çok üstündeyse öğretmenin rızasıyla ikili öğretime geçilir.
- Aday veya vekil öğretmene imkanlar ölçüsünde B grubu verilir.

Çizelge 2.1 Sınıfların Birleştirilme Şekilleri

ÖĞRETMEN SAYISI	SINIF SAYISI	1.SINIF	2.SINIF	3.SINIF	4.SINIF	5.SINIF
1	5	(1.2.3. SINIF) + (4.5.SINIF)				
2	5	1.+2.+3.			4.+5.	
2	5	1.+2.		3.+(4.+5.)		
3	5	1.	2.+3.		4.+5.	
4	5	1.	2.+3.		4.	5.
4	5	1.	2.	3	4.+5.	

Milli Eğitim Bakanlığının 2001 yılı verilerine göre,2000-2001 eğitim-öğretim yılında köylerde toplam 25.755 ilköğretim okulu bulunmaktadır.Bu okullarda okuyan öğrenci sayısı 2.787.100'dür.Yine bu okullarda görev yapan öğretmen sayısı yaklaşık olarak 100.000'dir.Bu okular arasında birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan ilköğretim sayısı 19.559'dur.(MEB, 2000, s.97)

Birleştirilmiş sınıflı okulların yapı ,fonksiyon,programın uygulanışı,idari yapı ve işleyiş biçimlerine ilişkin kendine has bazı olumsuzlukları vardır.birleştirilmiş sınıf uygulaması sonucunda ortaya çıkabilecek olumsuzlukları şöyle sıralayabiliriz.

1.Öğretmenin görev,yetki ve sorumluluklarının boyutu tek bir sınıfı okutan öğretmenden fazladır.Beş sınıfı bir arada okutan öğretmen aynı zamanda müdür yetkilidir. (Köksal, 2002, s.4).

2.Beş sınıfı bir arada okutan öğretmen,öğrencilerin seviye ve hazır bulunuşluklarını dikkate alıp birebir eğitim veremez.

3.Birleştirilmiş sınıf öğretmeni bir dersin 40 dakikasını bir sınıfa ayırtamaz.Bu sürenin en fazla 25-30 dakikasını kullanabilir ödev grubunu hazırlama,sınıf yönetimi zaman kaybettirir.Hedef ve kazanımlara ulaşmada eksiklikler oluşması kaçınılmazdır.

4.Sınıf öğretmenliği yapan öğretmenlerin tamamı,birleştirilmiş sınıflarda öğretim konusunda yeterli birikime sahip değillerdir.(Köklü, 2000, s.34)

Deneyim eksikliği eğitimde göze çarpmaktadır.Mesleğin ilk yıllarındaki öğretmeni meslekten soğutmaktadır.

5.Denetim ve rehberlik eksikliği öğretmeni kimi zaman çaresiz bırakır.(Erdem, 2002, s.4)

6.Kimi Birleştirilmiş sınıflı okullarda araç-gereç ve bilgisayar donanımı bulunmamakta hem idari hem de öğretmenlik alanında sorunlar oluşturur.

7.Okulun bina işleri,bakım ve onarımı öğretmenin sorumluluğundadır.(Doğan, 2000, s.240)

8.İdari işleri yürütmenin zorluğu,çevrenin okula ilgisizliği,mesleki yalnızlık ve yardım alamama.(Şahin, 2003)

2004-2005 öğretim yılında birleştirilmiş sınıf uygulaması yapılan ilköğretim okullarındaki öğretmen ve öğrenci sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Çizelge 2.2. Birleştirilmiş Sınıflı Okulların Yapısal Türü

Okul türü	Öğretmen sayısı	Öğrenci sayısı
Beş sınıf bir arada	7551	152.836
Dört sınıf bir arada	1065	18194
Üç sınıf bir arada	8007	178006
İki sınıf bir arada	11062	238343

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi,taşınmalı öğretim uygulamasına karşın bu kadar okulun birleştirilmiş sınıf uygulaması yapması,ciddi bir sorun olarak yaşanmaktadır.(Abay, 2006, s.65)

Birleştirilmiş sınıflı okullar sadece ülkemizin değil dünyada 69 ülkenin sorunudur.Kanada, ABD, BDT, Avustralya, İngiltere gibi birçok ülkede bu okullar görülmektedir. Her ülke kendi şartlarına, ihtiyaçlarına, toplumsal özelliklerine göre,birleştirilmiş sınıf uygulama modeli geliştirmişlerdir.(Doğan, 2000, s.9)

Ülkemizde 2006 yılında 20 ilköğretim öğrencisinden biri birleştirilmiş sınıflarda ders görüyor. Birleştirilmiş sınıf uygulamasına yer verilen okul sayısı 16.000'den fazla İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük kentlerde bile birleştirilmiş sınıf uygulaması var. Milli Eğitim Bakanlığının 2005-2006 yılı verilerine göre, Türkiye'deki 34.989 ilköğretim okulunda 5.468.422 erkek, 4.940.020 si kız öğrenci olmak üzere 10.408.442 öğrenci okuyor. İlköğretim okullarının 16.069'unda birleştirilmiş sınıf uygulaması yapılıyor. Birleştirilmiş sınıf uygulanan okullarda 26.470 öğretmen görev yaparken, 290.292 si erkek, 271.503'ü kız öğrenci olmak üzere toplam 561.795 öğrenci eğitim görmektedir. Şimdi Şanlıurfa ilimizde birleştirilmiş sınıfların durumunu inceleyelim.

2.3. Şanlıurfa'da Eğitim Sorunları Ve Birleştirilmiş Sınıfların Genel Durumları

Türkiye'de eğitimin en büyük sorunlarından birisi de öğretmen ya da derslik yetersizliği nedeniyle oluşturulan birleştirilmiş sınıflardır. Yaklaşık 20 ilköğretim öğrencisinden biri birleştirilmiş sınıflarda eğitim görmektedir. Birleştirilmiş sınıflarda okuyan öğrenci sayısı 561.795 öğrencidir. Milli Eğitim Bakanlığının 2005-2006 yılı verilerine göre Türkiye'deki 34 bin 989 ilköğretim okulunda, 10 milyon 408 öğrenci okuyor. İlköğretim okullarının 16 bin 69'unda birleştirilmiş sınıf uygulaması yapılıyor. Birleştirilmiş sınıf uygulanan okullarda 561 bin 795 öğrenci eğitim alırken, 26 bin 470 öğretmen görev yapıyor.

Birleştirilmiş sınıflardaki öğrencilerden 214 bin 398'i iki sınıf bir arada, 167 bin 53'ü üç sınıf bir arada, 16 bin 35'i dört sınıf bir arada, 164 bin 309'u ise beş sınıf bir arada derse giriyor.

(MEB 2000)3797 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve görevleri hakkında yasanın 62 .maddesi değiştirilmiş ve 30.04.1999 yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Okul ve Kurumların Yönetici ve Öğretmenlerinin Norm kadrolarına ilişkin yönetmenlikte;'' Okul ve kurumların tür ve derecelerine göre her bir sınıf, şube veya gruptaki öğrenci sayısının uluslar arası alanda kabul gören sınırlar içine çekilmesini'' ilke edinilmesine rağmen yıllardır Birleştirilmiş Sınıf uygulamasının en fazla uygulandığı okul sayısı en fazla il Şanlıurfa'dır. 2005-2006 yılı verilerine göre 914 okulda 47 bin 223 öğrenci okumaktadır. Bu veri bilgi ülkemizde Birleştirilmiş sınıflarda okuyan yaklaşık her 11 öğrenciden biri Şanlıurfa da eğitim görmektedir. Büyük illerimizde de

sorun olan Birleştirilmiş sınıflar,Şanlıurfa'da kırsal kesimin tarıma elverişli olması köy yerleşim alanlarının fazla olması nedeniyle daha fazla uygulanmaktadır.

Şanlıurfa diğer bir önemli sorun kalabalık dersliklerdir.Son yıllarda bir çok derslik yapılmasına rağmen,Ülkemizde derslik başına ortalama Şanlıurfa'da 63 öğrenci düşmektedir.Şanlıurfa bu ortalamayla ülkemizde ilk sırada yer almaktadır.Derslik sayısının acilen artırılması gerekir.

2.3.1. İlde İlköğretim ve Ortaöğretimin durumu

Şanlıurfa Valiliğinin web sitesindeki verilere göre **1.328** ilköğretim ve **4** özel ilköğretim okulunda **340.512** öğrenci, **39** genel lise, **34** meslek lisesi ve **4** özel lisede **40.381** öğrenci , **15** anaokulu ve **328** anasınıfında **14.302** öğrenci olmak üzere; toplam **1.759** okulda **389.436** öğrenci eğitim ve öğretim görüyor. Şanlıurfa genelinde toplam **9.299** sınıf ve branş öğretmeni görev yapmaktadır. İlköğretim ve ortaöğretimdeki toplam derslik sayısı **6.995**'dir. Derslik başına İlköğretimde **63**, ortaöğretimde **39** öğrenci düşüyor.

Şanlıurfa'da okullaşma oranları; okul öncesinde **%7.98**, ilköğretimde **%91**, ortaöğretimde **%28.08**, yüksek öğretimde **%7**'dir. Türkiye genelinde ise okullaşma oranları yaklaşık olarak; ilköğretimde **%96.18**, ortaöğretimde **%55.96**, yükseköğretimde **%20.77**'dir. (<http://www.sanliurfa.gov.tr>)

Çizelge 2.3. Şanlıurfa'da 6-13 Yaş Arası Nüfusun Okullaşma Durumu

2005-2006 yılı	Mecburi öğrenim çağındaki çocuk sayısı	İlköğretime kayıtlı çocuk sayısı	İlköğretime kayıtlı olmayan çocuk sayısı	Okul giden yüzdelik	Okula gitmeyen yüzdelik
KIZ	174.777	152.726	22.051	%88	%12
ERKEK	198.797	186.625	13.172	%93	%7

Şanlıurfa'nın en temel sorunu eğitim alanında yoğunlaşmış bulunmaktadır. **2000** yılı Genel Nüfus Sayımı sonucuna göre kadınlarımızın **%52**'si, erkeklerin **%82**'si okuryazar durumundadır. Genel okur yazarlık oranı **%68**'dir. 2000 sayımlarına göre Türkiye geneli okur-yazarlık oranı ise **%87** seviyesindedir.

Okuma Yazma oranı oldukça düşük olan Şanlıurfa’da Okuma yazma oranını yükseltmek için 2005-2006 öğretim yılında, 1. ve 2. kademe okuma-yazma kursları açılmıştır. Bu kurslara, **13.597**’si kadın, **15.240**’si erkek olmak üzere, toplam **28.837** kişi katılmıştır.

Hızlı nüfus artışı ve kırsal alandan kentsel alanlara olan göç nedeniyle il merkezi ve ilçelerde yaklaşık **5.194** ilköğretim ve **187** ortaöğretimde olmak üzere, toplam **5.381** dersliğe ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu bilgiler ışığında Şanlıurfa ilimizde kız çocuklarının okullaşmasında erkeklere oranla daha fazla olduğu görülmektedir. Kız çocukların okullaşması için ‘‘Haydi kızlar okula’’ kampanyası tüm hızıyla devam etmektedir.

Çizelge 2.4. 2006 Yılı Okul, Öğretmen, Öğrenci Ve Derslik Sayıları

Okul Türü	Okul Sayısı	Öğretmen Sayısı	Öğrenci Sayısı	Derslik Sayısı
1-ANAOKULU	15	71	1.818	58
2-ANASINIFI	(328)	136	12.484	421
3-İLKÖĞRETİM	Genel	1.328	7.438	339.351
	Özel	4	119	1.161
4-ORTAÖĞRETİM	Genel Lise	39	921	29.900
	Mesleki Lise	34	540	9.869
	Özel Lise	4	74	612
GENEL TOPLAM	1.759	9.299	389.437	6.995

Veriler incelendiğinde ilköğretimde 64 öğrenciye bir derslik düşüyor.46 öğrenciye bir öğretmen düşmekte tabi ki bu sayı yoğun göç nedeniyle 2006 yılında 63 öğrenciye bir öğretmen yükselmiştir.

2006 yılında ilimize tahsis edilen ödenekle 640 derslik 251 lojman ve 3 anaokulu yapımı programa alınmış olup, 310 derslik, 2 anaokulu ve 68 lojmanın yapımı tamamlanmıştır.

Dünya Bankası tarafından yapılacak olan okullar; ilimize **56** derslik yapılması devam etmektedir.

Avrupa Birliği Kaynakları ile 176 derslik, 10 blok lojman yapımı devam etmektedir.

Eğitime %100 Destek Projesi Faaliyetleri kapsamında hayırseverlerce 86 derslik yapımı için protokol imzalanmıştır.

Çizelge 2.5. 2006 Yılı okullaşma oranları

	Şanlıurfa İli	TÜRKİYE
İlköğretim	91	96,18
Ortaöğretim	28,07	55,96
Yükseköğretim	7	20,77

Okullaşma oranının ülke ortalamasının altında olduğu görülmektedir. Başka illere mevsimlik iş için ailelerin göç etmesi vb. sebepler gösterilebilir. Okulların bina olarak şuan bile yetersiz olduğu düşünülürse (İlköğretimde derslik başına 63 öğrenci düşüyor.) Okula gelecek öğrencilerin okula kayıtları da bir problem olacaktır.

Çizelge 2.6. 2000 Yılı nüfus sayımı okur-yazarlık oranı (%)

Okuma-Yazma	Şanlıurfa			Türkiye		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Bilen	68	82	52	85	91	79
Bilmeyen	32	18	48	15	9	21

Yukarıdaki istatistik 2000 yılında kadınların yaklaşık yarısının okuma yazma bilmediğini gösteriyor. Son yıllarda açılan okuma yazma kurslarıyla bu oranın gittikçe azaldığı görülmektedir. Burada halk eğitim merkezlerine önemli görevler düşüyor.

**Çizelge 2.7. Milli Eğitim Müdürlüğünce Halk Eğitim Merkezlerinde Açılan Kurslar
(2006-2007)**

KURS TÜRÜ	KURS SAYISI	KURSİYER SAYISI		
		Kadın	Erkek	Toplam
Mesleki ve Teknik Kurslar	534	6.770	1.939	8.709
Sosyal-Kültürel Kurslar	174	1.792	1.642	3.434
1. Kademe Okuma Yazma Kursları	414	6.118	4.427	10.545
2. Kademe Okuma Yazma Kursları	534	7.479	10.813	18.292
TOPLAM	1.659	22.159	18.821	40.980

Yukarıdaki veriler kadınların okuma yazma kurslarına ilgileri olduğunun açık bir göstergesidir.2006-2007 yılında okuma yazma kurslarına 28.837 kadın okuma yazma kurslarına kayıt yaptırarak okuma yazmayı öğrenmişlerdir.

Şimdide Şanlıurfa Valiliğinin eğitim ile ilgili verilerini incelersek,ilköğretimde ve özellikle birleştirilmiş sınıflar konusunda daha açık bilgiler oluşacaktır.Öğrenci sayısının artması buna mukabil derslik sayısının yetersiz olması Birleştirilmiş sınıflarda müdür yetkili öğretmenlerin,öğrenci işleri,eğitim işleri konularında sorunlar oluşturacağı açıkça görülmektedir.Şimdi tabloları inceleyelim;

İlimizde 2005-2006 yılı il genelinde eğitim ve öğretimde okul türüne göre kullanılan mevcut okul sayısı,derslik,öğretmen ve öğrenci sayısı ile derslik başına düşen öğrenci sayısını belirten tablomuzu inceleyelim.

Çizelge 2.8. İl Geneli Sayısal Veriler

OKUL TÜRÜ		OKUL SAYISI	DERSLİK SAYISI	ÖĞRETMEN SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI	DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ
OKULONCESİ		331	363	210	14078	39
İLKÖĞRETİM OKULU	Genel	1323	4939	6699	314694	64
	Özel	4	79	110	543	7
ORTAÖĞRETİM	Genel Lise	38	547	811	26957	49
	Mesleki Lise	36	395	679	8872	22
	Özel Lise	4	49	64	629	13
GENEL TOPLAM		1419	6407	9131	364950	57

Yukarıda belirtilen tabloda,İlköğretim okulu verilerinde derslik başına 64 öğrenci düşüyor.Bu şartlarda yeni programı uygulamaya çalışmak ne kadar gerçekçi olabilir.Veya çoklu zeka kuramı nasıl uygulanacak? Kalitenin iyi düzeyde olacağı söylenemeyecektir. Öğretmenlerden bu şartlarda fedakarlık beklenmektedir.

Okul öncesi öğrencilerin sayısının fazla olması bunların ilköğretime katılacağı düşünülürse bu şartlarda derslik başına düşen öğrenci sayısının artacağını kestirebiliriz.Tablo 2.9'daki veriler incelendiğinde okul öncesi eğitimde yeterli düzeye ulaşamadığı görülmektedir.

İlköğretimde derslik ve bina probleminin çözülemediği,bunun sıkıntısını birleştirilmiş sınıflarında çekeceğini Şanlıurfa ilimizde daha net görülmektedir.Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan Müdür yetkili öğretmenlerin karşılaştıkları sorunların büyük bir kısmı bina probleminden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Çizelge 2.9. 2004-2005 Öğretim yılı Şanlıurfa ili okullaşma oranları

Kurum Türü	Çağ Nüfusu (DİE)	Öğrenci Sayısı	Okullaşma Oranı %
Okulöncesi	103616	14078	14
İlköğretim	354482	314694	89
Genel Ortaöğretim	122315	26957	22
Mesleki Ortaöğretim	122315	8872	7

Tabloyu incelediğimizde ilköğretimde 39.788 öğrencinin okula kayıt yaptırmadığı görülüyor.

Çizelge2.10. 2005-2006 Öğretim Yılı Taşınmalı İlköğretim Bilgileri Açısından İllerin Karşılaştırılması

İLLER	TAŞIMA MERKEZİ SAYISI	TAŞINAN YERLEŞİM YERİ SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI		
			E	K	T
Şanlıurfa	118	1614	21505	10044	31549
Trabzon	166	462	9760	9654	19414
Yozgat	213	801	8695	9105	17800
Balıkesir	196	789	9486	8963	18449
Konya	168	612	7420	7097	14517

Yukarıdaki tabloyu incelediğimizde Şanlıurfa ilimizin taşınmalı ilköğretim uygulamasında en üst sırada olmasını köy sayısının fazla olması, birleştirilmiş sınıf uygulamasının fazla olmasına bağlayabiliriz. Öğrenci sayısının fazla olmasına rağmen taşıma merkezlerinin ihtiyacı karşılamadığı görülmektedir. Taşınmalı sistemde kız çocukların erkek öğrencilerden az olması bir diğer dikkat edilmesi gereken husustur. Bu

tablodan 6.7.ve 8. sınıfa giden kız çocukların taşınmalı sistemde azaldığı görülür.Burada ailelerin tutumları ön plana çıkmaktadır.

2006-2007 öğretim yılında 1.808 yerleşim biriminde, 37.407 öğrenci 134 taşıma merkezine taşınmaktadır. Yaklaşık taşıma gideri 17.4 milyon YTL'dir

Çizelge 2.11. İlimizde Bulunan YİBO'ların Yatılı Öğrenci Kapasiteleri Ve Yatılı Öğrenci Sayıları

İLÇE	YATILI ÖĞRENCİ KAPASİTESİ			BARINAN ÖĞRENCİ SAYISI		
	ERKEK	KIZ	TOPLAM	ERKEK	KIZ	TOPLAM
AKÇAKALE	720	0	720	585	116	701
BİRECİK	496	128	624	407	180	587
BOZOVA	436	84	520	435	99	534
HARRAN	720	120	840	821	148	969
HİLVAN	385	175	560	307	118	425
MERKEZ	481	86	567	434	68	502
SİVEREK	630	150	780	598	159	757
SURUÇ	336	184	520	361	173	534
VİRANŞEHİR	515	39	554	501	63	564
GENEL TOPLAM	4719	966	5685	4449	1124	5573

Ülke ve Bölge genelinde YİBO'ların mevcut kapasitelerinin %87'si kullanılırken bu oran İlde %94'e ulaşmaktadır. İldeki tek PİO'nun da %98'i doludur. PİO'ların kapasite kullanım oranları Bölge genelinde %63, ülke genelinde ise %76'dır.

Çizelge 2.12. 2005-2006 Yılı Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarına Devam Eden Öğrencilerle İlgili Bilgiler

OKULLAR (1106 OKUL)	ÖĞRETMEN	ÖĞRENCİ
İki Sınıf Bir Arada	596	17470
Üç Sınıf Bir Arada	513	16443
Dört Sınıf Bir Arada	23	774

Birleştirilmiş sınıflarda okuyan öğrenci sayısı 34.687 öğretmen sayısı 1132'dir. İlimiz ilköğretim öğrencilerinin ;%' 18 si birleştirilmiş sınıflarda, %' 2 si yatılı, %' 0,7'si pansiyonlu, %' 14,50 si taşınmalı okullarda öğrenimini sürdürmektedir.

Çizelge 2.13. 2005-2006 Yılı Tarım İşçisi Aileleri Tarafından Başka İl ve Bölgelere Götürülen Öğrencilerle İlgili Sayısal Bilgiler (Mart, Nisan, Mayıs, Haziran)

	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Toplam
Kız	1041	1289	4175	4684	11189
Erkek	1618	2336	6660	6979	17593
Toplam	2659	3625	10835	11663	28782

İlimizdeki büyük problemlerden biride mevsimlik işçi ailelerinin mart ayının başında göç etmesi ve kasım ayının ortalarına kadar öğrencinin eğitimden uzak kalması. Bu anlamda yatılı ilköğretim bölge okullarının sayısını artırılması, öğrencilerin okula devamı konusunda ailelerinin desteklenmesi gerekir.

Çizelge 2.14. İllere Göre Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayıları

Sıra NO	İller	Öğrenci	Derslik	Derslik
1	ŞANLIURFA	287.688	4.373	63
2	GAZİANTEP	279.623	5.021	55,7
3	DİYARBAKIR	298.088	5.397	55,2
4	İSTANBUL	1.658.948	30.254	54,8
5	VAN	198.338	3.689	53,8
6	ŞIRNAK	80.563	1.558	51,7
7	MARDİN	153.316	3.003	51,1
8	ADANA	324.939	6.779	47,9
9	BATMAN	111.351	2.345	47,5
10	HAKKARİ	52.116	1.118	46,6
11	AĞRI	107.856	2.349	45,9
12	K.MARAŞ	170.634	4.012	42,5
13	BURSA	310.479	7.306	42,5
14	ANKARA	567.228	14.267	39,8
15	İĞDIR	35.421	905	39,1
16	İZMİR	457.223	11.746	38,9

Çizelge 2.15. Bilgi Teknolojilerinin Kullanımı İle İlgili Bilgiler

Bilgisayar ve İnternet Bilgileri	İlköğretim	Ortaöğretim	Toplam
Bilgi Teknolojisi Sınıfı ve Bilgisayar Laboratuvar Sayısı	122	32	154
Bilgi Teknolojisi Sınıfı ve Bilgisayar Laboratuvarlarında Bulunan Bilgisayar Sayısı	2164	563	2727
Kırsal Kesim Okullarına Verilen Bilgisayar Sayısı	1355	-	1355
ADSL Bağlantısı Sağlanan Okul Sayısı	368	65	433

İl genelindeki bütün Bilgi Teknolojisi Sınıfları ve Bilgisayar Laboratuvarları ders saatleri dışında ve hafta sonlarında öğrencilerin ve çevre halkının kullanımına açık tutulmaktadır.

Birleştirilmiş sınıflı okullara birer bilgisayar verilmiş olup ADSL bağlantısı sağlanamamıştır. Birleştirilmiş sınıflı okullarda okuyan öğrenciler teknolojinin imkanlarından yeterli düzeyde faydalanamamaktadır. Müdür yetkili öğretmenlerde personel işlerinde, öğrenci kayıt ve kabul işlerinde, MEB web sitesinden yeterince faydalanamıyorlar.

Çizelge 2.16. Öğretmen ve Diğer Personel

ÖĞRETMEN	Mevcut Durum	İhtiyaç
Okul Öncesi Öğretmeni	210	492
Branş Öğretmeni	3813	2580
Sınıf Öğretmeni	5108	988
Toplam		
DİĞER PERSONEL	Mevcut Durum	İhtiyaç
Genel İdare Hizmetler	167	182
Teknik Hizmetler	62	10
Sağlık Hizmetleri	6	10
Yardımcı Hizmetler	603	760
Toplam	838	962

Öğretmen ihtiyacı genel anlamda ülkemizin her ilinde karşılaşılan bir sorundur.İlimizde 988 öğretmen ihtiyacının olması,bu ihtiyacın ücretli öğretmenle karşılanmaya çalışılması eğitimin kalitesini düşürmektedir.Bu öğretmen açısından hem nitel hem nicel anlamda en çok birleştirilmiş sınıflı köy okullarının daha çok etkileneceği çok açıktır.

Çizelge 2.17.Sözleşmeli ve Ücretle Çalıştırılan Öğretmen Sayılar

ÖĞRETMEN	SAYI
Ücretli Okul Öncesi	450
Sözleşmeli Sınıf Öğretmeni	271
Sözleşmeli Okul Öncesi Öğretmeni	120
Sözleşmeli Branş Öğretmeni	188
Toplam	1029

Ücretli öğretmenlerin göreve geç başlamaları dönem ortasında çeşitli nedenlerden dolayı görevi bırakmaları çeşitli sorunları ortaya çıkarmaktadır.Öğretmen ihtiyacından dolayı Ücretli öğretmenlerin eğitim formasyonuna kimi zaman bakılmadan göreve alınması eğitimin kalitesini azaltmıştır.

Çizelge 2.18. Son Yedi Yıl Yatırımları

YATIRIM TÜRÜ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ANAOKULU	1	2	7	1	-	1	3
İLKÖĞRETİM VE ORTAÖĞRETİM	63	258	100	101	280	748	640
SPOR SALONU	-	1	-	-	-	1	-
LOJMAN	1	13	2	1	4	72	66

2006 yılında ilimize tahsis edilen ödenekle 640 derslik 251 lojman ve 3 anaokulu yapımı programa alınmış olup, 310 derslik, 2 anaokulu ve 68 lojmanın yapımı tamamlanmıştır.

Dünya Bankası tarafından yapılacak olan okullar; ilimize 56 derslik yapılması devam etmektedir.

Avrupa Birliği Kaynakları ile 176 derslik, 10 blok lojman yapımı devam etmektedir.

Eğitime %100 Destek Projesi Faaliyetleri kapsamında hayırseverlerce 86 derslik yapımı için protokol imzalanmıştır.(şanlıurfa valiliği web sitesi eğitim sekmesi 18/08/2007 tarih saat:13 .03)

2.3.2.şanlıurfa ili Akçakale ilçesinde birleştirilmiş sınıfların durumu

İlçemizde 82 köy okulu bulunmakta 2 köy okulu kapalı durumdadır.73 köy okulunda da birleştirilmiş sınıf uygulaması yapılmaktadır.147 derslikte 272 öğretmen 11.234 öğrenciye eğitim vermektedir.6 köy okulu taşıma merkezli okul olarak faaliyet göstermektedir. (Akçakale web sayfası 17.09.2007)

17 Birleştirilmiş sınıf okulunda öğrenciler, tek derslikte tek öğretmenle beş sınıf bir arada ders görmektedir.51 Birleştirilmiş sınıf okullunda öğrenciler tek derslikte 2 öğretmenle iki grup halinde sınıflar ayrılıp ders yapılmaktadır.(Örnek: 1.ve 2.sınıfı bir öğretmen, 3.4.5. sınıfları bir grup oluşturup bir öğretmen eşliğinde ders verilmesi)

5 Birleştirilmiş sınıf okulunda 2 derslikte, 3 gruba ayrılmış 3 öğretmenle ders işlenmektedir.(Örnek: 1.sınıf bir öğretmen; 2.ve 3.sınıflar bir öğretmen; 4.ve 5.sınıflar birleştirilerek bir öğretmen tarafından okutulur.)

Çizelge 2.19. İlköğretimde Şanlıurfa’da Yıllara Göre İlköğretim Okullarında Öğrenci Sayıları

2004-2005 YILI			2005-2006 YILI			2006-2007 YILI		
TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI			TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI			TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI		
TOP	ERK	KIZ	TOP	ERK	KIZ	TOP	ERK	KIZ
289489	167926	121563	314694	178195	136499	333.638	183.982	149.656
ORAN	% 58	% 42	ORAN	% 56	% 44	ORAN	%55	%45

Kız çocuklarının okullaşması için yapılan çalışmaların yıllara göre fayda sağladığı görülmektedir.Kız çocuklarının okullaşması sosyal ve ekonomik sebeplerin çözüme kavuşturulması ile daha iyi sonuçlar alınacaktır.Köylerde kız çocuklarının tarlada, bahçede çalıştırılması,aileleri tarafından pamuk işçisi olarak görülmesi kız çocuklarının okullaşmasında sosyal bir problem olarak görülmektedir.Mevsim işçileri olarak çalışan ailelerin çocuklarının eğitime katılması aralık ayını bulmaktadır.Mart ve nisan ayı ile mevsimlik işçi olan ailelerin çocukları okuldan yani eğitim hayatından uzaklaşmaktadır..Bu zorluklar altında görev yapan Müdür yetkili öğretmen kimi zaman yönetmelikler kimi zaman vicdani duygular arasında sıkışıp kalmaktadır.Öğrencilerin eğitime devam etmeleri için çok çaba göstermektedir.

Aşağıdaki tablo 20 ‘ yi incelersek 2005-2006 verileri bizlere İlköğretimde Akçakale İlçesinde kız öğrencilerin okullaşmasında gerekli çalışmaların yapıldığı görülmektedir.”Haydi kızlar okula”kampanyası, Kaymakamlık bünyesinde bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu ([SYDTF](#)), çocuklarını okula gönderen yoksul aileler için Şartlı Nakit Transferi sistemi uygulamaktadır. Aileler kız çocukların okula gönderilmesi durumunda %20 daha fazla yardım almaktadır.Ders kitaplarının ücretsiz dağıtılması gibi çalışmalar kız çocuklarının okullaşmasında önemli katkılar sağlamıştır.Bu arada İlçede ve Birleştirilmiş sınıflarda görevli öğretmenlerin göstermiş oldukları çabaları unutmamak gerekir.Halkın bilinçlendiği görülmektedir.

Çizelge 2.20. Yeni Öğrenci Kayıtları ve Toplam Öğrenci Sayısı İle Kız Erkek Yüzde Oranları

İLÇE ADI	2005-2006 YILI					2005-2006 YILI				
	YENİ KAYIT ÖĞRENCİ SAYISI					TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI				
	E	%	K	%	T	E	%	K	%	T
MERKEZ	10792	51	10330	49	21122	78289	55	63767	45	142056
AKÇAKALE	1240	49	1301	51	2541	9529	59	6750	41	16279
BİRECİK	1278	51	1242	49	2520	9895	53	8862	47	18757
BOZOVA	909	50	924	50	1833	6966	51	6598	49	13564
CEYLANPINAR	1184	51	1155	49	2339	8222	55	6836	45	15058
HALFETİ	561	51	543	49	1104	4254	52	3954	48	8208
HARRAN	978	48	1073	52	2051	7479	57	5600	43	13079
HİLVAN	675	51	642	49	1317	5079	55	4189	45	9268
SİVEREK	3690	51	3555	49	7245	23719	56	18738	44	42457
SURUÇ	1498	52	1408	48	2906	12935	55	10798	45	23733
VİRANŞEHİR	2507	49	2573	51	5080	17615	56	13564	44	31179
TOPLAM	25312	51	24746	49	50058	183982	55	149656	45	333638

2.3.3 Kız çocuklarının okullaşması sorunu ve yürütülen çalışmalar

Türkiye’de ilköğretim çağında olup ta okula gitmeyen kabaca 1 milyon çocuk vardır. İlköğretim düzeyinde okullaşmada cinsiyetler arasındaki fark %7’dir. Başka bir deyişle, ilköğretim çağında olup da okula gitmeyen kız çocuk sayısı aynı durumdaki erkek çocuk sayısından 600,000 daha fazladır.

Kız Çocuklarının Okullulaşmasına Destek Kampanyası ya da *Haydi Kızlar Okula!* kızların okula gitmesini engelleyen karmaşık ekonomik ve toplumsal etmenler dizisini ele almaktadır. Kampanya, 2003 yılı Haziran ayında Van ilinde Carol Bellamy ve Milli Eğitim Bakanı Dr. Hüseyin Çelik tarafından başlatılmıştır.

Haydi Kızlar Okula! kampanyasının amacı, okullaşma düzeyinin en düşük olduğu 53 ilde kaliteli eğitim imkanı sağlayarak ilköğretim düzeyi okullaşmadaki cinsiyet açığını 2005 yılı sonuna kadar kapatmaktır.

Kız Çocuklarının Eğitiminin Önündeki Engeller

- ✓ Okul ve derslik yetersizliği;
- ✓ Okulların genellikle yerleşim yerlerinden uzak olması ve birçok ailenin özellikle kız çocuklarının bu kadar yol gitmesini istememeleri;
- ✓ Ailelerin, çocuklarını, fiziksel koşulları elverişsiz, örneğin tuvaletsiz, su şebekesi olmayan okullara göndermek istememeleri;
- ✓ Birçok ailenin ekonomik güçlük içinde olması;
- ✓ Ailelerin yetişkin erkekleri ve erkek çocukları kadınlara ve kızlara göre önde tutan geleneksel önyargıları;
- ✓ Çocukları evde çalıştırarak aile gelirine ek katkı sağlama eğilimi;
- ✓ Birçok ailenin kızlarının bir an önce evlenmesini eğitimden daha önemli sayması;
- ✓ Kırsal bölgelerde kadın rol modellerinin nadiren görülmesi ya da hiç olmaması;
- ✓ Orta öğrenim imkanlarının sınırlı olmasının ilköğretime yönelik ilgiyi azaltması.

Yukarıda sayılan sebeplerin Şanlıurfa ilinde kız çocukların okullaşmasını engelleyen sebeplerdir. Şanlıurfa okula devam etmeyen 40.000 kız öğrenci sayısı ile İstanbul ve Diyarbakır'dan sonra ülkemizde 3. sırada yer almaktadır. Haydi Kızlar Okula! Kampanyası ilk yılında kız çocukların okullaşma oranlarının en düşük olduğu 10 güneydoğu ilinde yoğunlaşmıştır. 2004 yılında ise bunlara 23 yeni il daha eklenmiştir. Kampanyanın ilk yılında fazladan 40,000 kız çocuğun okula kaydolması, çalışmanın başarısı için atılan önemli bir adım olmuştur.

Sektörler Arası İşbirliği

Kampanyanın başarılı olabilmesinde sektörler arası işbirliği kilit öneme sahiptir. Başta Milli Eğitim Bakanlığı, Başbakanlık, İç İşleri Bakanlığı ve bir çok kamu kurum ve kuruluşu, Yazılı, görsel ve elektronik medya hayırsever iş adamları ve sanatçılar Haydi Kızlar Okula! kampanyası için ülke ölçeğinde ve yerel düzeyde harekete geçirilmiş, böylece kamuoyunun duyarlılaştırılması yolunda çok önemli adımlar atılmıştır.

Uygulayıcılar için görsel malzeme, afiş, broşür, rozet ve video gibi tanıtım materyalleri hazırlanmıştır.

Okula gitmeyen kız çocuk sayısının en yüksek olduğu illere özel önem verilecektir. Buna göre öncelikli iller, İstanbul (75.000), Diyarbakır (45.000), Şanlıurfa (40.000) ve Van'dır (40,000).

Bu sorunun çözümünde;

- MEB 2003'ten sonra, 2004-2005 ders yılı için de bütün öğrencilere ücretsiz ders kitabı dağıtmıştır.
- İçişleri Bakanı Vali ve Kaymakamlardan kampanyaya özel destek istemiştir.
- Halen gönüllülerin, öğretmenlerin ve kampanyanın ön saflarında görev yapanların eğitimi illerde yapılmaktadır.
- Öğretmenler, Yeni okul yılının başlamasından hemen önce ev ev dolaşarak yoğun bir çalışma başlatılmıştır.
- Başbakan ve eşi, yeni okul yılının başında Milli Eğitim Bakanı ile birlikte Şanlıurfa'yı ziyaret ederek kız çocukların eğitimi konusuna verdiği desteği bir kez daha göstermiştir.
- MEB eğitime yatırım yapan özel kişilere ve şirketlere %100 vergi muafiyeti getirmiştir.
- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu (SYDTE), çocuklarını okula gönderen yoksul aileler için Şartlı Nakit Transferi sistemi uygulamaktadır. Aileler kız çocukların okula gönderilmesi durumunda %20 daha fazla yardım almaktadır.
- UNICEF'in Türkçe ve İngilizce olarak yayınlanan üç aylık bülteni 'Evet Deyin' Haydi Kızlar Okula! Kampanyası ile ilgili gelişmeleri düzenli olarak aktarmaktadır. Bültenin iki sayısı bütünüyle kampanyaya ayrılmıştır.

Kaynak Yaratma konusunda;

Birçok ailenin kız çocuklarını okula göndermedeki isteksizliği ekonomik güçlüklerden kaynaklandığından, maddi yardımlar büyük önem taşımaktadır. Mevcut eğitim kurumlarının iyileştirilmesi ya da yeni okullar yapılması iller için önemli bir mali yük oluşturmaktadır. Özel sektörden gelen doğrudan maddi yardımları unutmamak

gerekir(Coca-Cola 250,000 dolar değerinde nakit katkısı sağlamıştır. İbrahim Etem Ulagay ilaç fabrikası yaklaşık 100.000 dolar değerinde eğitim ve iletişim materyali bastırıp dağıtmıştır.Prof. Dr. İhsan Doğramacı kişisel olarak 125,000 dolarlık yardımda bulunmuştur. Ülkede genelinde yayın yapan ATV kampanya ile ilgili TV spotu geliştirmiş ve yoğun izleme kuşaklarında haberler yayınlamıştır.UNICEF kampanya desteği olarak ek 420,000 dolar tahsis etmiştir ve özel sektörden finansal destek arayışlarını sürdürecektir. Gama Aş 300,000 dolar tutarında yeni bir yardım sözü vermiştir ve bu kaynağın prefabrike konutların geçici okullara dönüştürülmesinde kullanılması planlanmaktadır.

Toplum seferberliği kapsamında illerde öğretmenlerin, okul danışmanlarının, ebelerin, hemşirelerin, memurların, imamların, muhtarların (toplum önderleri) ve gönüllülerin çalışmaları sürecektir, bu kişiler aracılığıyla okula gitmeyen kızlar belirlenecek ve aileleriyle görüşmelere devam edilecektir.Aileler şartlı Nakit Transferi biçiminde yapılacak yardımlardan haberdar edilecek; STK'lar, gönüllüler, kamu personeli ve kampanyayı destekleyenler ilgili formların doldurulmasında ailelere yardımcı olacaklardır. UNICEF, deprem bölgelerinde bulunan prefabrike konutların, derslik açığına kısa dönemli çözüm olarak kullanılmasını desteklemek üzere kaynak arayışlarını sürdürecektir.Kamuoyunun duyarlılaştırılması için kampanyanın başarılarını anlatan radyo skeleri ve kısa filmler yayınlanacaktır(<http://www.unicef.org/turkey/pr/ge6.html>).

Yukarıdaki bilgiler ışığında,Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okulunda görevli Müdür Yetkili Öğretmenlerin Rol alanlarına ilişkin ;ev ev dolaşılıp okula kayıt yaptırmayan kız çocuklarının tespiti ailelerinin ikna edilmesi, kız çocuklarının okula kazandırılması,okula kayıt işlemlerinin yapılması,okula devamlarının sağlanması,yaşı büyük kız çocuklarının sınıfa adepte olmaları,rehberlik çalışmalarına katılmaları, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu (SYDTF), çocuklarını okula gönderen yoksul aileler için şartlı Nakit Transferi sistemi uygulamasıyla her ay okula gelen kız çocuklarının okula devam durumlarını,başarılarını gösteren listelerinin hazırlanması,köyde öğrenim çağında olupta ,okula gelmeyen kızların ailelerini ikna çalışmaları vb. bir çok sorunu gündeme getirmektedir.

2.4. Müdür Yetkili Öğretmenler ve Yönetim Süreçleri

Eğitim ve öğretimin başarılı olabilmesi için yönetim görevini üstlenen yöneticide,yönetimle ilgili yeterliliklerin bulunması gerekir.Eğitim ve öğretim işini üstlenen öğretmende genel kültür,mesleki formasyon,kişilik ve yetenek özellikleri aranmaktadır.Müdür yetkili öğretmenin hem yöneticilik hem de öğretmenlik özelliklerin yeterli olması beklenir.Yapacağı görev ve üstleneceği sorumluluklar belli bir yetenek,özel bilgi,beceri,davranış,cesaret ve çalışma arzusunu gerektirir.Müdür yetkili öğretmenin,insan ilişkileri ve insan - toplum ilişkilerinde uyumlu olması beklenir.

Müdür yetkili öğretmenin;yönetim görevi,öğretim görevi,danışman görevi,rehberlik görevi,memur görevi,hizmetli görevi ve buna benzer görevleri vardır.Başarılı olabilmesi bu görevleri en iyi şekilde yerine getirmesi gereklidir.(Kaykanacı,1993,s.9)

Müdür yetkili öğretmenlerin yönetimle ilgili problemleri adlı çalışmasında Kaykanacı,(1993) yönetim süreçlerinin tümünde özellikle karar verme ve değerlendirme sürecinde problemle karşılaştıkları görülmüştür.

Yönetim süreci alınan kararın uygulanması boyutunda müdür yetkili öğretmenin uyması gereken ilkeler bütünü olarak algılamalıyız.Birleştirilmiş sınıfların her bölge ve şartlarda değişen sorunları vardır.Her okulun veli profilinden kaynaklanan,çevresel şartlardan etkilenen sorunları vardır ve olacaktır.Eğitim bir süreç ve dünya hızla değişiyor.Değişen dünya gelişen bilime ayak uydurmak için yöneticilerin yönetim süreçlerini iyi kavramaları gerekir.Yönetim sürecini şimdide biraz kapsamlı inceleyelim.

2.4.1.Yönetim süreçleri

Bir örgütün yönetimi,örgüt var olduğu sürece ,kesintisiz aralıksız süreklilik göstermelidir.Bu sürekliliğin sağlanması için örgütü yöneten,örgütün sorunlarını çözerek yaşamasını,büyümesini ve yenileşmesini sağlamalıdır.Yönetimin sürekliliği aynı anda bir süreçtir.Yönetim süreci,bir bütündür;ama o denli büyük bir oluşumdur ki,kendi içinde bazı alt süreçlere ayrılır.Bu alt süreçler birbirine bağımlı,eşgüdümlü olarak oluşurlar.

Kimi yönetim kuramcısı,yönetim sürecini bütüncül bir yaklaşım ile ele alırken kimisi de,bu bütünün alt süreçlerini ayrı ayrı inceledi.Kimi kuramcı,alt süreçlerin alt

süreçlerin sayısını 11'e kadar çıkarırken;kimisi de,bunların sayısını planlama,örgütlenme ve denetleme gibi 3'e indirdi.

Yönetim süreci bir sorun çözme sürecidir.Eğer örgüt,işleyişi sırasında bir sorunla karşılaşmasaydı,örgütün yönetimine gerek kalmazdı.Yönetimin var oluş nedeni,örgütün sorunsuz işleyemez oluşundandır.Yönetim sürecinin alt süreçleri olarak da planlama,örgütlenme,eşgüdümleme,iletişim ve denetleme benimsenmiştir.(Başaran, 2000,s.193)

Yönetim,örgütün kesintisiz,aralıksız,ve etkili işlenmesini sağlamak için sorunlarını araştırır,tanımlar,bunlara çözümler arar.Yönetim süreci karar vermeyle başlar.Karar verme yönetim sürecinin kalbidir.

2.4.1.1.Karar verme

Toplum gibi,insanlardan oluşan örgütte sorunsuz yaşayamaz.yönetimin var oluş nedeni,günlük işleyiş sorunlarından büyük darboğazlarına varıncaya dek,tüm sorunlarını çözerek örgütü güçlü olarak yaşatmaktır.Bu yüzden yönetim bir sorun çözme sürecidir.Sorun çözme bilimsel bir yöntemdir.Bilimsel yöntem,sorunlara nesnel ve ussal yaklaşmayı sağlar.Sorun çözme,nasıl ki her insanın günlük davranışıysa bir yönetmeninde günlük davranışıdır.Yönetici sorunların üstüne cesaretle gitmelidir.Yönetici sorunu duymalı,tanımlamalı,çözüm aramalı,izleyeceği yolu karar vermeli ve bu kararı uygulamalıdır.Uygulama sonunda değerlendirme yapılır.Eğer sorun gerektiği şekilde çözülmemişse,uygulamadan ve sonuçtan elde edilen dönüt değerlendirilerek bundan sonraki seçeneğin uygulanmasına geçilir.(Başaran, 2000, s.195)

Karar verme,yönetimin kalbi ve diğer süreçlerin ekseni olarak görülmektedir.(Bursalıoğlu, 1994, s. 81)

Bir örgütün sorunları,kurulduğu andan başlar.Bunun çoğunlukla görülen önemli üç nedeni vardır.Birincisi örgütün içinde bulunduğu çevrenin değişmesi;ikincisi örgütün kusursuz kurulamaması;üçüncüsü ise,örgütte çalışan insanların ilişkilerindeki diriliktir. Bu üç kaynaktan başka,bir örgütte işlenen,tüketilen girdilere,teknolojiye,üretim sürecine,çıktılara,işbölümüne,iş akımına yetke akımına,iç hizmetlere,para kaynağının

yönetimine ve yönetimin çevreyle ilişkilerine ilişkin başka sorun kaynaklarında bulunur.(Başaran,2000,s.196)

Yönetim yukarda sayılan sorunları çözemediği zaman örgütün etkililiğini yitirmesine yol açar.Bu yüzden yönetim her zaman bir sorun çözme yeridir.Sorun çözme,örgütü yenileştirme sürecidir.Yenileştirme süreci ise örgütün var olması yada yaşamını sürdürmesi için gerekli değişimleri yapmaya girişmek,yeni durumlara örgütü uydurmak ve örgütün geleceğini kararlaştırmaktır.Yenileştirme,bazen örgütü yeniden yapılandırmayı gerektirir.Yenileşmenin ve yeniden yapılandırmanın kendisi ve yöntemi sorun çözmedir.

Sorunun çözümünde önce sorun tanımlamalı,bu basamak sorun çözmenin can alıcı noktasıdır.Örgütün sağlığı açısından tanımlamanın doğru yapılması önemlidir.Daha sonra sorunun boyutları,sınırları ve nedenleri ve ivediliği belirlenmeli daha sonra gidilecek yol konusunda karar verilmelidir.Karar verme süreci burada önem kazanıyor.

Sorun çözümler karar verirken ,üç etkinliği eşgüdümlü olarak yapmak zorunda kalırlar.Bunlar:

- 1-) Bilişsel olarak karar vermeye elverişli çevresel durumları araştırırlar.
- 2-) Soruna gerekecek eylemlerin bulunması,geliştirilmesi ve sorunun çözülmesi için düzenlemeler yaparlar.
- 3-) Sağlanabilir eylem yollarından amaçlarına en uygun olan birini seçerler.Sorun çözümler bu etkinliklerle en iyi yada en üstün çözüm seçeneği yerine en uygun olanı seçerler.Çözüm seçeneğinin seçilmesinde,sorun çözümlerin kişilik özellikleri ve o andaki ruhsal durumları önemli etkindir.(Simon, 1990, dan aktaran Başaran, 2000, s.205)

Nitelikli ve benimsenir karar vermek gerekir.Bir kararın niteliği yüksek ama benimsenirliği düşük olursa;ya da tersine benimsenirliği yüksek ama niteliği düşük olursa sorun çözülemez.Karar hem nitelikli hem de benimsenebilir olmalıdır.Sorun çözümlerin kararlaştırmada zorlanmalarını en aza indirmek için bir çok model geliştirilmiştir.Bunlar kararlaştırmada rastgeleliği ortadan kaldıracak,yararı en üste çıkaracak çözüm seçeneğini bulmada yönetmenlere yardım amacı güderler.Bunlardan bazıları;olasılık modeli,karar

ağacı modeli,benzetim modeli,sistem çözümlene modeli,çöp tenekesi modeli,adım başı karar modeli, carnegie modelidir.Bunlardan yönetmen en çok yardımcı olanı Vroom-Yetton Modelidir. Bu model ağaca benzediği için,bu adı almıştır.

Karar ağacı modeline göre yönetmen ,ya yetkeci davranır,ya danışmacıl olur,ya da kararı küme (takım) ile verir.Karar verme tutumuna bağlı olarak gittikçe otokratiklikten demokratikliğe doğru bir tutum sakınılır.Karar Ağacı'nın amacı,yönetmenin karar verirken yetkeci,danışmacıl yada kümecil karar verme yaklaşımlarından hangisini seçeceğine ve seçtiği yaklaşımla nasıl karar vereceğine yardımdır.(Başaran,2000,s.207)

Sorunun niteliğine göre,yukarıdaki karar verme modellerinden biri yada birkaçı birden kullanılabilir.Bu modellerin uygulanmasına karşın,bazı önemli yada zor sorunlarda çözüm seçeneklerinden biri seçilemeyebilir ve sorun çözümler *kararsızlığa* düşebilirler.Kararsızlık sorunun belirsizliğinden,karmaşıklıktan,sorun çözümler arasında oluşan çatışmalardan ,seçilecek seçeneğin tehlikeli sonuç yaratmasından ortaya çıkar.Bu durumların yonteme uygun ortadan kaldırılması gerekir.(Başaran,2000,s.210)

Eğitim yöneticilerinin, insan ilişkilerinin ağırlıklı bulunduğu eğitim örgütlerinde, işgörenlerin kararlara katılmalarına olanak hazırlamaları, yalnızca örgüt açısından değil,aynı zamanda işgörenlerin onura edilerek güdülenmesi açısından da büyük ,yararlar sağlayacaktır(Kaya, 1993, s.100)

Sonuç olarak; karar verme süreci bir sorunun çözümüne ilişkin olası yollardan en uygun olanının seçilmesidir(Aydın,1994,s.126)

2.4.1.2. Planlama

Yönetmek;bir bakıma ileriye bakmak demektir.Bu nedenle her türlü olduğu gibi,eğitim örgütlerinde de,geleceğe yönelik tahminde bulunmak,eğitim ve okul yöneticisinin en önemli işlerinden biridir.Yordamak;gelecekteki durumları,sorunları saptamak ve bunlar için önlemler geliştirmektir.Başka bir deyişle;gelecekte örgütte yer alacak etkinlikler,yönetim tarafından önceden belirlenmelidir.Bu belirleme işinin tümü planlama olarak adlandırılır.Böylece yönetici ,gelecekte örgütünde olup bitecekleri planlama durumundadır.Plan örgütün gereksinmelerinin saptanmasını ve önceliklerin

belirlenmesini gerekli kılar, uygulamalarda keyfiliği önler ve yönetici değişikliklerinde işin sürekliliğini sağlar. (Kaya, 1993, s.100)

Planlama, yönetimin ilk ve temel sürecidir. Bu yüzden planlama sürecinin içeriği kimi kez sorun çözmeyi, karar vermeyi de kapsayacak biçimde sunulur. Planlamayı başlı başına bir süreç olarak ele alan yönetim yazarları, planlama sürecine çok geniş bir içerik kazandırır; yönetim sürecini yalınlaştırmaya çalışanlar da yönetimin, planlama, örgütleme ve denetimden oluştuğunu savunurlar. Öbür yandan, karar verme sürecini ön plana çıkarmaya çalışan yönetim yazarları, planlamayı, verilen kararların bir dizisi olarak sunarlar. Böylece plan, karar vermeyi içermekten çok, verilen kararları bir araya getiren bir belge, planlama da bu belgeyi düzenlemek olarak görülür. (Başaran, 2000, s.215)

Planlama, sistemi araştırma ve özellikle yöneylem araştırması yoluyla yönetmek; örgütün hedeflerinin belirlenmesi ve belirlenen hedeflere örgütün yönlendirilmesidir. (Bursalıoğlu, 1994, s.100)

Plan, örgütü amaçlarına ulaştıracak bir kılavuzdur; yol haritasıdır. Plansız bir örgüt düzensiz, pusulasız bir gemi gibi rasgele çalışır. Plan örgütün önemli bir aracıdır; planlama ise yönetimin ilk ve temel sürecidir.

Özel kesimin büyük örgütleri, işlemlerini plansız sürdürmezler. Bunların yollarını şaşırması ölümlerine yol açar. Kamu kesiminde plan, merkezden yapılır ve bütün kamu kemsini kapsar. Bakanlıklar ve kamu işletmeleri Devlet Planlama Teşkilatı'nın yaptığı beş yıllık planlara ve yıllık programlara göre mal ve hizmet üretimini sürdürürler. Ama her yıl plan ve programın gerisinde kalırlar. Bakanlıklara bağlı kuruluşların çoğu plansız çalışır veya göstermelik planlar yaparlar. Ekonomik kalkınmanın temeli örgütlerin etkili çalışmalarıdır. Örgütsel etkililik, başıboş bir yönetimle değil, planlı bir yönetimle sağlanır.

Plan örgütün etkililiğini yükseltmeyi amaçlar. Plan yapılırken dikkat edilmesi gereken ilkeler vardır. Bunlar:

1. Hedeflere yöneliklik olmalı.

2. Öncelikleri belli olmalı

- 3.Kaynakları göstermeli
- 4.Bütünlük olmalı örgütü kapsamalı
- 5.Ölçülebilir olmalı
- 6.Sürekli Geliştirilebilir olmalı
- 7.Esneklik
- 8.Süreklilik
- 9.Güvenirlilik
- 10.Tutumluluk
- 11.Yalın ve ucuza mal olmalı
- 12.Uygulayanların katılımı sağlanmalı

Plan yukarıdaki ilkeleri kapsadığı zaman benimsenir ve başarıya ulaşır.

Yönetimin amacı,örgütün nitelik ve niceliğini artırmaktır.Yönetimin ikinci amacı iş görenlerin gereksinimlerini karşılamaktır.İş görenlerin plana ve planı yapanlara inanması gerekir.Bunun yanında iş görenleri,uygulamaya özendirici bir sistemde geliştirilmelidir.Yerine göre uygulayıcılara önderlik yapılmalıdır.Ama iş görenlere baskı yapma planın uygulanmasında pek geçerli bir yöntem değildir.(Başaran, 2000, s.217-219)

Eğitim sistemimizde planların her bölgeye uygulanamaması veya esneklik kısmının dar olması,çevresel şartların farklı olması işgörenlerin plana ve planı yapanlara olan inançlarını zorlaştırır.En basit düzeyde örnek verirse okuma yazma öğretiminde fiş cümlelerinde geçen bazı kelimeler çocuklara çok yabancı geliyor.Ön bilgilerine uygun kelimeler kullanılırsa okuma daha çabuk öğrenilir.Örnek “Jale ip atla “fiş cümlesini bir köyde birleştirilmiş sınıfta uygularken,köyde Jale isminin olmaması,çocukların bu ismi

erken unutmalarına veya zor öğrenmelerine neden olmakta.Yapılan planlarda iş görenlere danışılmalı esnekliği öğretmenler tarafından belirlenmeli.Çünkü o bulunulan yerleşim yerinin kültürel yapısını,çevresel şartları en iyi öğretmen bilir.Malzemenin yapısına göre,malzemeyi en iyi şekilde kullanıp,başarı elde edilmelidir.

Plan,üretilen ürünün niceliğini,niteliğini artırmaya ve iş görenlerin işten doyumunu sağlamayı içermeli,örgütün toplam niteliğini yükseltmelidir.Amaç yitirme,yapı bozukluğu,zamansızlık,uzmansızlık,ve yönetim yetersizliği gibi engeller ortadan kaldırılmalıdır.

Planlama,örgütün amaçlarının gerçekleştirilmesi için sağlanan girdilerin kullanma yollarını,yapılacak işleri ve izlenecek yolları kararlaştırma sürecidir.bu süreç için hedefler saptanır,hedefler için gerekli bilgiler sağlanır;uygulama seçenekleri aranır;seçeneklerden uygulanacaklar kararlaştırılır;plan yazılır ve uygulamadan sonra elde edilenler değerlendirilir.Planlama süreci,sorun çözme sürecinin özdeşidir.Planlamayı yapılması için bir çok teknik geliştirilmiştir.En çok kullanılan teknik PPBS ve PERT'tir. (Başaran, 2000, s.205)

2.4.1.3. Örgütlenme

Yönetim sürecinin planlamadan sonra gelen alt süreci örgütlenmedir. Örgütlenme,örgütün üretim planının uygulanması için,insan kaynağının ve öteki tüm kaynakların tümleştirilip örgütsel amaçlara yöneltilmesidir.

Örgütlenme süreci,belirli bir iş için,gerekli ve yararlı olan örgütün insan ve madde boyutuna ilişkin her şeyin sağlanması demektir.Bir başka deyişle;örgütlenme süreci,kimin ve neyin nerede bulunması gerektiği ile ilgili kararlar vermeyi gerektirir.(Kaya, 1996, s.102)

İnsan ve maddenin en doğru,en uygun biçimde ve yerde kullanılmasını sağlamaktır(Kaya,1993, s.103).

Yapısal ve süreçsel yönetim kuramlarına göre,bir örgütü örgütlemek için üretimin hedefleri saptanmalı;her örgüt,uzmanı olduğu ürünü üretmeli;görevler birbirine eşgüdümlemeli; etkili bir yönetim için yetke göçerimi yapılmalı;her iş gören görevinden ötürü üstüne sorumlu olmalıdır.

Örgütlenme,örgütün yaşama,girişimcilik ve yenileşme gereksinimleri karşılayacak bir yapıyı oluşturabilmelidir.Böyle bir yapı amaçları gerçekleştirmeye, işgörenlerin niteliğine ve yönetime katılmasına, alt sistemler arasında denge oluşturmaya uygun,az basamaklı ve çevresine uyumlu olmalıdır.

Örgütlemeyi örgütün yönetim biçimi, işgörenin niteliği,üretilen ürünün türü,üretimde kullanılan teknoloji,örgütün kültürü ve çevresi etkiler.Bu değişkenler değiştikçe,örgütü yeniden örgütlemek gerekir.Yeniden örgütlemenin, kapsamına,görevlerin,bölmelerin birimlerin,yetke basamaklarının yeniden düzenlenmesi girer.Bu düzenlemeyi yaparken,üst yönetimle alt yönetim basamaklarının,merkezle yerinden yönetimin görev yetki ve sorumlulukları da özenle gözden geçirilmelidir.(Başaran, 2000, s.225)

Yeniden yapılandırma,yeniden örgütlemeden daha kapsamlıdır.ve çevresi,girdileri ve çıktıları sürekli değişen, çevrede yaşayan örgütler için zorunlu olur;örgütü baştan sona yeniden kurmayı içerir.Örgütün yapılandırılmasını gerektiren en azından altı koşul vardır.Bunlar;

- 1-Örgüt yapısının yönetim stratejisine uygun olması.
- 2-Örgütün,çevrenin baskılarıyla başa çıkabilecek nitelikte olması.
- 3- Örgütün,kullanılan teknolojiye uygun olması.
- 4-Örgütün ,işgörenlerin niteliğine uygun olması
- 5-Örgütün büyümesine elverişli olması
- 6-Örgütün yapısında yetke sıra dizini basamakları çok olmamalıdır.

Yeniden yapılandırmaya en uygun yöntem sistem yaklaşımıdır.Bunun yanında örgütün üretimine, işgörenlerine ve çevresine uygun olduğunda,amaçsal,işlevsel,süreçsel,destekli amaçsal,proje ve göze örgütlemeden biri uygulanabilir.Göze örgütlenme,son yıllarda çokça kullanılan ve dirik örgütler için uygun olan bir yapılandırmadır.Bazı örgütler,yayımla durumlarına göre bölgesel örgütlenmeye de gidebilir.(Başaran,2000,s.225)

Merkezden ve Yerinden Yönetim

Küçük örgütlerin yapısını kurmak,büyük örgütleri yapısını kurmaktan daha kolaydır.En zor örgütleme,bir örgütün merkezi dışında kuruluşları olduğunda ortaya çıkar.Merkez örgütün ve yerel örgütün nasıl kurulacağı,bunların nasıl yönetileceği karmaşık bir sorun olur.Merkez ve yerel örgütlerin yapısını kuranların yönetime ilişkin görüşleri,bunların örgütlenmesini etkiler.Bunlar merkez yönetime göre;

Yetkeci Yönetim Biçimi,

Demokratik Yönetim Biçimi,

Yetkeci yönetim biçimini uygulayan örgütlerde,yerel örgütlerin,uyarlama ve yaşatma alt sistemleri,yalnızca merkezden gelen buyrukları aktarma görevi ve alt birimleri sınırlı olarak denetleyebilecek güçte kurulur.

Demokratikleşen merkez yönetimi,yerel örgütlerin bağımsız olmasını sağlar.Demokratik örgütte merkez yönetim,genel işleri;yerel yönetim ise özel işleri üstlenir.Demokratik örgütte merkez yönetim ,örgütün yerel yönetmenini atama ;yerel yönetime görev,yetki ve sorumluluklarını gösterme;genel denetimini yapma gibi işleri üstlenir.

Etkili örgütler,yerel yönetime en geniş ölçüde bireysel özerklik verirken yerel yönetimi sıkı bir biçimde denetler(Peters ve Waterman,1992 alıntı Başaran,2000,s.231)

Yerel yönetimin çeşitli yararları vardır.Yerel örgütler,aşırı büyüme yüzünden hantallaşan merkez örgütün,küçük ama daha dirik alt yapılarını oluşturabilir;daha girişimci olabilirler.

Bazı tehlikeli durumlarda,anında karar verebilen yerel yönetim,örgütü kurtarabilir.Sorumluluğun yerel yönetimle paylaşılması işleri kolaylaştırır.

Yerel yönetime kendi işlerinde karar verme yetkisi verildiğinde,merkez yönetim,örgütün genel işlerinde etkili kararlar vermeye ve yerel yönetimleri geliştirmeye daha çok zaman ayırabilir.

Yerel yönetim,yerel sorunlara merkez yönetimden daha duyarlı olabilir,merkez yönetimin yapacağı genel planlara gerçekçi yerel veriler toplayabilir.

Yerel yönetimde,pek çok iş merkez yönetime sorulmadan yapılabileceği için,işlemler daha hızlı yapılabilir;kağıtçılık azalabilir.Yerel örgütün yönetmeni,verdiği kararlardan sorunlu olduğunda,bunların uygulanmasında daha başarılı olabilir.

Yerel yönetim çevreye adaptasyonda ve yenileşmede daha başarılı olur.

Yerinden yönetimin bazı sakıncaları

Yukarda sıralanan yararlarına karşın,yerel yönetimin bazı önemli sakıncaları da şunlardır:

Yerel yönetim,çevresindeki bazı dış güçlerin zararlı etkileri altında kalabilir.yönetimsel erkini bu güçlere kaptırabilir.

Yerel yönetimin merkez yönetimce denetlenmesi,varsayı öteki yerel yönetimlerle eşgüdümlemesi, eşörneklenmesi zorlaşabilir.

Yerel yönetim,başına buyruk olmaya eğilim göstererek örgütün birliğini bozmaya,böylece parçalanmaya yol açabilir.(Başaran, 2000. s.232)

Örgütlenme amaçlarının gerçekleştirilmesi için hazırlanan plan çerçevesinde alt birimlerde görev dağılımı yapılmasıdır.Birimlerin ortak hedefe yoğunlaşması gerekir.Milli Eğitim Sistemimizde örgütlenme olmasına rağmen merkezi yönetimden kaynaklanan bürokrasinin fazla olması,mesajlaşmanın geç işlemesi,yerinden yönetimi zorunlu kılmakta.Sorunlara yerinde çözüm getirecek alt sistemleri etkin kılacak çalışmalar yapılmalıdır.Birleştirilmiş sınıfta görevli müdür yetkili öğretmenlerin bir üst sistemin kendilerine yeterli desteği sağlamadığından şikayet ettikleri görülür.Devletin Köylerdeki görevli tek memuru olmasına rağmen bir çok işte kendisi kaynak yaratmak zorunda devletin ilgili görevlilerinden kıymeti bilinmediği,bu yolda yalnız bırakıldığı gözlenmektedir.Amaçlara ulaşmada sorumluluğu fazla olan ama yetkisi olmayan öğretmenlerin toplumu aydınlatma yolunda yetersiz kaldıkları görülmektedir.Veya görevlerini istenilen düzeyde ifa etmede yetersiz kaldıkları görülmüştür.

2.4.1.4. Eşgüdümleme

Bir örgütte aynı hizmeti görmeye yönelik çeşitli organların bir taraftan gelişmelerini,diğer taraftan etkinliklerini birbirini tamamlayacak şekilde düzenlemek amacıyla alınması gerekli görülen tüm önlemlerdir.(Ilgar, 2000, s.55)

Kaya eşgüdümlemeyi; işbölümü yoluyla çeşitli parçalara ayrılmış bulunan örgütsel faaliyetlerin,değişik birimlerde değişik işgören tarafından harcanan çabaların örgüt amaçları doğrultusunda bütünleştirilmesidir.işbölümünün olduğu yerde mutlaka eşgüdümleme vardır.Geri kalmış ülkelerin en büyük sorunudur(Kaya, 1993, s.104).

Belli bir amacı gerçekleştirmek için gereken bir iş(eylem ve işlemler)bir bütündür.

Bir iş, bir kişi tarafından yapılamadığında, yapacak kişiler arasında paylaşılır.Örgütün amaçlarını gerçekleştirmek için işgörenlerin çalışmalarının eşgüdümlenmesi gerekir.Çünkü örgütü yaratan ve yaşatan,amaçları gerçekleştirmek için işgörenlerin harcadıkları çabaların birbiriyle eşgüdümleşmesidir.

Eşgüdümleme ,işbölümü ile birbirinden ayrılan insan gücü kaynağını dikeyine ve yatayına tümleştirerek,örgütün amaçlarını gerçekleştirmeye güdüleme sürecidir.Eşgüdümleme süreciyle işgörenlerin,örgütün amaçlarından sapan etkinlikleri bütünleştirilip amaçlara yöneltilir.

Örgütün yetke sıra dizininde yer alan yönetmenlerin eşgüdümlenmesi, dikeyine; alt sistemlerde çalışan işgörenlerin eşgüdümlenmesi de yatayına eşgüdümü denir. (Başaran, 2000, s.241-242)

İşgörenlerin çalışmaya güdülenmesi kendine gösterilen hedeflere ulaşmayı içten istemesine bağlıdır.İşgörenleri çalışmaya güdülemek evrensel bir sorundur.Bir çalışma durumunda insan,içinden gelen dürtücü güçle çalışmaya yönelirken,yine içinden gelen engelleyici güçle çalışmaktan kaçmaya yönelir.İnsan bu ikinci gücü yendiğinde çalışmaya güdülenir.İşgöreni görevinde etkili kılan içsel güdülenmedir.İşgören örgütün amaçlarını gerçekleştirmek için çaba gösterme eğilimi olmadan,yönetmenin eşgüdümleme çabaları boşa gider.Başka bir deyişle, örgüt için çalışmaya hazır olmayan;böyle bir tutumu taşımayan bir işgöreni çalıştırmak olanaksız olmasa bile çok zordur.Tüm örgütlerin ortak

sorunu,örgütün amaçlarını gerçekleştirmek için işgörenlerin etkin bir biçimde çalıştırılmamasıdır.

Yapısal ve süreçsel yönetim kuramlarına göre insan,asıl olarak ekonomik yararları için güdülenir.Davranış yönetim kuramlarına göre insan,bazı ayrılıklar dışında önceden kestirilebilir gereksinmelerini doyumak için güdülenir.Eğer insanın gereksinmesi çok,bu gereksinmesini karşılayacak kaynaklar kıtsa,güdülenmesi artar.İnsanın gereksinmesi doyurulmasa doyumsuzluk giderek düş kırıklığına dönüşür.Güdülenme,insanın girişimde bulunmasını,bir hedefe yönelmesini,bir şeyi elde etme isteğini,coşkulanmasını anlatan ruhsal bir kavramdır.(Başaran,2000, s.243)

Ülkenin ekonomik gelişmişliği ile örgütlerde uygulanan parasal özendiriciler arasında bir ilişki bulunmuştur.Gelişmiş bazı ülkelerdeki özendirme düzenleriyle gelişmemiş bazı ülkelerdeki özendirme düzenlerini karşılaştıran bir araştırmaya göre,ülkenin ekonomik gelişmişliği düştükçe,örgütlerdeki parasal özendiricilerin işgörenler üzerindeki etkisi artmaktadır.Başka bir deyişle geri kalmış ülkelerdeki işgörenler, parasal özendiriciye,gelişmiş ülkelerdeki işgörenlerden daha yüksek düzeyde değer vermektedirler.Benzer bir ilişki,hem örgütler arasında hemde işgörenler arasında görülmektedir.Genel olarak gelir düzeyi düşük bir işgören, gelir düzeyi yüksek olan bir işgörene bakarak parasal özendiricilere önem vermektedir.(Barrett ve Bass, 1976 aktaran Başaran, 2000, s.253)

Ülkemiz genel anlamda gelişmekte olan bir€ statüdedir.Bu bağlamda işgörenler (öğretmenler) iş yükü ve sorumluluğun fazla olmasına rağmen,alınan ücretin normal ihtiyaçlarını dahi karşılanmadığından şikayet etmektedir.Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlerin parasal özendiricilerden yararlanamadıklarından şikayet etmektedirler.Zor şartlarda görev yapan öğretmenlerin hizmette onları motive edecek özendiriciler kullanılmalıdır.

Görevin işlem ve eylemlerinin işgörenin geliştirdiği değerlere uygun olması,başından sonuna bütünlük oluşturması, işgörene anlamlı gelmesi,göreceli bir özgürlük sağlaması sonucunda yeterince dönüt bilgi edinmesi,iyi ilişkiler ve dostluk kurması,yetişme olanağı bulması,işgörenin görevine güdülenmesine ortam hazırlar.Ayrıca örgütün siyasasının uygun olması, işgörene teknik konularda yapılan yardım,kişilerarası

ilişkilerin ,çalışma koşullarının,ücretin doyurucu olması,işgörenin işini sürdürmesini sağlar.Bunun ötesinde işgörenin görevinde başarılı olması,işgörenin tanınması,görevinin ilginç gelmesi,işinde sorumluluk almasını,yükselme olanakları işgöreni görevine güdüler.

Yönetmen, görevini yapmaya yeterince güdülenmeyen işgöreni,yapacağı etkilerle dıştan güdelemeye çalışır.Bunun için yönetmen,bazı etkileme yöntemleri uygular.İşgörenin usuna başvurmak,arkadaşlığı kullanmak,etkili kişilerin yardımını almak,pazarlık yapmak,işin yapılması için direktmek,yaptırım uygulamak,başvurulacak etkili yollardır.Bunlar yetmediğinde, işgörenle işbirliği yapmaya,onu yöneltmeye ya da işine özendirmeye çalışılır.Yukarıdaki içsel güdülenme ve dışsal güdülenme etmenleri işgöreni işine güdüleyemediğinde yönetmen,bazı eşgüdümleme yöntemlerini kullanmak zorunda kalır.İş verene gözdağı vermek,yerine göre ceza veya ödül vermek,iyilik yaparak onu borçlandırmak,iş görenlerle yarışa sokmak ,işini çekici kılmak,takım içinde çalıştırmak bu yöntemlerden bazılarıdır.(Başaran, 2000, s.241)

Eşgüdümleme sürecini,örgütte belirlenen hedeflere ulaşmak için işgörenlerin sistemli bir şekilde yönlendirilmesi olarak düşünmemiz gerekir.

2.4.1.5.İletişim

İletişim,genel anlamıyla,insanların birbirlerini yanıtlama çabalarını içeren bir etkileşim sürecidir.Yönetmel iletişim,kişisel,kişilerarası,kitle,eğitsel ve örgütsel iletişimlerden farklı olarak,üstün ilettiği anlamla astını etkilemesini ve astının üstünü yanıtlamasını içeren bir etkileşim sürecidir.Yönetim kuramları özde bir ama bazı değişik sözcüklerle iletişimi tanımlarlar.İletişim sisteminin iyi kurulması,örgütün etkililik düzeyinin yükseltilmesine yardım eder. (Başaran, 2000, s.261)

İletişim,emirlerin,bilginin,düşüncelerin,açıklamaların ve soruların bireyden bireye ve gruptan gruba aktarılması sürecidir.(Aydın, 1994, s.149)

Bir örgütün,toplum içindeki konumu ve çevresinin büyüklüğü,iletişim yapabildiği alanla sınırlıdır.Bir örgüt etkili olabilmek için çevresinde ulaşması gereken en uzak yere kadar iletişimini götürebilmelidir.Etkililik düzeyi yüksek olan örgütlerin iletişim

sistemlerinin şu özellikleri vardır.(Peters ve Waterman 1982'den aktaran Başaran, 2000, s.262).

- 1.İletişim sistemleri biçimsel olmaktan çok doğaldır.
- 2.İletişim olağanüstü bir yoğunluktadır.
- 3.İletişimde en son iletişim ve bilişim teknolojisi kullanılır.
- 4.İletişimi güçlendirici her türlü araç vardır.
- 5.Doğal iletişim sistemi aynı anda denetim işlevini yerine getirir.

İletişim işleri,yönetmenin işlerinin büyük çoğunluğunu oluşturur ve örgüt büyüdükçe daha çok zamanını alır.(Başaran, 2000, s.261-262)

Yönetim kuramlarına göre iletişim

Yapısal ve süreçsel yönetim kuramları iş görenlerin arasında oluşan doğal iletişimden çok,yetki sıra dizininin tepesinden tabanına doğru akan,tek yönlü biçimsel iletişim ve bu iletişimin içeriği üzerinde dururlar;bu iletişimin yetke,eşgüdümleme,ve denetleme için kullanılması gerektiğini savunurlar.

Davranışsal yönetim kuramları,iletişimin doğal yönü ve küme üyeleri üzerinde dururlar.;insan ilişkilerinde ve etkileşimde doğal iletişimin,örgütün biçimsel iletişiminden daha önemli olduğunu savunurlar.

Nicel yönetim kuramları,iletişimin somut ve matematiksel formülleri üzerinde çalışırlar;karar verme sürecinde iletişimin önemi üzerinde dururlar.

Sistem kuramları,örgütün yaşayabilmesi için,iç ve dış çevreyle etkili iletişim sürecine girmelidir.Çünkü dış ve iç çevre örgütü etkiler.Bunun için etkili iletişimle toplanan bilgileri örgütün işlemeşi yaşamasını sağlar.

İletişimin bir çok tanım var bizim üzerinde duracağımız yönetsel iletişimdir.Bunun yanında iletişimde kişilerarası,eğitsel,örgütsel iletişim vardır.Yönetsel iletişim bunlarda

amaç ve biçim yönünden ayrılır.Yönetmel iletişimde taşınacak anlam ve sağlanacak anlaşma,çoğunlukla örgütsel amaçlara yöneliktir.Örgütsel amaçların niceliğini ve niteliğini artırmak,engellerini ortadan kaldırmak; işgörenleri çalışmaya güdülemek; işgörenlerin istenmeyen davranışlarını durdurmak,istenilenleri sürdürmek gibi örgütsel amaçlara ilişkin pek çok durum için anlam iletmek,anlaşma sağlamak gerektiğinde iletişime başvurulur. (Başaran, 2000, s.262-263)

Yönetmel iletişimin özellikleri belirli özellikleri vardır.Bunlar:

- Yönetmel iletişim,bir toplumsal ortamda oluşur.
- Yönetmel iletişim,örgütsel,yönetmel amaçlara yöneliktir.
- Yönetmel iletişimin işlevleri başka alanlardaki iletişimin işlevlerinden farklıdır.Yönetmel iletişim,yönetmenin buyruklarını taşır.
- Yönetmel iletişim,değişik amaçlı ve yönlü etkinlikleri eşgüdümleir.
- Yönetmel iletişim,bir kesintisiz iletişimdir. Örgüt yaşadıkça sürüp gider.
- Yönetmel iletişim biçim olarak da kişiler arası iletişimden ayrılır.Örgütlerde genelde iletişimi üst başlatır.Üst verici,ast ise alıcıdır.Yönetmel olmayan iletişimde,gerekli gören taraf iletişimi başlatır.vericilik alıcılık iletişim kuranların tekelinde değildir.

İletişim,insanların toplu yaşamasının ürünü ve gereğidir.Örgütün amaçları,toplumsal amaçlara bakarak, işgörenlerin daha çok ortak çalışmasını ve güçlerini güdülenmesini gerektirir.İletişim örgüt toplumunda çok önemli işlevleri vardır.Bunlar:

- Bilgi taşımak: Bilgi örgütün en önemli girdisidir.Örgütte yapılacak yenileşmelerde bilgi kullanılır.ayrıca bilgi örgütün çıktısıdır.İletişim örgüt içinde işgörenler arasında bilgi taşıyarak örgütün etkiliğini kurmaya ve sürdürmeye araç olur.
- İlişkilere aracılık etmek: İşgörenlerin birbiriyle ilişkilerini sağlayan anlamlar iletişimle taşınır.Kötü işleyen bir iletişim işgörenlerin birbiriyle ilişkilerini bozabilir.
- Etkileşime aracılık etmek: Yönetmel ve eğitsel iletişimle etkileşim amaçlıdır.Yani mesajı alanı harekete geçirir.
- Kararları taşımak:Yönetmel kararlar,örgütsel etkililiğin araçlarıdır.Amaçların gerçekleşmesini engelleyen sorunların çözümü için verilecek kararların zamanında

ve gücünü yitirmeyecek biçimde doğru olarak yerine ulaşmasını iletişim süreci sağlar.

- Buyrukları taşımak:Emirleri işgörelere taşır.
- Dönütleri toplamak:Örgütün işleyişinde ve çıktılarında görülen kusurların,eksikliklerin,engellerin yanında üstünlüklerini başarılarını bildiren bilgiye dönüt denir.örgüt ne yaptığını bilmeden ne yapacağını bilemez.Dönütlerin alt kademedden üst kademeye bildirilmesi iletişim sayesinde olur.
- Öğrenen örgüte bilgi taşımak:İletişim örgütün bilişim sistemine bilgiyi,kararları,buyrukları ve dönütleri taşıyarak,bunların bilişim sisteminde işlenmesini sağlar.

Yukarıda görüldüğü gibi bir örgütte iletişim,örgüt için yaşamsal işlevleri gerçekleştirir.Örgütün etkili olabilmesi ve etkililiğini sürdürebilmesi için iletişim sisteminin etkin çalıştırılması zorunludur. (Başaran, 2000, s.265)

Örgütün bilişim sisteminin bilgi kanallarından oluşan iletişim ağı,örgütün bütün görevlerini kapsayacak denli büyük ve dönüte elverişli olmalı;en kısa yoldan ve en elverişli taşıyıcılarla doğru zamanda,doğru bilgiyi,doğru kişiye hızlı,güçlü ve tam taşınmalıdır.Yönetmen,örgütün en önemli girdisi olan bilgiyi toplamalı,ayıklamalı,bilişim sisteminde işletmeli;iletişimi başlatmalı,gerektiğinde güçlendirmeli ve sonuçlandırmalıdır.

İletişim süreci vericinin anlam yüklediği iletiyi uygun bir taşıyıcıyla alıcıya göndermesi ve iletinin yanıtının almasıdır. Vericinin, göndereceği anlamı iletmede yeterliği,anlatım biçimi,alıcıya açıklığı,yansızlığı,nesnelliği,toplumsal ve yasal konumu,güvenilir olması,alıcıya karşı tutumu,iletişimi etkileyen etkenlerdir.

İletiler,eylem,sözlü,sözsüz olmak üzere üç türdür.Konuşma ve yazışma,yönetmelikletilerden en çok kullanılanlarıdır.Sözlü ve yazılı iletiler,planlı,özenli,kısa,gereksiz yinelenmelerden arınmış olmalı;ama iletilecek anlamı tam iletilmelidir.

İletileri taşıyacak pek çok taşıyıcı vardır. Mesaj uygun araçlarla alıcıya taşınmalıdır. İletiler taşınırken,elverdiğince iletişimi bozan yada kirlen etkenlerden arındırılmalıdır.

Yönetmel iletiler, genellikle yazılı olur ve dosyalara konur. Yazıları dosyalamada en çok onluk sistemi kullanılır. Dosyalar bilişim sisteminde (arşivde) saklanır. Bilişim sistemi öğrenen örgütün belleğidir. Burada sözlü ve eylem iletilerde değişik araçlarla saklanabilir. Bilgisayarın kullanılması iletilerin saklanması ve gerektiğinde çağrılmasında çok kolaylık sağlar.

Alıcının gönderilen iletileri tam olarak anlayabilmesi için, bilişsel, duygusal ve devinimsel gücünün iletileri anlayabilecek ve yapabilecek güçte olması gerekir. Yöneticiler iletiyi doğru anlayıp doğru yorumlayabilme yeterliliğine sahip olmalıdırlar (Başaran, 2000, s. 261)

Dönüt, iletişim sürecini en önemli ögesidir. Yönetmen, alıcıdan alacağı dönüt iletiyle alıcının gönderilen iletiye tepkisini ve ne yaptığını öğrenir. Yönetmel iletişimde dönüt toplamanın birkaç yolu vardır. Bunlar:

1. İletişim kanalları ile dönüt toplama,
2. Denetim sistemini kullanarak,
3. Yöneylem araştırması yapmak,
4. Sistem araştırması yapmak, (Başaran, 2000, s. 261)

Yönetim sürecinde iletişim çok önemlidir. Sorunların büyümeden fark edilmesi ve yerinde çözülmesi sağlıklı bir iletişimle mümkündür.

2.4.1.6. Denetleme (Değerlendirme)

Değerlendirme süreci, uygulamanın başarı derecesini tarafsız olarak belirleyebilmektir. Denetleme, değerlendiren ile değerlendirilen arasında ortak bir etkileşimdir. (Bursalıoğlu, 1997, s. 128)

Denetleme; örgütteki işlerin verilen emirlere, yasalara, planlara, bütçelere uygun olarak yapılıp yapılmadığının yönetici tarafından görülmesidir. Yapılan işlerin ölçülmesi, belirlenmiş standartlara uygunluğu açısından karşılaştırılması ve hataların düzeltilmesi denetimin üç aşamasıdır. Bununla birlikte; eğitim örgütlerinde, etkinliği

sağlamaya ve sürdürmeye yönelik denetimin rehberlik ve geliştiricilik yönü önem kazanır. (Kaya, 1993, s.126)

Denetleme, planlanan örgütsel,yönetimsel ve ürünsel amaçlardan sapmasını önlemek için örgütün işlemlerini izleyip,düzeltilme sürecidir.Denetlemenin amacı,örgütün bu amaçlarını gerçekleştirmesini güven altına almaktır.Denetlemenin konusu, işgörenler değil, örgütün kendisidir.Denetlemenin işgörenlerle ilgisi,her görevin etkili yapılması ile,ancak örgütün amaçlarının gerçekleştirilebileceğindedir.Dolayısıyla yönetmen,iş bölümü ile oluşan her görevin tasarlanan etkililikle yapılmasını sağlamak için,denetleme sürecini çalıştırır.

Denetleme,ilkkin örgütün alt sistemlerini yönetmenlerinin sonrada en üst yönetmenin işidir.En üst yönetmen,çoğu kez kendine yardımcı olarak bir denetleme alt sistemi de kurarak denetleme görevi,bu alt sistemiyle paylaşır.Bu paylaşmaya karşın,yinede sunul denetleme yetkisi üst yönetmenindedir.Bir yönetmene veya denetmene,denetleyebileceği kadar iş gören ve iş alanı verilir.

Denetlemeyi,kolaylaştırmak için, bir çok teknik geliştirilmiştir.Bunların pek çoğu denetlemeyi örgütün planına ve bütçesine bağlayan;yönetim sürecini bir bütün olarak ele alan tekniklerdir.Planlama, programlama ve bütçeleme; program değerlendirme ve gözden geçirme; program bütçe teknikleri bulunmaktadır.

Örgütün denetleme sürecine ödül ve ceza sistemini bağlamak, İşgörenleri dıştan güdeleyerek, görevlerin bir süre etkili yapılmasını sağlayabilir ;ama bu sağlama geçicidir.Bunu yerine işgörenlerin görevlerini etkileyen iş etkenleri önceden hazırlanmış iş ölçütlerine göre değerlendirerek, işgörenleri içten güdülenmeye daha etkilidir.

İnsan, kendinin değerini saptamaya yönelik denetlemeye doğal olarak bürokratik davranış geliştirerek,direnerek,veri sağlayarak,arka arayarak,kaygı geliştirerek tepkisini başkalarına yönelterek tepkide bulunur.

Denetleme süreci her görev için, ölçünler geliştirmeyi,görevin bu ölçünlere göre ölçülmesini,ortaya çıkan kusurları düzeltilmesini içerir. Denetlemenin sunul amacı,işgörenlerin özdenetimini geliştirmektir.(Başaran, 2000,s.283)

2.4.2. Yönetim işlevleri (Rol alanları)

Bu başlık altında okul yönetiminin işgörene yönelik amaçları gerçekleştirilmede dikkate alınan işlevsel süreçleri ya da rol alanlarını oluşturan personel hizmetleri, öğrenci hizmetleri, öğretim hizmetleri, eğitim hizmetleri ve işletme hizmetleri aşağıda kısaca açıklanmaya çalışılmıştır.

2.4.2.1. Personel hizmetleri

Bir okulda insan kaynağını sağlanması ve yararlanması, gerekli personel için istekte bulunulması, atanan personelin göreve başlatılması, görev yerinin değiştirilmesi, gerektiğinde ödüllendirilmesi, cezalandırılması, yetiştirilmesi, geliştirilmesi, yükseltilmesi ve gerekli durumda işine son verilmesine ilişkin işlemleri kapsar. Bir okulda çalışan bütün personelin başladığı andan ayrılıncaya kadar özlük işlerini yapmak üzere harcanan çabaların tümüne personel hizmetleri denir. (Taymaz, 1997, s.47).

Buna göre, personel hizmetlerinin; atama, nakil ve görevlendirme işleri, stajyerlik ve adaylık işleri, personelin özlük haklarını sağlanması, sicil ve disiplin işleri, sağlık, güvenlik ve askerlik işleri, personelin izlenmesi, denetlenmesi ve yetiştirilmesi işlerinden oluştuğu söylenebilir.

Personel hizmetlerinin işgören hizmetlerinin yönetimidir. Planlı eğitimde şimdiye dek eğitim işgörenlerinin yerini hiçbir araç alamamıştır. Bundan sonrada alamayacağı sanılmaktadır. Eğitim işgörenleri, eğitim alanında yetişmiş birer meslek adamıdır. Kamu kesiminde devlet işgörenlerinin yarısına yakını, eğitim kesiminde çalışan işgörenlerdir. Bu denli çok sayıda ve alanında yetişmiş meslek adamlarını hizmetlerini yönetmekte büyük önem taşır. İşgören hizmetlerinin yönetimi, eğitim örgütünde çalışanların işe alınmasında emekliliğe ayrılmasına kadar yapılan tüm hizmetleri kapsar. İşgören hizmetleri; görev sorumluluk, güvence ve hakları, atama koşulları, göreve başlamaları, adaylıkları, yer değiştirmeleri, görevden alınmaları, ücretleri, hakları, yükselme olanakları, sağlıklarına ilişkin hizmetler, disiplin işleri, sicilleri, hizmet içi eğitimleri ve emeklilik işlerinden oluşmaktadır. (Başaran, 1996, s.123)

Personel hizmetlerini öğretmenlerin mevzuata uygun olarak çalışma koşullarının düzenlenmesi olarak görmek gerekir.(Ilgar,2000,s.92).O halde personel hizmetleri,okula atanan personelin çalışması ve emeklilik sürecine kadar olan tüm işlerini kapsar.

2.4.2.2. Öğrenci hizmetleri

Okula kayıt yaptıran öğrencinin,okulda onun için yapılacak tüm özlük işlerini,eğitim işlerini kapsar.Bununda ötesinde öğrencini mezun olduktan sonra izlenmesine dek uzanır.Öğrenci hizmetleri genel olarak iki bölüme ayrılır.

Birinci bölüme giren hizmetler,öğrencilerin okul ile ilgili işlemlerini içerir.Bunlar;

*Öğrenci alma,

*Yerleştirme,

*Devam,

*Okul değiştirme,

Sınıf geçme gibi işlerinde gereken işlemleri yapmaya ilişkindir.

İkinci bölüme giren hizmetler

Öğrencilerin öğrenme sorunlarını çözmelerine yardım hizmetleridir.

*Sağlık

*Disiplin

*Beslenme

*Rehberlik

*Danışma

*Yönelme

*Özel Eğitim hizmetlerinden oluşur.

Öğrenci hizmetlerinin genel amacı eğitim programının uygulanmasına elverişli bir ortam yaratılmasına, gerçekleştirilmesine yardım etmektir.Öğrenci hizmetleri;

*Kayıt işleri

*Kabul işleri

*Okula devam ve takip işleri

*Sınıf geçme işleri

*Okul değiştirme işleri

*Kayıt kapama işleri

*Disiplin işleri

*Sağlık ve Beslenme işleri

*Yurt ve barınma işleri

*Ulaşım işleri

*Rehberlik işleri

*Özel eğitim ve yönelme

işlerinden oluşur. (Başaran, 1998, s.101)

Okulda en önemli unsur nitekim öğrencidir Bütün çabalar öğrencinin okula uyumu ve başarısı içindir.Bu nedenle okul yönetimi öğrenci aday kaydı ile başlayan ve mezun oluncaya kadar devam eden süre içinde öğrencinin rollerini ve beklentilerini dengeli olarak sürdürmeye çalışır.Okulda öğrencilerin özlük işlerini yürütmek ve başarılarını

değerlendirmek için yapılan çalışmaların tümüne öğrenci hizmetleri denir. (Taymaz, 1997, s.103)

Öğrencilerin mevzuata uygun olarak;öğrencilerin künye defterine kayıtları,nakilleri,devam takip işleri,ruhsal dosyaların işlenmesi, başarılarının tespit edilip kaydedilmesi, diploma, rapor, takdir, kayıttan silme, tutanaklar vb işlerdir.(İlgar,2000 s.92)

Okulda öğrencilerle ilgili işlerin tümünü öğrenci hizmetleri olarak algılamalıyız.

2.4.2.3. Öğretim hizmetleri

Toplumun beklentileri ve sosyal yapısı ile okullara devam öğrencilerin istek ve gereksinimleri değiştikçe, öğretim programlarında belirlenen amaç, kapsam ve yöntemin de değiştirilmesi ve geliştirilmesi gerekir. Okul yöneticisi, bireyin ve toplumun gereksinim duyduğu öğrenciyi yetiştirmek üzere sistemi geliştirmeyi çalışır.

- * En iyi öğrenme bireyin gerçek iş ve yaşam ortamında yapılan öğretimde meydana gelir.
- * Eğitimin, bireyi toplumda bir iş ya da göreve hazırladığına göre, mesleksen yönü vardır.
- * Eğitim bir bireysel etkinlik olmaktan çok kolektif etkinlik gerektirir.
- * Eğitim etkinliklerinin bireyi araştırmaya yöneltmesi beklenir.
- * Eğitim etkinlikleri planlanırken gerçekler açıkça ortaya konur ve kaçınılmadan kabul edilir.
- *Eğitim etkinliklerinin analizi,planlaması ve uygulanmasında yerine göre eğitimci,uzman,öğretmen,öğrenci ve diğer ilgililerin görüşlerine yer verilir. (Taymaz, 1997, s.165)

Yukarıdaki açıklamalar neticesinde,yıllık öğretimin planlanması,öğretmenler kurulu toplantılarının yapılması,ders kitapları ve araçlarının sağlanması,kütüphanenin işlerlik kazandırılması,öğretimin verimli hale getirilmesi ve değerlendirilmesi öğretim hizmetlerini oluşturur.

Başaran'a göre,eğitim örgütünün tek amacı,eğitim amaçlarına uygun olarak öğrencileri yetiştirmektir.Öğrencilerin yetiştirilmesine ise okulun eğitim programlarına göre olur.Mal ya da hizmet üreten bir örgüt için,üretim planı ne ise eğitim hizmeti sunan okul içinde eğitim programı odur.Bu yüzden okulu yöneltmek demek aslında,eğitim programını yönetmek demektir.Eğitim programının yönetimi ise,eğitim programının kalitesine, niteliğine,eğitimin zamanlaması,okul takvimi,derslerin öğretmenler tarafından dağıtımı, haftalık ve günlük ders programı,günlük ve yıllık planlama,sosyal kulüpler(eğitsel kollar), kutlama ve anma programları,kültürel etkinlikler, eğitim teknolojisinin gerektiğinde kullanımı,eğitim araçları,ders kitapları,okul çevre ilişkisi ve okul aile işbirliği gibi konulardan oluşur.(Başaran, 1998, s.81)

Öğretim hizmetlerini ve eğitim hizmetlerini bir arada değerlendiren Ilgar ise,öğretim hizmetlerini ders araç ve gereçlerinin bakımı ve korunması,yıllık,ünite ve günlük planların hazırlanması,yıllık ders dağılım çizelgelerinin programa uygunluğu,sosyal faaliyetler ve eğitici kol çalışmaları(Sosyal kulüpler),rehberlik ve eğitici kol çalışmaları şeklinde açıklamıştır.(Ilgar, 2000, s.92).

Yukarıda belirtilen açıklamalar öğretim hizmetlerinin eğitim ve öğretimin planlanması uygulanması olarak açıklanabilir. Öğretim hizmetleri eğitim amaçlarının gerçekleşmesini sağlar.

2.4.2.4. Eğitim hizmetleri

Okulun görevleri aslında eğitimin görevleridir.Birçok yazar eğitimin sosyal,ekonomik ve politik görevleri olduğunu belirtmiştir.

Sosyal görev;öğrenciyi sosyalleştirmek,yani çocuğa toplumun kültürünü aşılama.okulun görevi hem kültürü aşılama hem de kültürün yenileşmesini sağlar.

Politik görev;devletine bağlı,demokratik tutum ve davranış benimseyen iyi vatandaşlar yetiştirmek.

Ekonomik görev;ülke kalkınmasında çok önemli rol oynayan ekonominin beyin gücünü ve insan gücü ihtiyacını karşılamaktır.(Ada ve Ünal, 2004, s.76)

Yukarıdaki açıklamalar ışığında eğitim hizmetleri şekillenir. Taymaz'ın dediği gibi okul sadece öğrenciye yalnızca programın gerektirdiği bilgi, beceri ve tutumu kazandırmakla sınırlı değildir. Öğrenci eğitim hizmetleri olarak içinde bulunduğu toplumun yapısını, kültürünü, sosyal koşulları, ekonomisi, özel ve kamu kuruluşlarını, turizm, tarım ve ülkenin ticareti konusunda bilgi edinmesi beklenir. (Taymaz, 1997, s.199).

Özet olarak, eğitim hizmetleri öğrencinin sosyalleşmesi ve yaşadığı toplumu tanımaya yönelik etkinliklerin düzenlenmesidir. Bunlardan bazıları, okulun çevre ile ilişkilerini düzenlemesi, rehberlik hizmetlerinin yapılması, okul aile birliğinin kurulması, okulu koruma derneğinin kurulması, okul nöbet işleri, eğitici çalışmalar ve gezilerdir.

2.4.2.5. Okul işletmesi

Bir okulda eğitim programına, öğrenciye ve öğretmene doğrudan yönelik olmayan, ama okulun bütününe ilgilendiren genel hizmetler vardır. Okuldaki olanakların eğitim sisteminin amaçlarını gerçekleştirilmesi için kullanılması şarttır.

Eğitim sistemi amaçlarına ulaşmak için çok sayıda insan ve madde kaynakları kullanır. Okulların başarılı olarak işlenmesi, bir bakıma parasal durumları ile yakından ilgilidir. Okul için gerekli olan maddi olanaklar zamanında ve yeterince sağlandığında başarılı olma olasılığı artar. Gerekli olanaklar sağlanmadığında okulun hizmetlerinde azalma olur (Taymaz, 1997, s.229).

Okul işletmesini genel hizmetlerin yönetimi olarak adlandıran Başaran, genel hizmetlerin yönetimini başlı başına bir yönetim alanı olarak görmüştür. Genel hizmetlerin tümü okulun mal varlığı ile doğrudan ilgili hizmetlerdir. Bu hizmetlerin yetişmiş işgörenlerce yapılması gerekir. Bu hizmetlerin iyi yapılamaması okulun mal varlığını zarara uğratar. Genel hizmetlerin yönetimi, eğitim ve öğretimin doğrudan yapıldığı eğitim yerleri ile eğitime yardımcı yerler ve bunların işletilmesine yönelik konulardan oluşmaktadır. (Başaran, 1989, s.131)

Okul işletmesi hizmetlerini fiziki durumlarla ilgili işler ve büro işleri başlıkları altında toplarsak fiziki işler; idare odalarından okulun çevresine kadar her

yerin,gereksinimini karşılar nitelikte ve nicelikte olmasının sağlanmasıdır.Büro işlerini ise,tutulması gereken defter,dosya kayıtlar,yazışma,hesap işleri,ilan dosyaları,ayniyat işleri,döner sermaye ve demirbaş eşya ile ilgili işler şeklinde sıralayabiliriz(İlgar, 2000, s.92).

Bu açıklamalar ışığında okul işletmesi ile ilgili işleri aşağıda sıralayabiliriz.

- Bina ,tesis, donatım,bakım ve onarım işleri
- Sivil savunma,koruma,güvenlik,temizlik ve lojman ile ilgili işler
- Yazı işleri,
- Hesap işleri,
- Kooperatif ve kantin çalıştırılması işleri
- Ayniyat ve döner sermaye işleri

Birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okullarında görevli müdür yetkili öğretmenlerin yaşadıkları sorunların ana kaynağı iletişimin sağlıklı bir şekilde yapılamaması olarak görüyorum.Birleştirilmiş sınıflı okullar yapı olarak şehir merkezine uzak internet ve telefon hizmetlerinden şehirdeki okullar kadar yararlanılamıyor.Yatay ve dikey yönde iletişimden istenilen şekilde faydalanamayan Müdür yetkili öğretmen sorunlara çözüm aramada yetersiz kalıyor.

2.5. Yöneticilerin Görev ve Sorumlulukları

İlköğretim Kurumlar Yönetmeliği müdürün yetki ve sorumluluklarını şöyle belirtmiştir.

“Müdür;kanun,yönetmelik,program ve emirlere uygun olarak okulun bütün işlerini yürütmeye,düzene koymaya denetlemeye yetkilidir.Müdür,okulun amaçlarına uygun olarak yönetilmesinden, değerlendirilmesinden ve geliştirilmesinden sorumludur.” (İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 1992, s.20)

Milli Eğitim Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü 201.6 Mev. D. Bşk. M.H.G. Ş.b 90/2219-97303 sayılı genelgesi öğrenci mevcudunun 125'ten yukarı okullara bir müdür verileceğini belirtmiştir.(Kaykanacı, 1993, s.9)

Yine aynı genelgeyle Müdür yetkili öğretmen birleştirilmiş sınıflı okullarda 10-30 arasında öğrenciye bir öğretmen verileceği,sınıf okutan müdür yetkili öğretmenlerin öğretmenler için belirlenen norm kadro içinde ele alınacağı belirtmiştir.Müdür yetkili öğretmende okul müdürü gibi 222,625,1739 sayılı kanunlara dayalı olarak hazırlanmış İlköğretim Kurumlar yönetmenliği esasları ve yasal mevzuata göre okulu yönetir.(Kaykanacı,1993,s.9)

Müdür yetkili öğretmen öğrenci sayısının azlığında tek öğretmen olarak çalışır ve aynı anda 5 sınıfın öğretmenidir.Okulun sorumluluğunu tek başına yüklenir.Okulda personel bulunmadığında hem memur hem de hizmetli olarak görev yapmaktadır.Rehberlik,sağlık işleri ve çevrenin kültür merkezliğini de yapar.

Okul yönetiminin görevi,okulu amaçlarına uygun şekilde yaşatmaktır.Okulu amaçlarına uygun şekilde yaşatmak ise örgütteki insan ve maddi kaynaklarını en verimli bir şekilde kullanmakla gerçekleşir.Okul yönetiminin önemini okul yöneticisinin yetki ve sorumluluğunda belirler.Gerçekte müdür atama ile geldiğinden formal yetkilerinden güç alan bir üsttür.Ancak okuldaki diğer öğeler tarafından benimsenirse liderlik statüsü kazanır.

Bursalıoğlu'na (1994) göre müdürlü statüsünün verdiği formal yetkinin,sosyal ve teknik yetkilerle desteklenmesi gerekir.Sosyal yetki,müdürün etrafındaki gruptan,yani okulun iç ve dış öğelerinden gelecektir.Teknik yetkiyi ise müdürün yönetim bilgisi ve beceriler sağlayacaktır.Bu yetkiler sayesinde müdür,gerçek bir lider rolüne girebilecek ve etrafındaki öğeleri,okulun amaçlarına ulaşmasını sağlayacak yönde eyleme geçirebilecektir.Ayrıca okul müdürünün,bizim eğitim düzenimizin öngördüğü sorumlulukları karşılayabilmesi için,iyi bir bürokrat olması da zorunludur.

Okul müdürünün görevleri yönetmenliklerce belirlenmiştir.okul müdürünün görevleri aşağıda sıralanmıştır.

Yönetimin ve Planlama İle İlgili Görevleri:

1-Okulun eğitim ve öğretim çalışmalarını,Türk Milli Eğitimi'nin ve okulun amaçlarını gerçekleştirecek şekilde ve gerektiğinde ilgililerle işbirliği yaparak planlar uygulanmasını sağlar.

2-Öğrencilerin başarılarını artırmak ve sağlıklı bir kişiliğe sahip olmalarını sağlamak için eğitim öğretim ve rehberlikle ilgili her türlü tedbiri alır.

3-Okulu eğitim ve öğretime uygun öğrencilerin çalışacakları,boş zamanlarını iyi kullanabilecekleri bir yapıya kavuşturacak her türlü tedbiri alır.İş bölümü yapar ve ahenkli bir işbirliğini gerçekleştirir.

4-İş bölümü yapar.

5-Nöbet çizelgesinin hazırlanması uygulanmasını sağlar.

6-Öğretmenler arasında sınıf ve ders dağılımı yapar.

7-Ders verimini artıracak maddi imkanları hazırlar.Öğrencilerin çalışma saatlerinde okulda bulunan eşya ve ders araçlarından,laboratuar ve işliklerden faydalanmalarını;gerektiğinde okul dışından ders araçları temin ederek öğretmenlerin bu araçları derslerinde kullanmalarını sağlar.

8-Okulun üst yönetimle olan işlerini yazışmaları düzenli bir şekilde yürütür.

9-Derslerin açık kalmamasını sağlar.bu konuda gerekli önlemleri alır.

10-Karneleri imzalar diplomaları, diploma defteri,sınıf geçme defterlerini ve diğer belgeleri düzenleyerek onaylar.

11-Okulda görevli diğer personelin çalışmalarını planlar,işbölümü yapar,yazılı emre bağlar,takip eder ve denetler.

12-Bakanlıkça gönderilen tüzük,yönetmenlik tebliğler dergisi ve diğer yayınların öğretmenlere ulaştırılmasını sağlar.

Değerlendirme İle İlgili Görevler:

1-Okul personelinin,iş başında ve hizmet içinde eğitimi için gerekli tedbirleri alır ve bu konuda ilgililere yardımcı olur.

2-Öğretmen,öğrenci ve diğer personelin çalışmalarında yol gösterir.

3-Öğretmenlerin derslerini çalışmalarını,zaman zaman derslerine girerek takip eder.

4-Eğitim-öğretim etkinliklerinin planlı ve programlı bir şekilde yürütülmesi için öğretmenlerin yıllık ve günlük planlarını inceler,onaylar ve uygulanmasını takip eder.

5-Görevini gerektiği şekilde yapmayanlar için kanuni yetkisini kullanır,kanuni yetkisini aşan durumlarda ilgili makamlara bildirir.

6-Öğretmenlerin öğrencileri ile birlikte çevrede yapacakları her türlü gezi gözlem ve incelemeleri planlar ve programa bağlar.

7-Ders içi ve ders dışı etkinliklerde gördüğü eksiklikler ve alınması gereken tedbirler hakkında öğretmenlerle ayrı ayrı görüşür.(Ada-Ünal, 2004. s. 82-83)

2.6. Birleştirilmiş Sınıf ve Eğitim Yönetimiyle İlgili Araştırmalar

Bu başlık altında ilgili kaynak araştırmalar taranmıştır.Literatürde doğrudan rol alanlarına yönelik sorunlara ilişkin bir kaynağa rastlanmamıştır.Ülkemizde birleştirilmiş sınıf uygulamasına yönelik yapılan araştırma ve literatür çok sınırlıdır.Bu nedenle birleştirilmiş sınıf uygulamasına ve eğitim yönetimine ait kaynaklar taranmış, bunlara da aşağıda yer verilmiştir.

- “Unesco’nun “Tek öğretmenli okul karşılaştırmaları” eğitim araştırmasında ülkelerin %84 birleştirilmiş sınıf uygulamasını uyguladıkları sonucu oluşmuş.Ancak bu veri günümüzde geçerliliğini yitirmiştir. (İnan, 1961)
- “İlkokul Programının Birleştirilmiş Sınıflarda Uygulanmasında Ortaya Çıkan Problemler” konulu çalışmasında Öztürk, ilköğretimin amaçlarının birleştirilmiş sınıflar için belirlenen içeriğin,ders araç-gereçlerinin,okul ve sınıf kitaplıklarının ve rehberlik faaliyetlerinin yetersiz olduğu ortaya çıkmıştır.(Öztürk,1980)

Eğitim ve ğretim hizmetlerinde sorunlar yařandđđını göstermektedir.

- ‘‘Eğitim Yöneticiliğinin Türk Milli Eğitim Sistemi İçindeki Konumu’’ konulu çalışmasında Gürsoy, eğitim yöneticiliğinin bir meslek olması gerektiği vurgulanmış.(Gürsoy,1979)
- ‘‘İlkokullarda Okul Müdürlerinin Yeterlilikleri’’konulu Ankara niversitesinde sunulan çalışmasında Z.Bursalıoğlu, denetlemede objektiflik ,hizmet içi eğitimin,rehberliğin önemi üzerine değinmiş.(Bursalıoğlu,1985)
- ‘‘Ankara Merkez İlkokul Müdürlerinin Hizmet içi Eğitimi konulu çalışmada sefer, okul müdürlerinin rol alanı olarak planlama,uygulama ve değerlendirme görevleri ele alınmıştır. İlkokul müdürlerinin yöneticilikle ilgili yeteri kadar hizmet içi eğitim almadıkları üniversitede yeterli düzeyde yöneticilik dersi almadıkları,yöneticiliğin deneyimle öğrenilmeye çalışıldığı belirlenmiş hizmet içi eğitimde yönetim derslerine ağırlık verilmesi gerektiği önerilmiştir.(Sefer,1986)
- ‘‘Köy İlkokullarında Birleştirilmiş Sınıflarda Uygulanan Eğitim Programlarına İlişkin Sorunlar’’ konulu çalışmada Varış, müdür yetkili öğretmenlere müfettişlerin gerekli rehberliği yapması, köydeki kurum ve kuruluşların eğitim etkinliği ile ilişkisinin kurulmasının gerektiğini belirtmiştir. (Varış, 1988)
- ‘‘Birleştirilmiş sınıflı köy ilkokullarında görevli Müdür yetkili öğretmenlerin yönetimle ilgili problemleri –Kastamonu ili rneği’’konulu çalışmasında Kaykanacı, yönetim süreçlerinden iletişim sorununu müdür yetkili öğretmenlerde sorun olarak bulgulara yansdığını belirtmiştir.Bu grup gerekli formasyonu almamış,hizmet içi eğitime katılmamış öğretmenler olduğunu belirtmiştir. Hizmet içi eğitimin önemli olduğu müfettişlerin rehberliği kısa tutmamaları gerektiği üzerinde durulmuş.(Kaykanacı, 1993)
- ‘‘Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Karşılaşılan Güçlükler’’konulu çalışmada Doğan,ğretmenlerin doğu ve güneydoğuda görev yapmalarında,personel işlerinde çeşitli zorluklarla karşılaştıkları bulgusuna varılmıştır.(Doğan, 2000)
- ‘‘Köy ve şehirde çalışan sınıf ğretmenlerinin tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi’’adlı çalışmasında Yerlikaya, köyde görev yapan sınıf ğretmenlerinin sınıflarda tek ğretmen olmanın,mesleki yalnızlığın, çalışma ortamlarının kötü

oluşu,kurumun merkezden uzak oluşunun sorunlar yarattığı bulgularına ulaşmıştır.(Yerlikaya, 2000)

- Kuzey(2002),’’Sınıf öğretmenlerinin bazı sorunları ve çözüm önerileri’’adlı çalışmasında lojman yetersizliği,ekonomik zorluklar ve ulaşım köy öğretmenin sorumluluğunun fazla ama olanaklarının sınırlı olduğu bulgusuna varmıştır.(Kuzey, 2003)

Bu konuyla ilgili Hikmet Noyan BİNGÖL (2002) ’’Birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okullarında Müdür yetkili öğretmenlerin karşılaştıkları yönetim sorunları(Çorum ili Sungurlu ilçesi örneği)’’adlı yüksek lisans tezinde,Müdür yetkili öğretmenlerin iş rolleri açısından en fazla okul işletmesi alanında sorunla karşılaştığını tespit etmiştir.

III.BÖLÜM

ANKET ANALİZ VE DEĞERLENDİRME

Bu bölümde,araştırmanın yapıldığı evren ve örneklem, veri toplama teknikleri ve toplanan verilerin analizinde uygulanan istatistiksel yöntemler üzerinde durulmuştur.

3.1 Evren Örneklem

Araştırmanın evreni 2007-2008 öğretim yılında Şanlıurfa iline bağlı Akçakale ilçesinde bulunan 81 Birleştirilmiş sınıf okulunda görev yapan 81 Müdür yetkili öğretmenler oluşturmaktadır.

Araştırma örneklemini 2006-2007 öğretim yılında ,Şanlıurfa ili Akçakale ilçesine bağlı 60 birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan 60 Müdür yetkili öğretmene uygulanmıştır.

3.2. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada temel verileri birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okullarında görev yapan müdür yetkili öğretmenlerinden alınan ve sayısal olarak ifade edilen görüşler

oluşturmaktadır. Araştırmanın kuramsal yapısına ait bilgiler derlendikten sonra araştırmada bilgi toplamak amacıyla öğretmenlere anket uygulanmıştır. Anketin birinci bölümünde öğretmenlerin kişisel bilgilerini belirlemek amacıyla Kişisel Bilgiler Formu, ikinci bölümünde ise Müdür yetkili öğretmenlerin rol alanlarına (Personel hizmetleri, Öğrenci hizmetleri, Öğretim hizmetleri, Eğitim hizmetleri ve okul işletmesi) ilişkin sorular kullanılmıştır. Beş ayrı boyutta tanımlanan rol alanlarına ilişkin soruları “1: Hiç, 2: Nadiren, 3: Bazen, 4:Genellikle, 5: Her Zaman” olarak değerlendirmeleri istenmiştir.

3.3. Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler SPSS istatistik paket programına aktarılmıştır. Verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasında tanımlayıcı istatistiklerden ve beş farklı rol alanına göre müdür yetkili öğretmenlerinin sorunlarla karşılaşma sıklığının cinsiyete, en son mezun oldukları bölüme ve eğitim yönetimi ile ilgili hizmet içi kursa katılma durumlarına göre farklılığının analizinde t-testi, öğretmenin kıdemine, okulda kayıtlı öğrenci sayısına ve öğretmen sayısına göre farklılığının analizinde Varyans Analizi ve Kruskal Wallis Testi kullanılmıştır. Ayrıca farklılık olması durumunda bu farklılığın nedeninin belirlenmesinde Tukey HSD testi kullanılmıştır.

T- testi iki örneklem grubu arasında ortalamalar açısından fark olup olmadığını araştırmak için kullanılır. T testi, bir gruptaki ortalamanın diğer gruptaki ortalamadan önemli derecede farklı olup olmadığını belirler. T testinde kritik nokta iki'dir. t testi her zaman iki farklı ortalamayı yada değeri karşılaştırır. (Kalaycı, 2006, s.74)

Varyans analizi iki ya da daha fazla ortalama arasında fark olup olmadığı ile ilgili hipotezi test etmek için kullanılır. Bu çalışmada kullanılan tek yönlü varyans analizidir. Tek Yönlü Varyans analizinde iki değişken vardır ve bağımsız değişkene göre bağımlı değişkendeki ortalamalar arasında fark olup olmadığını test eder. (Kalaycı, 2006, s.131)

Kruskal Wallis testi gruplar arası tek yönlü varyans analizinin parametrik olmayan alternatifidir. Bu analiz sürekli değişkenler için üç ya da daha fazla grup için karşılaştırma yapmayı sağlar. Değerler sıralı hale çevrilir ve her grup için sıralı ortalamalar karşılaştırılır. Bu bir gruplar arası analizdir. (Kalaycı, 2006, s.106)

BULGULAR VE YORUM

Bu araştırmada, şanlıurfa ili, Akçakale İlçesi Birleştirilmiş sınıflı ilköğretim Okullarında görev yapan Müdür yetkili öğretmenlerin rol alanlarına (Personel hizmetleri, Öğrenci hizmetleri, Öğretim hizmetleri, Eğitim hizmetleri ve okul işletmesi) ilişkin karşılaştıkları sorunları belirlemek amacıyla, birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan 60 Müdür yetkili öğretmene anket uygulanmıştır.

Uygulanan anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, öğretmenlere ait kişisel bilgiler, ikinci bölümde ise okul yöneticisinin yapmakla görevli olduğu işleri; personel hizmetleri, öğrenci hizmetleri, eğitim hizmetleri, öğretim hizmetleri ve okul işletmesi hizmetleri olmak üzere beş ayrı boyutta yansıtan ifadeler yer almaktadır.

Araştırmaya Katılan Müdür Yetkili Öğretmenlerine Ait Kişisel Bilgiler:

Çizelge 3.1. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Frekans	%
Kadın	6	10
Erkek	54	90
Toplam	60	100

Araştırmaya katılan müdür yetkili öğretmenlerinin %90'ı erkek, %10'u ise kadındır. Kadın öğretmen oranının düşük olması dikkat çekicidir.

Çizelge 3.2. Öğretmenlerin Kıdemlerine Göre Dağılım

Kıdem	Frekans	%
1-5 yıl	47	78,33
6-10 yıl	12	20
11-15 yıl	1	1,67
Toplam	60	100

Öğretmenlerin %78,33'ü 1-5 yıl aralığında ve %20'si 6-10 yıl aralığında bir süredir görev yapmaktadır. 11-15 yıl aralığında bir süredir görev yapanların oranı oldukça

düşüktür(%1,67), ayrıca 16 yıl ve daha fazla süredir görev yapan öğretmen ise bulunmamaktadır.

Çizelge 3.3. Öğretmenlerin En Son Mezun Oldukları Bölüme Göre Dağılımı

En son mezun olduğunuz bölüm	Frekans	%
Sınıf Öğretmenliği	51	85
Diğer	9	15
Toplam	60	100

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %85'i sınıf öğretmenidir. %15'i ise diğer kategorisinde yer almaktadır.

Çizelge 3.4. Öğretmenlerin Hizmet İçi Seminere Katılma Durumuna Göre Dağılımı

Eğitim Yönetimi alanı ile ilgili kaç tane hizmet içi eğitim kursuna katıldınız?	Frekans	%
Hiç Katılmadım	33	55
1-3	25	41,67
4'ten fazla	2	3,33
Toplam	60	100

Öğretmenlerin %55'i yani yarısından fazlası eğitim yönetimi ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katılmamıştır. %41,67'si 1 ile 3, %3,33'i ise 4'ten fazla kursa katıldığını belirtmiştir.

Çizelge 3.5. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okulda Kayıtlı Öğrencisi Sayısının Dağılımı

Okulunuzda kayıtlı öğrenci sayısı	Frekans	%
1-45	6	10
46-90	18	30
91-135	23	38,33
136 ve üstü	13	21,67
Toplam	60	100

Öğretmenlerin %38,33'ü 91-135 öğrenci , %30'u 46-90 öğrenci, %21,67'si 136 ve üstü , %10'u ise 1-45 öğrenci sayısına sahip okullarda hizmet vermektedir. Sadece

%10'luk bir kesimin 1-45 mevcutlu okullarda görev yapıyor olması dikkat çekicidir. 46'dan fazla öğrenciye sahip okulların fazlalığı göze çarpmaktadır.

Çizelge 3.6. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Öğretmen Sayısının (Kendileri Dışında) Dağılımı

Görev yaptığınız okulda sizin dışınızdaki öğretmen sayısı	Frekans	%
Yok	13	21,67
Bir	40	66,67
İki	3	5
3 ve daha fazla	4	6,67
Toplam	60	100

Öğretmenlerin %21,67'si görev yaptığı okuldaki tek öğretmendir. %66,67'sinin kendisi dışında bir öğretmen, %5'inin kendisi iki öğretmen ve 6,67'sinin kendisi dışında 3 ve daha fazla sayıda öğretmen görev yapmaktadır. İki öğretmenli okulların çoğunlukta olduğu görülmektedir.

Çizelge 3.7. Okulda Kayıtlı Öğrenci Sayısı Ve Öğretmen Sayısının Dağılımı

Görev yaptığınız okulda sizin dışınızdaki öğretmen sayısı		Okulunuzda kayıtlı öğrenci sayısı				Toplam
		1-45	46-90	91-135	136 ve üstü	
Yok	Frekans	6	5	1	1	13
	%	100	27,78	4,35	7,69	21,67
Bir	Frekans	0	12	21	7	40
	%	0	66,67	91,30	53,85	66,67
İki	Frekans	0	1	0	2	3
	%	0	5,56	0,00	15,38	5,00
3 ve daha fazla	Frekans	0	0	1	3	4
	%	0	0,00	4,35	23,08	6,67
Toplam	Frekans	6	18	23	13	60
	%	100	100	100	100	100

Mevcudu 1-45 öğrenci olan okullarda sadece bir öğretmen görev yapmaktadır. 46-90 mevcutlu okulların çoğunda 2 öğretmen (%66,67) görev alırken, bu okullarda öğretmenlerin %27,78'i tek öğretmen olarak, %5,56'si ise okulda toplam 3 öğretmenin görev yaptığını belirtmiştir. Ayrıca bu okullarda 3'ten fazla öğretmen bulunmamaktadır. 91-135 mevcutlu okulların çoğunda yine 2 öğretmen (%91,3) görev alırken, bu okullarda öğretmenlerin %4,35'i tek öğretmen olarak, %4,35'i ise 3'ten fazla öğretmenin görev yaptığını belirtmiştir. 136 ve üstünde öğrenci sayısına sahip okullarda yine çoğunlukla 2 öğretmen görev almaktadır. Öğrenci sayısının fazlalığına rağmen tek öğretmen olarak görev yapanların oranı %21,67'dir. Bu okullarda 3 öğretmen olarak çalışanların oranı %5, 3'ten fazla öğretmenle çalışanların oranı ise %6,67'dir.

Anketin ikinci bölümünde okul yöneticisinin yapmakla görevli olduğu işleri; personel hizmetleri, öğrenci hizmetleri, eğitim hizmetleri, öğretim hizmetleri ve okul işletmesi hizmetleri olmak üzere beş ayrı boyutta yansıtan ifadeler yer almaktadır. Belirtilen sorunlarla karşılaşma sıklıklarının değerlendirmek üzere bu yargıları "1: Hiç, 2: Nadiren, 3: Bazen, 4: Genellikle, 5: Her Zaman" olmak üzere değerlendirmeleri istenmiştir.

Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Müdür yetkili öğretmenlere göre personel hizmetleri konusunda karşılaşılan sorunlar nelerdir?

Çizelge 3.8. Personel Hizmetlerinde Yürütülen Yönetim İşlerine Ait Tanımlayıcı İstatistikler

Personel hizmetlerinde yürütülen yönetim işleri	Min.	Max.	Ortalama	Std.Hata
Personelin atama işleri	1	5	1,8	1,132
Personelin nakil işleri	1	5	1,85	1,205
Personelin görevlendirme işleri	1	5	1,875	1,222
Personelin stajyerlik ve adaylık işleri	1	5	1,95	1,241
Personelin özlük işleri	1	5	2,810	1,492
Personelin sicil işleri	1	5	2,414	1,427
Personelin disiplin işleri	1	5	2,102	1,335
Personelin sağlık işleri	1	5	2,25	1,422
Personelin güvenlik işleri	1	5	1,915	1,304
Personelin askerlik işleri	1	5	1,586	0,992
Personelin izlenmesi işleri	1	5	1,746	1,108
Personelin denetlenmesi işleri	1	5	1,933	1,177
Personelin yetiştirilmesi işleri	1	5	2,017	1,182
Personelin emeklilik işleri	1	5	1,431	0,881

Ortalamalar incelendiğinde; çoğu soru ortalaması 2 (Nadiren)’e yakın veya üzerinde olduğundan araştırmaya katılan müdür yetkili öğretmenleri belirtilen sorunlarla nadiren karşılaşmaktadır. En yüksek ortalamalar 2,81 ile “personel özlük işleri”, 2,414 ile “personel sicil işleri”, 2,25 ile “personel sağlık işleri” ve 2,017 ortalama ile “personelin yetiştirilmesi” sorularına aittir. Bu belirtilen personel hizmetleri yönetim işlerinde diğer personel yönetim işlerine göre daha sık sorunla karşılaşmaktadır. Genel olarak değerlendirildiğinde; birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okullarında görev yapan müdür yetkili öğretmenleri personel hizmetlerinde nadiren sorunla karşılaştıklarını belirtmişlerdir.

Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Müdür yetkili öğretmenlere göre öğrenci hizmetleri konusunda karşılaşılan sorunlar nelerdir?

Çizelge 3.9 Öğrenci Hizmetlerinde Yürütülen Yönetim İşlerine Ait Tanımlayıcı İstatistikler

Öğrenci hizmetlerinde yürütülen yönetim işleri	Min.	Max.	Ortalama	Std.Hata
Öğrencilerin okula kaydedilmesi	1	5	2,933	1,376
Öğrencilerin devamının izlenmesi	1	5	3,172	1,340
Öğrenci nakil işleri	1	5	2,3	1,169
Öğrenci kayıt silme işleri	1	5	1,881	1,100
Öğrencilerin sağlık önlemlerinin alınması	1	5	2,433	1,125
Öğrencilerin güvenlik önlemlerinin alınması	1	5	2,356	1,214
Öğrenci kimlik işleri	1	5	2,559	1,303
Öğrencilerin kredi ve burs işleri	1	5	1,879	1,272
Öğrencilerin sınav işleri	1	5	1,867	1,255
Öğrencilerin sınıf geçme işleri	1	5	2,267	1,313
Öğrencilerin mezuniyet işleri	1	5	1,661	1,154
Öğrencilerin taşınması işleri	1	5	2,1	1,362
Öğrenci belgesi ve diploma işleri	1	5	1,763	1,150
Mezunların izlenmesi	1	5	2,138	1,420

Soru ortalamaları incelendiğinde; en yüksek ortalamalar 3,172 ile “öğrencilerin devamının izlenmesi”, 2,933 ile “öğrencilerin okula kaydedilmesi” ve 2,559 ile “öğrenci kimlik işleri” sorularına aittir. Müdür yetkili öğretmenleri belirtilen sorunlarla bazen (3) karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Diğer sorulara ait ortalamalar değerlendirildiğinde çoğunun

2(Nadiren)'e yakın olduğu görülmektedir. Müdür yetkili öğretmenleri öğrenci hizmetleri hakkındaki diğer yargılarla ilgili sorunlarla nadiren karşılaştıklarını belirtmiştir.

Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Müdür yetkili öğretmenlere göre eğitim hizmetleri konusunda karşılaşılan sorunlar nelerdir?

Çizelge 3.10 Eğitim Hizmetlerinde Yürütülen Yönetim İşlerine Ait Tanımlayıcı İstatistikler

Eğitim hizmetlerinde yürütülen yönetim işleri	Min.	Max.	Ortalama	Std.Hata
Rehberlik hizmetlerinin yapılması	1	5	2,433	1,320
Öğrenci disiplin işleri	1	5	2,153	1,157
Okulda nöbet işleri	1	5	1,881	1,084
Eğitici çalışmalar yapılması	1	5	2,288	1,246
Okul-aile birliğinin kurulması ve işlerlik kazandırılması	1	5	3,186	1,371
Okul ve çevre ilişkilerinin düzenlenmesi	1	5	2,733	1,364
Sosyal kulüp çalışmasının yapılması	1	5	2,717	1,277
Çevre gezilerinin düzenlenmesi	1	5	3,067	1,471
Kız çocuklarının okullaşması	1	5	3,517	1,242
Veli toplantılarının yapıcı ve düzenli olarak yapılması	1	5	3,117	1,391

Soru ortalamaları incelendiğinde; eğitim hizmetleri sorularına ait ortalamaların genel olarak personel hizmetleri soru ortalamalarından yüksek olduğu görülmektedir. Bu da bize müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde personel hizmetlerinden daha sık sorunla karşılaştıklarını göstermektedir. En yüksek ortalamalar; 3,517 ile “kız çocuklarının okullaşması” sorusuna aittir. Müdür yetkili öğretmenler bu yargı ile ilgili genellikle(4'e yakın) sorunla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Diğer yüksek ortalamalar 3,187 ile “okul-aile birliğinin kurulması ve işlerlik kazandırılması”, 3,117 ile “veli toplantılarının yapıcı ve düzenli olarak yapılması” ve 3,067 ile “çevre gezilerinin düzenlenmesi” sorularına aittir. Öğretmenler bu alanlardaki eğitim hizmetleri sorunları ile bazen(3) karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Diğer eğitim hizmetleri soru ortalamaları 2'ye yakındır. Müdür yetkili öğretmenleri belirtilenlerin dışındaki eğitim hizmetlerindeki sorunlarla nadiren karşılaştıklarını belirtmiştir.

Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Müdür yetkili öğretmenlere göre öğretim hizmetleri konusunda karşılaşılan sorunlar nelerdir?

Çizelge 3.11 Öğretim Hizmetlerinde Yürütülen Yönetim İşlerine Ait Tanımlayıcı İstatistikler

Öğretim hizmetlerinde yürütülen yönetim işleri	Min.	Max.	Ortalama	Std.Hata
Yıllık öğretimin planlanması	1	5	2,15	1,205
Öğretmenler Kurulu toplantılarının yapılması	1	5	1,746	1,092
Ders kitaplarının temin edilmesi	1	5	2,767	1,254
Ders araç-gereçlerinin temin edilmesi	1	5	3,45	1,213
Okul kütüphanesinin oluşturulması ve işletilmesi	1	5	3,367	1,149
Öğretimin yapılması	1	5	2,5	1,282
Öğretimin değerlendirilmesi	1	5	2,467	1,241

Soru ortalamaları incelendiğinde; en yüksek ortalamalar 3,45 ile “ders araç-gereçlerinin temin edilmesi” ve 3,367 ile “okul kütüphanesinin oluşturulması ve işletilmesi” sorularına aittir. Ders araç-gereçlerinin temini ve okul kütüphanesinin oluşturulması ve işletilmesi ile ilgili konularda müdür yetkili öğretmenleri bazen sorunla karşılaştıklarını belirtmiştir. Bu belirtilen iki konu dışındaki diğer öğretim hizmetleri konularında ise nadiren sorunla karşılaştıklarını belirtmişlerdir.

Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Müdür yetkili öğretmenlere göre okul işletmesi konusunda karşılaşılan sorunlar nelerdir?

Çizelge 3.12. Okulun İşletilmesi Hizmetlerinde Yürütülen Yönetim İşlerine Ait Tanımlayıcı İstatistikler

Okulun işletilmesi ile ilgili yönetim işleri	Min.	Max.	Ortalama	Std.Hata
Okul binasının donatım işleri	1	5	3,4	1,405
Okul binası onarım işleri	1	5	3,667	1,174
Okul sivil savunma işleri	1	5	2,733	1,274
Okul güvenlik işleri	1	5	2,717	1,354
Okul temizlik işleri	1	5	2,695	1,405
Okulu koruma ve güzelleştirme işleri	1	5	2,917	1,381
Okulun lojman işleri	1	5	2,883	1,403
Okulun yazışma işleri	1	5	2,1	1,175
Okulun hesap işleri	1	5	1,932	1,337
Okul ayniyat işleri	1	5	2,267	1,413
Okula kaynak sağlanması	1	5	3,690	1,536

En yüksek ortalamalar 3,69 ile “okula kaynak sağlanması” ve 3,667 ile “okul binasının onarım işleri” sorularına aittir. Müdür yetkili öğretmenleri okula kaynak sağlanması ve okul binasının onarım işleri ile ilgili konularda genellikle sorunla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Okul binasının donatım, sivil savunma, güvenlik, temizlik, okulu koruma, güzelleştirme ve okulun lojman işleri ile ilgili bazen sorunla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Okulun yazışma, hesap ve ayniyat işleri ile ilgili sorunlarla ise nadiren karşılaştıklarını belirtmişlerdir.

Genel olarak bakıldığında en çok okulun işletilmesi ve öğretim hizmetlerine ait bazı soru ortalamalarının daha yüksek olması dikkat çekmektedir. Bu yönetim işleri boyutundaki sorunlarla daha sık karşılaşılmaktadır.

Müdür yetkili öğretmenlerinin personel hizmetleri, öğrenci hizmetleri, eğitim hizmetleri, öğretim hizmetleri ve okul işletmesi hizmetleri alanlarında sorunlarla karşılaşma sıklıklarının öğretmenin cinsiyetine, kıdemine, bitirdiği bölüme, okulda kayıtlı öğrenci sayısına ve okulda kendisi dışında görev yapan öğretmen sayısına göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amacıyla söz konusu yönetim işleri alanında belirtilen sorulara “1: Hiç, 2: Nadiren, 3: Bazen, 4:Genellikle, 5: Her Zaman” olmak üzere verdikleri

cevaplardan hareketle puanları toplanarak o alandaki sorunlarla karşılaşma durumlarını ifade eden “personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklılığı ölçeği”, “öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklılığı ölçeği”, “eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklılığı ölçeği”, “öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklılığı ölçeği” ve “okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklılığı ölçeği” oluşturulmuştur.

Güvenilirlik ankette yer alan soruların birbirleri ile olan tutarlılığını ve kullanılan ölçeğin ilgilenilen sorunu ne derece yansıttığını ifade eder.

Oluşturulan tüm ölçekler için güvenilirlik analizine göre $0,80 \leq \text{Cronbach Alfa} < 1,00$ olduğundan kullanılan ölçekler yüksek derecede güvenilirdir.*

Çizelge 3.13. Ölçeklerin Güvenilirlik Analizi

Ölçekler	Güvenilirlik Analizi	
	Cronbach's Alpha	Soru Sayısı
Personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklılığı ölçeği	0,923	14
Öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklılığı ölçeği	0,887	14
Eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklılığı ölçeği	0,868	10
Öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklılığı ölçeği	0,804	7
Okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklılığı ölçeği	0,912	11

Problemlere yanıt bulmak amacıyla kullanılacak tekniklerin belirlenmesi amacıyla oluşturulan ölçeklerin normal dağılıma uygunluğu Kolmogorov-Smirnov Testi ile test edilmiştir.

* Şeref Kalaycı, SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, Asil Yayınevi, Ankara, 2006,s.405

Çizelge 3.14. Kolmogorov-Smirnov Testi

	Personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği	Öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği	Eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği	Öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği	Okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği
Kolmogorov-Smirnov Z	1,255	1,300	0,753	0,679	0,720
Çift taraflı kuyruk olasılığı (p)	0,086	0,068	0,623	0,746	0,678

Test sonuçlarına göre; personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği için $p=0,086 > \alpha = 0,05$, öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği için $p=0,068 > \alpha = 0,05$, eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği için $p=0,623 > \alpha = 0,05$, öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği için $p=0,746 > \alpha = 0,05$ ve okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği için $p=0,678 > \alpha = 0,05$ olduğundan değişkenlerin dağılımının normal dağılım olduğunu söyleyen H_0 hipotezi kabul edilir. Değişken normal dağılım varsayımını sağladığından verilerin analizinde parametrik yöntemler kullanılacaktır.

Müdür yetkili öğretmenlerinin personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, öğretmenlerin cinsiyetine göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının öğretmenlerin cinsiyetine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için t-testi kullanılmıştır.

Çizelge 3.15. Personel Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği

Cinsiyetiniz	Birim Sayısı	Ortalama	Std Hata	Ort. Std. Hata
Kadın	5	22,4	6,025	2,694
Erkek	46	28,022	12,646	1,865

Çizelge 3.16. Personel Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği

t	Serbestlik derecesi	Çift taraflı kuyruk olasılığı	Ortalama Farkı	Std. Hata	95% Güven aralığı	
					Alt Limit	Üst Limit
-0,975	49	0,334	-5,622	5,764	-17,205	5,962

Bayan öğretmenlerin personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ortalaması 22,4, erkeklerin ise 28,022'dir. t-testi sonucuna göre müdür yetkili öğretmenlerinin personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı cinsiyetine göre farklılık göstermez. ($p=0,334 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, öğretmenlerin cinsiyetine göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının öğretmenlerin cinsiyetine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için t-testi kullanılmıştır.

Çizelge 3.17. Öğrenci Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği

Cinsiyetiniz	Birim Sayısı	Ortalama	Std Hata	Ort. Std. Hata
Kadın	4	38,25	17,557	8,779
Erkek	49	30,388	10,313	1,473

Çizelge 3.18 Öğrenci Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği

t	Serbestlik derecesi	Çift taraflı kuyruk olasılığı	Ortalama Farkı	Std. Hata	95% Güven aralığı	
					Alt Limit	Üst Limit
1,390	51	0,170	7,862	5,655	-3,490	19,214

Bayan öğretmenlerin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ortalaması 38,25, erkeklerin ise 30,388'dir. t-testi sonucuna göre müdür yetkili öğretmenlerinin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı cinsiyetine göre farklılık göstermez. ($p=0,17 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, öğretmenlerin cinsiyetine göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının öğretmenlerin cinsiyetine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için t-testi kullanılmıştır.

Çizelge 3.19. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Eğitim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Cinsiyete Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan t-testi

Eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği				
Cinsiyetiniz	Birim Sayısı	Ortalama	Std Hata	Ort. Std. Hata
Kadın	6	33,5	13,79	5,63
Erkek	50	26,06	7,697	1,088

Çizelge 3.20. Eğitim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği

t	Serbestlik derecesi	Çift taraflı kuyruk olasılığı	Ortalama Farkı	Std. Hata	95% Güven aralığı	
					Alt Limit	Üst Limit
1,297	5,380	0,247	7,44	5,736	-6,997	21,877

Bayan öğretmenlerin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ortalaması 33,5, erkeklerin ise 26,06'dır. t-testi sonucuna göre müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı cinsiyetine göre farklılık göstermez. ($p=0,247 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, öğretmenlerin cinsiyetine göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının öğretmenlerin cinsiyetine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için t-testi kullanılmıştır.

Çizelge 3.21. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Öğretim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Cinsiyete Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan t-testi

Öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği				
Cinsiyetiniz	Birim Sayısı	Ortalama	Std Hata	Ort. Std. Hata
Kadın	6	21,167	7,91	3,23
Erkek	53	18,132	5,470	0,751

Çizelge 3. 22. Öğretim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği

t	Serbestlik derecesi	Çift taraflı kuyruk olasılığı	Ortalama Farkı	Std. Hata	95% Güven aralığı	
					Alt Limit	Üst Limit
1,230	57	0,224	3,035	2,466	-1,904	7,974

Bayan öğretmenlerin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ortalaması 21,167, erkeklerin ise 18,132'dir. t-testi sonucuna göre müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı cinsiyetine göre farklılık göstermez. ($p=0,224 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, öğretmenlerin cinsiyetine göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının öğretmenlerin cinsiyetine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için t-testi kullanılmıştır.

Çizelge 3.23. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Okulun İşletilmesi Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Cinsiyete Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan t-testi

Okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği				
Cinsiyetiniz	Birim Sayısı	Ortalama	Std Hata	Ort. Std. Hata
Kadın	6	40,167	13,04	5,33
Erkek	50	29,880	10,263	1,451

Çizelge 3.24. Okulun İşletilmesi Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği

T	Serbestlik derecesi	Çift taraflı kuyruk olasılığı	Ortalama Farkı	Std. Hata	95% Güven aralığı	
					Alt Limit	Üst Limit
2,256	54	0,028	10,287	4,559	1,147	19,427

t-testi sonucuna göre müdür yetkili öğretmenlerinin okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı cinsiyetine göre farklılık göstermektedir. ($p=0,028 < \alpha=0,05$) Bayan öğretmenlerin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ortalaması 40,167, erkeklerin ise 29,88'dir. Bayan müdür yetkili öğretmenleri okulun işletilmesi ile ilgili yönetim işlerinde erkek öğretmenlere göre daha sık sorunla karşılaşmaktadır.

Müdür yetkili öğretmenlerinin personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, öğretmenlerin kıdemine göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının öğretmenlerin kıdemine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için Varyans Analizi kullanılmıştır. Varyans analizinin kullanılabilmesi için örneklemelerin seçildiği anakütlelerin varyansları eşit olması gerekir. Varyans eşitliğinin sınanması için Levene Testi kullanılmıştır.

Levene $F=1,136 \rightarrow p=0,292 > \alpha =0,05$ olduğundan H_0 kabul edilir, varyanslar homojendir. Varyans analizinin temel varsayımı sağlandığından elde edilen sonuçların sağlıklı olduğunu söyleyebiliriz.

Çizelge 3.25. Varyans Analizi Tablosu

Personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği	Ort. Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Ort. Kare	F	Kuyruk Olasılığı
Gruplar Arası	317,0868	2	158,543	1,062	0,354
Gruplar İçi	7167,619	48	149,325		
Toplam	7484,706	50			

Varyans analizi sonucuna göre; Müdür yetkili öğretmenlerinin personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı kıdemine göre farklılık göstermez. ($p=0,354 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, öğretmenlerin kıdemine göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının öğretmenlerin kıdemine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için Varyans Analizi kullanılmıştır. (Levene $F=0,901$; $p=0,347 > \alpha=0,05$; varyanslar homojendir.)

Çizelge 3.26. Varyans Analizi Tablosu

Öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği	Ort. Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Ort. Kare	F	Kuyruk Olasılığı
Gruplar Arası	44,18568	1	44,186	0,363	0,550
Gruplar İçi	6214,795	51	121,859		
Toplam	6258,981	52			

Varyans analizi sonucuna göre; Müdür yetkili öğretmenlerinin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı kıdemine göre farklılık göstermez. ($p=0,55 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, öğretmenlerin kıdemine göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının öğretmenlerin kıdemine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için Varyans Analizi kullanılmıştır. (Levene $F=0,044$; $p=0,835 > \alpha=0,05$; varyanslar homojendir.)

Çizelge 3.27. Varyans Analizi Tablosu

Eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği	Ort. Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Ort. Kare	F	Kuyruk Olasılığı
Gruplar Arası	9,346032	2	4,673	0,060	0,942
Gruplar İçi	4141,511	53	78,142		
Toplam	4150,857	55			

Varyans analizi sonucuna göre; Müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı kıdemine göre farklılık göstermez. ($p=0,942 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, öğretmenlerin kıdemine göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının öğretmenlerin kıdemine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için Varyans Analizi kullanılmıştır. (Levene $F=1,392$; $p=0,243 > \alpha=0,05$; varyanslar homojendir.)

Çizelge 3.28. Varyans Analizi Tablosu

Öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği	Ort. Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Ort. Kare	F	Kuyruk Olasılığı
Gruplar Arası	10,46629	2	5,233	0,154	0,858
Gruplar İçi	1908,076	56	34,073		
Toplam	1918,542	58			

Varyans analizi sonucuna göre; Müdür yetkili öğretmenlerinin öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı kıdemine göre farklılık göstermez. ($p=0,858 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, öğretmenlerin kıdemine göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının öğretmenlerin kıdemine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için Varyans Analizi kullanılmıştır. (Levene $F=0,158$; $p=0,692 > \alpha=0,05$; varyanslar homojendir.)

Çizelge 3.29. Varyans Analizi Tablosu

Okulun işletilmesi	Ort.	Serbestlik	Ort. Kare	F	Kuyruk
Gruplar Arası	225,6412	2	112,821	0,941	0,397
Gruplar İçi	6353,341	53	119,874		
Toplam	6578,982	55			

Varyans analizi sonucuna göre; Müdür yetkili öğretmenlerinin okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı kıdemine göre farklılık göstermez. ($p=0,397 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, öğretmenlerin en son mezun oldukları bölüme göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının öğretmenlerin en son mezun oldukları bölüme göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için t-testi kullanılmıştır.

Çizelge 3.30. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Personel Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Mezun Olduğu Bölüme Göre Farklılığının İncelenmesi İçin

Kullanılan t-testi

En son mezun olduğunuz bölüm	Birim Sayısı	Ortalama	Std Hata	Ort. Std. Hata
Sınıf Öğretmenliği	46	27,130	12,760	1,881
Diğer	5	30,6	5,079	2,272

Çizelge 3.31. Personel Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği

T	Serbestlik derecesi	Çift taraflı kuyruk olasılığı	Ortalama Farkı	Std. Hata	95% Güven aralığı	
					Alt Limit	Üst Limit
-0,598	49	0,552	-3,470	5,799	-15,122	8,183

Sınıf öğretmenliği mezunu öğretmenlerin personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ortalaması 27,13, diğer kategorisinden mezun olanların ise 30,6'dır. t-testi sonucuna göre müdür yetkili öğretmenlerinin personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı en son mezun oldukları bölüme göre farklılık göstermez. ($p=0,552 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, öğretmenlerin en son mezun oldukları bölüme göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının öğretmenlerin en son mezun oldukları bölüme göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için t-testi kullanılmıştır.

Çizelge 3.32. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Öğrenci Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Mezun Olduğu Bölüme Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan t-testi

Öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği				
En son mezun olduğunuz bölüm	Birim Sayısı	Ortalama	Std Hata	Ort. Std. Hata
Sınıf Öğretmenliği	47	31,298	10,940	1,596
Diğer	6	28,5	11,929	4,870

Çizelge 3.33. Öğrenci Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği

t	Serbestlik derecesi	Çift taraflı kuyruk olasılığı	Ortalama Farkı	Std. Hata	95% Güven aralığı	
					Alt Limit	Üst Limit
0,585	51	0,561	2,798	4,787	-6,812	12,407

Sınıf öğretmenliği mezunu öğretmenlerin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ortalaması 31,298, diğer kategorisinden mezun olanların ise 28,5'tir. t-testi sonucuna göre müdür yetkili öğretmenlerinin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı en son mezun oldukları bölüme göre farklılık göstermez. ($p=0,561 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, öğretmenlerin en son mezun oldukları bölüme göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının öğretmenlerin en son mezun oldukları bölüme göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için t-testi kullanılmıştır.

Çizelge 3.34. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Eğitim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Mezun Olduğu Bölüme Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan t-testi

Eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği				
En son mezun olduğunuz bölüm	Birim Sayısı	Ortalama	Std Hata	Ort. Std. Hata
Sınıf Öğretmenliği	49	27,061	8,738	1,248
Diğer	7	25,428	8,848	3,344

Çizelge 3.35. Eğitim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği

t	Serbestlik derecesi	Çift taraflı kuyruk olasılığı	Ortalama Farkı	Std. Hata	95% Güven aralığı	
					Alt Limit	Üst Limit
0,462	54	0,646	1,633	3,536	-5,456	8,721

Sınıf öğretmenliği mezunu öğretmenlerin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ortalaması 27,061, diğer kategorisinden mezun olanların ise 25,42'dir. t-testi sonucuna göre müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı en son mezun oldukları bölüme göre farklılık göstermez. ($p=0,646 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, öğretmenlerin en son mezun oldukları bölüme göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının öğretmenlerin en son mezun oldukları bölüme göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için t-testi kullanılmıştır.

Çizelge 3.36. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Eğitim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Mezun Olduğu Bölüme Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan t-testi

Öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği				
En son mezun olduğunuz bölüm	Birim Sayısı	Ortalama	Std Hata	Ort. Std. Hata
Sınıf Öğretmenliği	50	18,500	5,751	0,813
Diğer	9	18,111	6,092	2,031

Çizelge 3.37. Öğretim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği

t	Serbestlik derecesi	Çift taraflı kuyruk olasılığı	Ortalama Farkı	Std. Hata	95% Güven aralığı	
					Alt Limit	Üst Limit
0,185	57	0,854	0,389	2,100	-3,816	4,594

Sınıf öğretmenliği mezunu öğretmenlerin öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ortalaması 18,5, diğer kategorisinden mezun olanların ise 18,11'dir. t-testi sonucuna göre müdür yetkili öğretmenlerinin öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı en son mezun oldukları bölüme göre farklılık göstermez. ($p=0,854 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, öğretmenlerin en son mezun oldukları bölüme göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının öğretmenlerin en son mezun oldukları bölüme göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için t-testi kullanılmıştır.

Çizelge 3.38. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Okulun İşletilmesi Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Mezun Olduğu Bölüme Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan t-testi

Okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği				
En son mezun olduğunuz bölüm	Birim Sayısı	Ortalama	Std Hata	Ort. Std. Hata
Sınıf Öğretmenliği	49	31,531	10,564	1,509
Diğer	7	27,143	13,570	5,129

Çizelge 3.39. Okulun İşletilmesi Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği

t	Serbestlik derecesi	Çift taraflı kuyruk olasılığı	Ortalama Farkı	Std. Hata	95% Güven aralığı	
					Alt Limit	Üst Limit
0,993	54	0,325	4,388	4,420	-4,47	13,249

Sınıf öğretmenliği mezunu öğretmenlerin okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ortalaması 31,53, diğer kategorisinden mezun olanların ise 27,143'tür. t-testi sonucuna göre müdür yetkili öğretmenlerinin okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı en son mezun oldukları bölüme göre farklılık göstermez. ($p=0,325 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, öğretmenlerin eğitim yönetimi alanı ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katılma durumuna göre farklılıklar göstermekte midir?

Analizden daha etkin sonuç alınabilmesi için öğretmenler kursa katılanlar ve katılmayanlar olarak iki sınıflı hale getirilmiştir.

Müdür yetkili öğretmenlerinin personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının öğretmenlerin eğitim yönetimi alanı ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katılma durumuna göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için t-testi kullanılmıştır.

Çizelge 3.40. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Personel Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Eğitim Yönetimi Alanı İle İlgili Hizmet İçi Eğitim Kursuna Katılma Durumuna Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan t-Testi

Personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği				
Eğitim Yönetimi alanı ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katıldınız mı?	Birim Sayısı	Ortalama	Std Hata	Ort. Std. Hata
Hiç Katılmadım	28	26,929	12,187	2,303
Katıldım	23	28,130	12,535	2,614

Çizelge 3.41. Personel Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği

t	Serbestlik derecesi	Çift taraflı kuyruk olasılığı	Ortalama Farkı	Std. Hata	95% Güven aralığı	
					Alt Limit	Üst Limit
-0,346	49	0,731	-1,202	3,474	-8,183	5,779

Eğitim yönetimi ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna hiç katılmayan öğretmenlerin personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ortalaması 26,92 , katılan öğretmenlerin ise 28,13'tür. t-testi sonucuna göre müdür yetkili öğretmenlerinin personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı eğitim yönetimi alanı ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katılma durumuna göre farklılık göstermez. ($p=0,731 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, öğretmenlerin eğitim yönetimi alanı ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katılma durumuna göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının öğretmenlerin eğitim yönetimi alanı ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katılma durumuna göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için t-testi kullanılmıştır.

Çizelge 3.42. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Öğrenci Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Eğitim Yönetimi Alanı İle İlgili Hizmet İçi Eğitim Kursuna Katılma Durumuna Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan t-testi

Eğitim Yönetimi alanı ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katıldınız mı?	Birim Sayısı	Ortalama	Std Hata	Ort. Std. Hata
Hiç Katılmadım	29	30,172	9,842	1,828
Katıldım	24	31,958	12,345	2,520

Çizelge 3.43. Öğrenci Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği

T	Serbestlik derecesi	Çift taraflı kuyruk olasılığı	Ortalama Farkı	Std. Hata	95% Güven aralığı	
					Alt Limit	Üst Limit
-0,586	51	0,560	-1,786	3,047	-7,903	4,331

Eğitim yönetimi ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna hiç katılmayan öğretmenlerin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ortalaması 30,172 , katılan öğretmenlerin ise 31,95'tir. t-testi sonucuna göre müdür yetkili öğretmenlerinin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı eğitim yönetimi alanı ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katılma durumuna göre farklılık göstermez. ($p=0,56 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, öğretmenlerin eğitim yönetimi alanı ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katılma durumuna göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının öğretmenlerin eğitim yönetimi alanı ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katılma durumuna göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için t-testi kullanılmıştır.

Çizelge 3.44. Tablo. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Eğitim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Eğitim Yönetimi Alanı İle İlgili Hizmet İçi Eğitim Kursuna Katılma Durumuna Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan t-Testi

Eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği				
Eğitim Yönetimi alanı ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katıldınız mı?	Birim Sayısı	Ortalama	Std Hata	Ort. Std. Hata
Hiç Katılmadım	30	26,833	8,890	1,623
Katıldım	26	26,885	8,622	1,691

Çizelge 3.45. Eğitim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği

T	Serbestlik derecesi	Çift taraflı kuyruk olasılığı	Ortalama Farkı	Std. Hata	95% Güven aralığı	
					Alt Limit	Üst Limit
-0,022	54	0,983	-0,051	2,349	-4,761	4,659

Eğitim yönetimi ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna hiç katılmayan öğretmenlerin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ortalaması 26,833 , katılan öğretmenlerin ise 26,885'tir. t-testi sonucuna göre müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı eğitim yönetimi alanı ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katılma durumuna göre farklılık göstermez. ($p=0,938 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, öğretmenlerin eğitim yönetimi alanı ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katılma durumuna göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının öğretmenlerin eğitim yönetimi alanı ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katılma durumuna göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için t-testi kullanılmıştır.

Çizelge 3.46. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Öğretim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Eğitim Yönetimi Alanı İle İlgili Hizmet İçi Eğitim Kursuna Katılma Durumuna Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan t-testi

Öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği				
Eğitim Yönetimi alanı ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katıldınız mı?	Birim Sayısı	Ortalama	Std Hata	Ort. Std. Hata
Hiç Katılmadım	33	17,909	5,757	1,002
Katıldım	26	19,115	5,785	1,135

Çizelge 3.47. Öğretim Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği

T	Serbestlik derecesi	Çift taraflı kuyruk olasılığı	Ortalama Farkı	Std. Hata	95% Güven aralığı	
					Alt Limit	Üst Limit
-0,797	57	0,429	-1,206	1,513	-4,236	1,823

Eğitim yönetimi ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna hiç katılmayan öğretmenlerin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ortalaması 17,909 , katılan öğretmenlerin ise 19,115'tir. t-testi sonucuna göre müdür yetkili öğretmenlerinin öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı eğitim yönetimi alanı ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katılma durumuna göre farklılık göstermez. ($p=0,429 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, öğretmenlerin eğitim yönetimi alanı ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katılma durumuna göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının öğretmenlerin eğitim yönetimi alanı ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katılma durumuna göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için t-testi kullanılmıştır.

Çizelge 3.48. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Okulun İşletilmesi Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığının Eğitim Yönetimi Alanı İle İlgili Hizmet İçi Eğitim Kursuna Katılma Durumuna Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kullanılan T-Testi

Eğitim Yönetimi alanı ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katıldınız mı?	Birim Sayısı	Ortalama	Std Hata	Ort. Std. Hata
Hiç Katılmadım	30	30,333	10,652	1,945
Katıldım	26	31,731	11,421	2,240

Çizelge 3.49. Okulun İşletilmesi Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği

T	Serbestlik derecesi	Çift taraflı kuyruk olasılığı	Ortalama Farkı	Std. Hata	95% Güven aralığı	
					Alt Limit	Üst Limit
-0,473	54	0,638	-1,397	2,951	-7,315	4,520

Eğitim yönetimi ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna hiç katılmayan öğretmenlerin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ortalaması 30,333 , katılan öğretmenlerin ise 31,731'tir. t-testi sonucuna göre müdür yetkili öğretmenlerinin okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı eğitim yönetimi alanı ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katılma durumuna göre farklılık göstermez. ($p=0,638 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, görev yaptıkları okuldaki kayıtlı öğrenci sayısına göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının, görev yaptıkları okuldaki kayıtlı öğrenci sayısına göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için Varyans Analizi kullanılmıştır. (Levene $F=0,678$; $p=0,57 > \alpha=0,05$; varyanslar homojendir.)

Çizelge 3.50. Varyans Analizi Tablosu

Personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği	Ort. Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Ort. Kare	F	Kuyruk Olasılığı
Gruplar Arası	261,368	3	87,123	0,567	0,640
Gruplar İçi	7223,338	47	153,688		
Toplam	7484,706	50			

Varyans analizi sonucuna göre; Müdür yetkili öğretmenlerinin personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı görev yaptıkları okuldaki kayıtlı öğrenci sayısına göre farklılık göstermez. ($p=0,64 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, görev yaptıkları okuldaki kayıtlı öğrenci sayısına göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının, görev yaptıkları okuldaki kayıtlı öğrenci sayısına göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için Varyans Analizi kullanılmıştır. (Levene $F=2,804$; $p=0,49 > \alpha=0,05$; varyanslar homojendir.)

Çizelge 3.51. Varyans Analizi Tablosu

Öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği	Ort. Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Ort. KareF	Kuyruk Olasılığı
Gruplar Arası	146,704	3	48,901	0,392
Gruplar İçi	6112,277	49	124,740	
Toplam	6258,981	52		

Varyans analizi sonucuna göre; Müdür yetkili öğretmenlerinin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı görev yaptıkları okuldaki kayıtlı öğrenci sayısına göre farklılık göstermez.($p=0,759 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, görev yaptıkları okuldaki kayıtlı öğrenci sayısına göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının, görev yaptıkları okuldaki kayıtlı öğrenci sayısına göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için Varyans Analizi kullanılmıştır. (Levene $F=0,045$; $p=0,987 > \alpha=0,05$; varyanslar homojendir.)

Çizelge 3.52. Varyans Analizi Tablosu

Eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği	Ort. Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Ort. KareF	Kuyruk Olasılığı
Gruplar Arası	19,244	3	6,415	0,081
Gruplar İçi	4131,613	52	79,454	
Toplam	4150,857	55		

Varyans analizi sonucuna göre; Müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı görev yaptıkları okuldaki kayıtlı öğrenci sayısına göre farklılık göstermez.($p=0,97 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, görev yaptıkları okuldaki kayıtlı öğrenci sayısına göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının, görev yaptıkları okuldaki kayıtlı öğrenci sayısına göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için Varyans Analizi kullanılmıştır. (Levene $F=0,705$; $p=0,553 > \alpha=0,05$; varyanslar homojendir.)

Çizelge 3.53. Varyans Analizi Tablosu

Öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği	Ort. Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Ort. Kare	F	Kuyruk Olasılığı
Gruplar Arası	48,331	3	16,110	0,474	0,702
Gruplar İçi	1870,211	55	34,004		
Toplam	1918,542	58			

Varyans analizi sonucuna göre; Müdür yetkili öğretmenlerinin öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı görev yaptıkları okuldaki kayıtlı öğrenci sayısına göre farklılık göstermez. ($p=0,702 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, görev yaptıkları okuldaki kayıtlı öğrenci sayısına göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığının, görev yaptıkları okuldaki kayıtlı öğrenci sayısına göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için Varyans Analizi kullanılmıştır. (Levene $F=1,303$; $p=0,283 > \alpha=0,05$; varyanslar homojendir.)

Çizelge 3.54. Varyans Analizi Tablosu

Okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği	Ort. Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Ort. Kare	F	Kuyruk Olasılığı
Gruplar Arası	1070,564	3	356,855	3,369	0,025
Gruplar İçi	5508,418	52	105,931		
Toplam	6578,982	55			

Varyans analizi sonucuna göre; Müdür yetkili öğretmenlerinin okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı görev yaptıkları okuldaki kayıtlı öğrenci sayısına göre farklılık göstermektedir.($p=0,025 < \alpha=0,05$)

Hangi kayıtlı öğrenci mevcudu grupları arasında Müdür yetkili öğretmenlerinin okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığında fark olduğunun belirlenmesi amacıyla Post Hoc yaklaşımı kullanılarak Tukey HSD testi uygulanmıştır.Aşağıdaki tabloda hangi kayıtlı öğrenci mevcudu grupları arasında farklılık olduğunu göstermektedir.

Çizelge 3.55. Okulun İşletilmesi Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği - Tukey Hsd

(I)	(J)	Ortalama	Std. Hata	Kuyruk	95% Güven aralığı	
Okulunuzda	Okulunuzda	Farkı		Olasılığı	Alt Limit	Üst Limit
1-45	46-90	15,529	5,236	0,023	1,632	29,427
	91-135	13,619	5,122	0,049	0,026	27,212
	136 ve üstü	9,462	5,416	0,310	-4,913	23,837
46-90	1-45	-15,529	5,236	0,023	-29,427	-1,632
	91-135	-1,910	3,358	0,941	-10,823	7,002
	136 ve üstü	-6,068	3,792	0,387	-16,132	3,997
91-135	1-45	-13,619	5,122	0,049	-27,212	-0,026
	46-90	1,910	3,358	0,941	-7,002	10,823
	136 ve üstü	-4,158	3,632	0,664	-13,798	5,483
136 ve üstü	1-45	-9,462	5,416	0,310	-23,837	4,913
	46-90	6,068	3,792	0,387	-3,997	16,132
	91-135	4,158	3,632	0,664	-5,483	13,798

Kayıtlı öğrenci sayısı 1-45 olan okullarda ,46-90 olan okullara göre müdür yetkili öğretmenleri okulun işletilmesi ile ilgili hizmetlerde daha sık sorunla karşılaşmaktadır. Aralarındaki ortalama farkı 15,529'dur ve 0,05 anlam düzeyinde anlamlıdır. ($p=0,023 < \alpha=0,05$)

Kayıtlı öğrenci sayısı 1-45 olan okullarda ,91-135 olan okullara göre müdür yetkili öğretmenleri okulun işletilmesi ile ilgili hizmetlerde daha sık sorunla karşılaşmaktadır. Aralarındaki ortalama farkı 13,619'dur ve 0,05 anlam düzeyinde anlamlıdır. ($p=0,049 < \alpha=0,05$)

Bu durum kayıtlı öğrenci sayısı 0-45 aralığında olan okullarda sadece bir öğretmenin görev yapmasından kaynaklanmaktadır. Öğretmen tüm yönetim işlerini yüklenmekte ve okulun işletilmesi ile ilgili hizmetlerde daha sık sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır.

Müdür yetkili öğretmenlerinin personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, görev yaptıkları okulda kendileri dışındaki öğretmen sayısına göre farklılıklar göstermekte midir?

Varyansların homojenliği varsayımı sağlanamadığından , Müdür yetkili öğretmenlerinin personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, görev yaptıkları okulda kendileri dışındaki öğretmen sayısına göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için Varyans Analizi'nin nonparametrik alternatifi olan Kruskal Wallis H Testi kullanılmıştır. (Levene $F=4,532$; $p=0,016 < \alpha=0,05$; varyanslar homojen değildir.)

Çizelge 3.56. Müdür Yetkili Öğretmenlerinin Personel Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı, Görev Yaptıkları Okulda Kendileri Dışındaki Öğretmen Sayısına Göre Farklılığının İncelenmesi İçin Kruskal Wallis H Testi

Personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçüğü	Görev yaptığınız okulda sizin dışınızdaki öğretmen sayısı	N	Mean Rank
	Yok	12	28,375
Bir	35	24,2	
İki	1	45	
3 ve daha fazla	3	31,167	
Toplam	51		

Çizelge 3.57. Personel Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği

	Personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği
Ki-kare	2,829
Serbestlik Derecesi	3
Kuyruk Olasılığı (p)	0,419

Test sonucuna göre; Müdür yetkili öğretmenlerinin personel hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, görev yaptıkları okulda kendileri dışındaki öğretmen sayısına göre farklılık göstermez. ($p=0,419 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, görev yaptıkları okulda kendileri dışındaki öğretmen sayısına göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, görev yaptıkları okulda kendileri dışındaki öğretmen sayısına göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için Varyans Analizi kullanılmıştır. . (Levene $F=2,203$; $p=0,1 > \alpha=0,05$; varyanslar homojendir.)

Çizelge 3.58. Varyans Analizi Tablosu

Öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği	Ort. Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Ort. Kare	F	Kuyruk Olasılığı
Gruplar Arası	914,957	3	304,986	2,796	0,048
Gruplar İçi	5344,025	49	109,062		
Toplam	6258,981	52			

Varyans analizi sonucuna göre; Müdür yetkili öğretmenlerinin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı görev yaptıkları okulda kendileri dışındaki öğretmen sayısına göre farklılık göstermektedir. ($p=0,048 < \alpha=0,05$)

Hangi öğretmen sayıları arasında Müdür yetkili öğretmenlerinin öğrenci hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığında fark olduğunun belirlenmesi amacıyla Post Hoc yaklaşımı kullanılarak Tukey HSD testi uygulanmıştır. Aşağıdaki tabloda hangi öğretmen sayıları arasında farklılık olduğunu göstermektedir.

Çizelge 3.59. Öğrenci Hizmetlerinde Sorunla Karşılaşma Sıklığı Ölçeği-Tukey HSD

(I) Görev yaptığınız okulda sizin dışınızdaki öğretmen sayısı	(J) Görev yaptığınız okulda sizin dışınızdaki öğretmen sayısı	Ortalama Farkı	Std. Hata	Kuyruk Olasılığı	95% Güven aralığı	
					Alt Limit	Üst Limit
Yok	Bir	-1,343	3,507	0,981	-10,669	7,982
	İki	-18,833	6,741	0,036	-36,761	-0,906
	3 ve daha fazla	-2,917	6,029	0,962	-18,952	13,118
Bir	Yok	1,343	3,507	0,981	-7,982	10,669
	İki	-17,490	6,290	0,037	-34,218	-0,763
	3 ve daha fazla	-1,574	5,520	0,992	-16,254	13,107
İki	Yok	18,833	6,741	0,036	0,906	36,761
	Bir	17,490	6,290	0,037	0,763	34,218
	3 ve daha fazla	15,917	7,976	0,204	-5,295	37,129
3 ve daha fazla	Yok	2,917	6,029	0,962	-13,118	18,952
	Bir	1,574	5,520	0,992	-13,107	16,254
	İki	-15,917	7,976	0,204	-37,129	5,295

Toplam 3 öğretmenin görev yaptığı okullarda sadece bir öğretmenin görev yaptığı okullara göre müdür yetkili öğretmenleri öğrenci ile ilgili hizmetlerde daha sık sorunla karşılaşmaktadır. Aralarındaki ortalama farkı 18,833'dur ve 0,05 anlam düzeyinde anlamlıdır. ($p=0,036 < \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, görev yaptıkları okulda kendileri dışındaki öğretmen sayısına göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, görev yaptıkları okulda kendileri dışındaki öğretmen sayısına göre farklılık gösterip

göstermediğinin belirlenmesi için Varyans Analizi kullanılmıştır.(Levene $F=0,751$; $p=0,549 > \alpha=0,05$; varyanslar homojendir.)

Çizelge 3.60. Varyans Analizi Tablosu

Eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği	Ort. Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Ort. Kare	F	Kuyruk Olasılığı
Gruplar Arası	166,883	3	55,628	0,726	0,541
Gruplar İçi	3983,974	52	76,615		
Toplam	4150,857	55			

Varyans analizi sonucuna göre; Müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı görev yaptıkları okulda kendileri dışındaki öğretmen sayısına göre farklılık göstermez.($p=0,541 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, görev yaptıkları okulda kendileri dışındaki öğretmen sayısına göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, görev yaptıkları okulda kendileri dışındaki öğretmen sayısına göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için Varyans Analizi kullanılmıştır.(Levene $F=0,833$; $p=0,481 > \alpha=0,05$; varyanslar homojendir.)

Çizelge 3.61. Varyans Analizi Tablosu

Öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği	Ort. Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Ort. Kare	F	Kuyruk Olasılığı
Gruplar Arası	52,363	3	17,454	0,514	0,674
Gruplar İçi	1866,179	55	33,931		
Toplam	1918,542	58			

Varyans analizi sonucuna göre; Müdür yetkili öğretmenlerinin öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı görev yaptıkları okulda kendileri dışındaki öğretmen sayısına göre farklılık göstermez.($p=0,674 > \alpha=0,05$)

Müdür yetkili öğretmenlerinin okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, görev yaptıkları okulda kendileri dışındaki öğretmen sayısına göre farklılıklar göstermekte midir?

Müdür yetkili öğretmenlerinin okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, görev yaptıkları okulda kendileri dışındaki öğretmen sayısına göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için Varyans Analizi kullanılmıştır.(Levene $F=0,417$; $p=0,741 > \alpha=0,05$; varyanslar homojendir.)

Çizelge 3.62. Varyans Analizi Tablosu

Okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı ölçeği	Ort. Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Ort. Kare	F	Kuyruk Olasılığı
Gruplar Arası	447,091	3	149,030	1,264	0,296
Gruplar İçi	6131,892	52	117,921		
Toplam	6578,982	55			

Varyans analizi sonucuna göre; Müdür yetkili öğretmenlerinin okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı görev yaptıkları okulda kendileri dışındaki öğretmen sayısına göre farklılık göstermez.($p=0,296 > \alpha=0,05$)

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada; Şanlıurfa ili, Akçakale İlçesi Birleştirilmiş sınıflı ilköğretim Okullarında görev yapan Müdür yetkili öğretmenlerin rol alanlarına (Personel hizmetleri, Öğrenci hizmetleri, Öğretim hizmetleri, Eğitim hizmetleri ve okul işletmesi) ilişkin karşılaştıkları sorunları belirlemek amacıyla, birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan 60 Müdür yetkili öğretmene anket uygulanmıştır.

Araştırmaya katılan müdür yetkili öğretmenlerinin profili incelendiğinde; %90'ı erkek, %10'u ise kadındır. Kadın öğretmen oranının düşük olması dikkat çekicidir. Öğretmenlerin çoğunluğu 1-5 yıl aralığında bir süredir görev yapmaktadır. Ayrıca 11-15 yıl aralığında görev yapanların oranı oldukça düşük ve 16 yıl ve daha fazla kıdeme sahip öğretmen bulunmamaktadır. Müdür vekil öğretmenlerinin çoğu sınıf öğretmenidir. Öğretmenlerin yarısından fazlası eğitim yönetimi ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katılmamıştır.

Kayıtlı öğrenci sayısı 1-45 aralığında olan okulların oranı oldukça düşüktür. Okul mevcudu çoğunlukla 45'in üzerindedir. Mevcudu 1-45 öğrenci olan okullarda sadece bir öğretmen görev yapmaktadır. 46-90 , 91-135 mevcutlu ve 136 ve üstünde öğrencisi olan okulların çoğunda 2 öğretmen görev yapmaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde; birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okullarında görev yapan müdür yetkili öğretmenleri personel hizmetlerinde nadiren sorunla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Öğrenci hizmetlerinde en çok karşılaşılan sorunlar olan öğrencilerin devamının izlenmesi, öğrencilerin okula kaydedilmesi ve öğrenci kimlik işleri olup Müdür yetkili öğretmenleri belirtilen sorunlarla bazen karşılaşmaktadırlar. Müdür yetkili öğretmenlerinin eğitim hizmetlerinde personel hizmetlerinden daha sık sorunla karşılaşmaktadır. Eğitim hizmetlerinde en çok karşılaşılan sorun kız çocuklarının okullaşmasıdır ve bu sorunla genellikle karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Diğer sorunlar olan; okul-aile birliğinin kurulması ve işlerlik kazandırılması, veli toplantılarının yapıcı ve

düzenli olarak yapılması ve çevre gezilerinin düzenlenmesi olup öğretmenler belirtilen sorunlarla bazen karşılaşmaktadırlar. Müdür yetkili öğretmenlerinin öğretim hizmetlerinde en çok karşılaştıkları sorunlar ; ders araç-gereçlerinin temini ve okul kütüphanesinin oluşturulması ve işletilmesi ile ilgili konular olup öğretmenler bazen bu sorunla karşılaşmaktadır. Okulun işletilmesi hizmetlerinde ise Müdür yetkili öğretmenleri okula kaynak sağlanması ve okul binasının onarım işleri ile ilgili konularda genellikle sorunla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Okul binasının donatım, sivil savunma, güvenlik, temizlik, okulu koruma, güzelleştirme ve okulun lojman işleri ile ilgili bazen sorunla karşılaşmaktadırlar.

Genel olarak bakıldığında en çok okulun işletilmesi ve öğretim hizmetlerine ait bazı soru ortalamalarının daha yüksek olması dikkat çekmektedir. Bu yönetim işleri boyutundaki sorunlarla daha sık karşılaşmaktadır.

Müdür yetkili öğretmenlerinin personel, öğrenci, eğitim ve öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklıkları öğretmenin cinsiyetine göre farklılık göstermemektedir. Ancak okulun işletilmesi hizmetlerinde farklılık görülmekte; bayan müdür yetkili öğretmenlerinin okulun işletilmesi ile ilgili yönetim işlerinde erkek öğretmenlere göre daha sık sorunla karşılaştığı tespit edilmiştir.

Müdür yetkili öğretmenlerinin personel, öğrenci, eğitim, öğretim ve okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklıkları öğretmenin kıdemine, en son mezun olduğu bölüme ve eğitim yönetimi alanı ile ilgili hizmet içi eğitim kursuna katılma durumuna göre farklılık göstermemektedir.

Müdür yetkili öğretmenlerinin personel, öğrenci, eğitim ve öğretim hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı görev yaptıkları okuldaki kayıtlı öğrenci sayısına göre farklılık göstermemektedir. Ancak okulun işletilmesi hizmetlerinde farklılık görülmektedir. Kayıtlı öğrenci sayısı 1-45 olan okullarda ,hem 46-90 olan okullara hem de 91-135 olan okullara göre müdür yetkili öğretmenleri okulun işletilmesi ile ilgili hizmetlerde daha sık sorunla karşılaşmaktadır. Bu durum kayıtlı öğrenci sayısı 0-45 aralığında olan okullarda sadece bir öğretmenin görev yapmasından kaynaklanmaktadır. Öğretmen tüm yönetim işlerini yüklenmekte ve okulun işletilmesi ile ilgili hizmetlerde daha sık sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır.

Müdür yetkili öğretmenlerinin personel, eğitim, öğretim ve okulun işletilmesi hizmetlerinde sorunla karşılaşma sıklığı, görev yaptıkları okulda kendileri dışındaki öğretmen sayısına göre farklılık göstermemektedir. Ancak öğrenci hizmetlerinde farklılık görülmektedir. Toplam 3 öğretmenin görev yaptığı okullarda sadece bir öğretmenin görev yaptığı okullara göre müdür yetkili öğretmenleri öğrenci ile ilgili hizmetlerde daha sık sorunla karşılaşmaktadır.

Öneriler;

- 1- Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarının sayısının azaltılması gerekir.Yakın köyler birleştirilerek merkezi okullar yapılmalı.
- 2- Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Müdür Yetkili Öğretmenlere ek ücret verilmeli.
- 3- Taşınabilir Eğitime aktarılan maddi kaynakların yerine daha gerçekçi olan yeni okulların yapılması,bina probleminin çözülmesi gerekir.
- 4- Kız çocuklarının okullaşması probleminde canla başla çalışan Müdür Yetkili öğretmenlerin teşvik edilmesi gerekir.Yerel yönetimlerin,eğitim yöneticilerinin,Mülki amirlerin bu konuda Müdür yetkili öğretmene gerekli desteği vermeleri gerekir.Velilerin okulla olan iletişimi daha verimli hale getirilmeli.Bu konuda yapılacak özgün çalışmalar desteklenmeli.
- 5- Derslik problemi,öğretmen problemi,ders araç gereç problemi,internet problemi çözülmeli.
- 6- Kız çocuklarının okullaşmasına katkı sağlayacak sadece kızların öğrenim gördüğü pansiyonlu okullar açılmalı.
- 7- Bölgede eğitim seferberliği yapılmalı.tüm kamu kurum ve kuruluşlarının,medyanın olumlu yönde desteği alınmalıdır.

KAYNAKLAR

Abay, S., 2006, “Birleştirilmiş Sınıf Uygulanmasında Öğretmenlerin Öğrenme- Öğretme Sürecinde Karşılaşılan Sorunlar Erzurum Örneği”, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Ana Bilim Dalı, Erzurum.

Ada, S. ve Ünal, S., 2004, “Öğretmenlik Mesleğine Giriş” (3.Baskı) Marmara Üniversitesi Yayın No: 646 Teknik Eğitim Fakültesi Yayın No:13, İstanbul

Aydın, M. .1994, Eğitim Yönetimi (4.Baskı) , Hatiboğlu Yayınevi, Ankara

Akçakale Web Sayfası, 17.09.2007

Başaran, İ. E., 1989, Yönetim (2.Baskı), Gül Yayınları, Ankara

Başaran, İ. E., 1993, Eğitim Yönetimi, Kadioğlu Matbaası, Ankara

Başaran, İ. E., 1994, Kaliteli Bir Eğitim Nasıl Olmalıdır?, Türk Milli Eğitiminde Kalite Paneli, TSE Yay., İstanbul,

Başaran, İ. E., 1996, Türk Eğitim Sistemi, Yargıcı Matbaası, Ankara

Başaran, İ. E., 1998, Eğitim Psikolojisi, Gül Yayınları Ankara

Başaran, İ. E., 2000, Yönetim, Feryal Matbaası, ISBN 975-95673-6-9, Ankara

Bursalıoğlu, Z., 1985, Ankara Üniversitesi Eğitim Yönetiminde Denetleme Ve Değerlendirme Sempozyumu Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını, Sayı 147, Ankara

Bursalıoğlu, Z., 1991, Okul Yönetiminde Yeni Yapı Ve Davranış (9.Baskı), Pegem Yayınları,. Ankara

Bursalıoğlu, Z., 1994, Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış (9.Baskı), Pegem Yayınları, Ankara

Bursalıoğlu, Z., 1997, Eğitim Yönetiminde Teori ve Uygulama (6.Baskı) Pegem Yayınları, Ankara

- Balcı, A., 1993, Etkili Okulu, Kuram,Uygulama ve Araştırma, Yavuz Matbaası, Ankara
- Bayrak, C. ve Ağaoğlu, E., 1998 “İlköğretim Okullarında TKY”, Eğitim Yönetimi Dergisi,
- Bingöl, H. N., 2002, “Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Müdür Yetkili Öğretmenlerin Karşılaştıkları Yönetim Sorunları Çorum İli Sungurlu İlçesi Örneği”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Cafoğlu, Z., 1996, Eğitimde Toplam Kalite Yönetim, Avni Akyol Ümit Kültür ve Eğitim Vakfı Yay., İstanbul,
- Çelenk, S., 1995, “Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretimin Sorunları ve Çözüm Önerileri”, Abant İzzet Baysal Üniversitesi İlköğretim Sorunları Sempozyumunda Sunuldu, Bolu
- Doğan, A., 2000, Türkçenin Söz Varlığı, Engin Yayınları, Ankara
- Doğan, A.R., 2000 Birleştirilmiş Sınıflarda Eğitim Öğretim, Selim Ofset, Trabzon
- Doğan, A.R., 1995, “Birleştirilmiş Sınıflı İlkokullarda Karşılaşılan Güçlükler”, Abant İzzet Baysal Üniversitesi İlköğretim Sorunları.Sempozyumunda sunuldu, Bolu
- Dumrul, S., 1987, “İlkokul Müdürlerinin Denetim Yetki ve Yeterlilikleri”,Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Gürsoy, C., 1979, “Eğitim Yöneticiliğinin Türk Milli Eğitimi İçindeki Konumu”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- <http://www.sanliurfa.gov.tr> (Ulaşım tarihi:18/08/2007)
- Ilgar, L., 2000, Eğitim Yönetimi, Okul Yönetimi, Sınıf Yönetimi (2.Baskı), Beta Yayınları, İstanbul
- İnan, M.R., 1961, Milletlerarası 14. Genel Eğitim Konferansı., Cenevre, Unesco Türkiye Milli Eğitim Komisyonu Yayını

- Kaya,Y.K., 1996, Eğitim Yönetimi (6.Baskı) Bilim Yayınlar, Ankara
- Karşlı, M. D., 1997, “Teknik Eğitimin Yönetimi ve Kalite”, Eğitim Yönetimi Dergisi, Pegem Yay., Ankara.
- Kavak, Y., 1997, Dünyada ve Türkiye’de İlköğretim, Pegem Yay., Ankara
- Kaya,Y.K., 1993, Eğitim Yönetimi Kuram ve Türkiye’deki Uygulama (5.Baskı) Set Ofset Matbaacılık Ltd. Şti. Ankara
- Kaykanacı, M., 1993, “Birleştirilmiş Sınıf Köy Okullarında Görevli Müdür Yetkili Öğretmenlerin Yönetimle İlgili Sorunları (Kastamonu Örneği)”,Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Köklü, N., 2000, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi
- Kuzey, M., 2002 “Sınıf Öğretmenlerinin Bazı Sorunları ve Çözüm Önerileri”, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi, Erzurum
- MEB, 1991, İlköğretim Genel Müdürlüğü, 1521 Sayılı Yönergesi,
- MEB, 1995, İlköğretim Genel Müdürlüğü, İlkokul Programı, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara
- MEB, 2000, 2000 Yılında Milli Eğitim, Bölüm V, Eğitimde Nitel Gelişmeler, 1.Örgüt ve Personel Politikasında Yenilikler, Ankara
- M.E.B., 1992, İlköğretim Kurumlar Yönetmeliği
- M.E.B., 2006, İlköğretim Kurumlar Yönetmeliği
- Oğuzkan, F., 1981, Eğitim Terimleri Sözlüğü, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara
- Öztürk,T., 1980, “İlkokul Programının Birleştirilmiş Sınıflarda Uygulanmasında Ortaya Çıkan Sorunlar”, Yayımlanmamış Tez, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Peker, Ö., 1994, Yönetici Eğitimi, TODAİ Yayınları, Ankara

Peker, Ö., 1996, Eğitimde Kalite ve Akreditasyon, Amme İdaresi Dergisi, Sayı:4, Ankara.

Personel Genel Müdürlüğü 97303 sayılı genelge, 1990

Sefer, S. 1986, “Ankara Merkez İlkokulları Müdürlerinin Hizmet İçi Eğitimleri”,
Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü,
Ankara

Şahin, A.E., 2003, “Birleştirilmiş Sınıf Uygulamasına İlişkin Öğretmen Görüşleri”,
Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 25, 166-175, Ankara

Tahiroğlu, F., 2003, Düşünceden Sonuca İnsan Kaynakları, (2.Baskı) Hayat Yayıncılık
İstanbul

Taymaz, H., 1997, Uygulamalı Okul Yönetimi, Ankara Üniversitesi Yayınları, Ankara

Taymaz, H., 1982, Teftiş Kavramlar, İlkeler, Yöntemler, Üniversitesi Eğitim Bilimleri
Yayınları, Ankara

Varış, F.R., 1988, Eğitim Programı Geliştirme Teori ve Teknikler, Ankara Üniversitesi
Basımevi, Ankara

Yerlikaya, A., 2000, “Köy ve Şehirlerde Çalışan Sınıf Öğretmenlerinde Tükenmişlik
Düzeylerinin İncelenmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi,
Erzurum

Kalaycı, Şeref, 2006, SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, Asil
Yayınevi, Ankara

EKLER

Ek -1. Akçakale ilçesi köy okulları yönetici ve öğretmen isim derslik, lojman ve öğrenci durumu

AKÇAKALE İLÇESİ KÖY OKULLARI YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN İSİM LİSTESİ SAYFA-1						
S.NO	ADI SOYADI	GÖREV YERİ	GÖREVİ	DERSLİK DURUMU	LOJMAN DURUMU	Öğrenci durumu
1	Mehmet EĞE	1-Akbilek BSİÖO	Müd.Yet.Öğ.	1. derslik	1 Lojman	102
2	Mustafa GÜNDOĞAN	"	Ücretli Sınıf Öğrt			
3	Hakan KÖMÜRCÜ	2-Akdiken	Müd.Yet.Öğrt.	2. derslik	2 Lojman	152
4	Ahmet AŞÇI	"	Stj.Sınıf öğ.			
5	Feysal ÇOBAN	"	ÜCRETLİ			
6	Naci YAĞMUR	3-Akkeçi	Müd.Yet.Öğ.	1. derslik	1 Lojman	56
7	Beyhan YAĞMUR	"	Sınıf öğretmeni.			
8	Hilal DOLMACI	4-Aksahriç	Sınıf öğretmeni.	2. derslik	1 Lojman	107
9	Celal DOLMACI	"	Müd.Yet.Öğ.			
10	Berrin YÜKSEL	5-Acıkuyu	Müd.Yet.Öğ.	1. derslik	1 Lojman	53
11	Remziye ATÇI	"	Ücretli Sınıf Öğrt			
12	Anzılha YILDIZ	"	Ücretli Sınıf Öğrt			
13	İbrahim KARATAY	6-Akçaköy	Ücretli Sınıf Öğrt	1 derslik	1 Lojman	79
14	Vehbi KÜÇÜKSAYDAM	"	Sınıf Öğretmeni			
15	Tuğba KARACA	7-Alatlar	Müd.Yet.Öğ.	1 Dderslik	1 Lojman	77
16	İbrahim GÜNDÜZ	"	Ücretli			
17	Zeynep SİLAH	"	Sözleşmeli			
18	Eray SARIBAŞ	8-Aş.Deren	Müd.Yet.	1 Derslik	1 Lojman	76
19	Musa ASLAN	"	Ücretli sınıf öğrt.			
20	İnan EL	9-Aş.Beydaş	Müd.Yet.	1 Derslik	1 Lojman	101
21	Aydın DALGACI	"	Sözleşmeli			
22	Sami KASIMOĞLU	10-Aş.Çinpolat	Müd.Yet.öğrt.	1 Derslik	1 Lojman	105
23	Yener KESKİN	"	Sınıf Öğretmeni			
24	Deniz TABAKÇIOĞLU	11-Alıncık	Müd.Yet.	1 Derslik	1 Lojman	66
25	Fazlı GÖK	"	Ücretli			

26	Ali BULUÇ	"	Sözleşmeli			
27	İsmail Cem KARADUMAN	12-Arida	Yed.Sb.öğrt.	1 Derslik	1 Lojman	60
28	Hayrettin ARSLAN	13-Aş.Arıcan	Müd.Yet.Öğ.	1 Derslik	1 Lojman	10
29	Şaha YARDAK	"	ÜCRETLİ SIN.ÖĞ			
30	Ali ŞEKER	14-Beğendi	Yed.Sb.Öğrt.	1 Derslik	1 Lojman	14
31	Kadir DİNÇ	15-Bolatlar	Müd.Yet.Öğ.	1 Derslik	1 Lojman	139
32	Ayşe DİNÇ	"	Sınıf öğretmeni.			
33	Yunus Emre AYANOĞLU	16-Boybeyi	Müd.Yet.Öğ.	1 Derslik	1 Lojman	29
34	Yakup BULUT	1-By.Taş	Müd.Yet.Öğ.	1 Derslik	1 Lojman	108
35	Fatih DÜZGÖREN	"	Ücretli Sınıf Öğretmeni			
36	Cabir GÜLNAZ	2-By.Tokaç	Müd.Yet.	1 Derslik	1 Lojman	185
	KAPALI	17-By.Naneli	KAPALI	1 Derslik	1 Lojman	KAPALI
37	İsmail TOK	18-Bulgu	ÜCRETLİ SIN.ÖĞRT.	2 derslik	2 Lojman	75
38	Esmâ AKDEMİR	"	Kadrosuz Usta Öğrt.			
39	H.Samet İŞÇİ	"	Sınıf Öğretmeni			
40	Durdu ŞAHİN	19-Ceylanlı	Müd.Yet.Öğ.	1 Derslik	1 Lojman	154
41	Mehmet BAĞMANCI	20- Ceylanharabesi	Müd.Yet.Öğ.	1 Derslik	1 Lojman	169
42	Ali Aydın DEMİR	"	Yed.Sb.öğrt.			
43	Mahmut YİĞİTBAŞI	"	SINIF ÖĞRETMENİ			
44	Ali NARİNÇ	21-Ciheydin	Müd.Yet.öğrt.	1 Derslik	1 Lojman	118
45	Ali GÜZEL	"	Sözleşmeli			
	KAPALI	22-Çakırlar	KAPALI	1 Derslik	KAPALI	KAPALI
46	Kerim Ali ÖZKAN	23-Çukurca	Müd.Yet.öğ.	1 Derslik	1 Lojman	105
47	Memet GÜZEL	"	Sınıf öğretmeni			
48	Hasan CİVCİK	24-Çömlekçi	Yazlıcada Görevli	1 derslik	1 Lojman	145
49	İbrahim TOĞAR	"	Ücretli			
50	İzzettin ALTUN	"	Ücretli			
51	Ayşe ÖZÇELİK	25-Damlalı	Müd.Yet.öğ.	1 derslik	1 Lojman	80
52	Belma BAŞBAĞ	"	Ücretli Sın.Öğrt.			
53	A.Caner KÜTKÜT	26-Dalca	Müd.Yet.Öğ.	1 derslik	1 Lojman	70
54	Aziz IRMAK	"	ücretli sınıf.öğretmeni			
55	Ali TEMLİ	27-Deniz	Müd.Yet.öğ.	1 derslik	1 Lojman	72
56	Ali ARSLAN	"	Ücretli Sın.Öğrt.			

57	İsmail ERTUĞRUL	28-Dereli	Müd.Yet.öğrt.	1 derslik	1 Lojman	84
58	İsmihan ERTUĞRUL	"	Ücretli Sın.Öğrt.			
59	S.Ahmet UÇAŞ	29-Donandı	Müd.Yet.Öğrt.	1 derslik	1 Lojman	106
60	Sibel GÖKTAŞ	"	Ücretli			
61	Bayram CERİT	30-Dibek	Müd.Yet.	1 Derslik	1 Lojman	137
62	Bekir COŞKUN	"	Sınıf öğrt.			
63	Ümit KARAOĞLAN	31-Düzce	Müd.Yet.öğrt.	1 Derslik	1 Lojman	50
64	Hacı Mustafa ULU	32-Eke	Müd.Yet.öğ.	1 Derslik	1 Lojman	44
65	Gökhan ADSOY	3-Ekinyazı	Müd.Yet.öğ.	8 derslik	4 Lojman	603
66	Sezai KAYA	"	Sözleşmeli			
67	Ahmet TÜLÜBAŞLI	"	Matematik			
68	Elçin seda BESTELCİ	"	Türkçe			
69	Nursel FENCİ	"	sınıf öğretmeni			
70	Safiye ULAŞ	"	sınıf öğretmeni			
71	Mehtap KARAKAY	"	SINIF ÖĞRT			
72	Pınar KOYUNCU	"	İng.Stj.Öğrt.			
73	Gülperi ERSÜ	"	Kadrosuz Usta Öğrt.			
74	Özgür CEREN	"	Ücretli Sın.Öğrt.			
75	Serap ELMAS	"	Ücretli Sın.Öğrt.			
76	Zeki GÜL	"	SOSYAL BİL.			
77	Yasemin AYDINLI	"	SINIF			
78	Ahmet KILIÇARSLAN	"	Ücretli Sınıf Öğretmeni			
79	Salih KARAKAYA	"	SINIF ÖĞRT.			
80	Gökhan GÖK	33-Erler	Müd.Yet.öğ.	1 derslik	1 Lojman	156
81	Ayşegül KÜRKÇÜOĞLU	"	Sınıf Öğretmeni			
82	İsmail ÖZLÜ	"	Ücretli Sın.Öğrt.			
83	Abdullah BADEM	34-Geçittepe	Müd.Yet.öğrt.	1 derslik	1 Lojman	91
84	Mustafa SEVÜK	"	Ücretli Sın.Öğrt.			
85	Ali BAŞARAN	34-Gözdeğmez	Müd.Yet.öğ.	1 derslik	1 Lojman	48
86	Ethem KIZILTEPE	4-Güneren-1	Ok.Md.Vk.	9 derslik	1 Lojman	604
87	Murat SUBAŞI	"	Sözleşmeli			
88	Osman SARICA	"	SINIF ÖĞRETMENİ			
89	Aydın IRMAK	"	Stj.Sosyal Bil.Öğ.			
90	Kemal KAÇAN	"	Stj.Türkçe öğ.			
91	Esin YILDIZ	"	İng.Stj.Öğrt.			

92	Mine BORULDAY	"	Sözleşmeli			
93	Hacer KOÇ	"	Ücretli Sın.Öğrt.			
94	Kadir AYDEMİR	"	Ücretli Sın.Öğrt.			
95	Filiz ÜNLÜ	"	Ücretli Sın.Öğrt.			
96	Mahmut ŞEKER	"	Kadrosu Sevimlide			
97	Mehmet SAĞIR	"	Matematik Öğretmeni			
98	M.Mustafa BOZBEY	"	Resim İş			
99	Filiz ASİLTÜRK	"	Okul Öncesi Eğitim			
100	Mehmet DARIYERİ	"	MATEMATİK			
101	Erkan AKSAN	36-Güneren-2	SINIF ÖĞRT.	1 derslik	1 Lojman	169
102	Nuray TEKELİ	"	Müdür.Yet.			
103	Ali ÇETGİN	Güneren-3	Müd.Vekili			
104	Hilal KORKMAZ	"		4 derslik	Lojman Yok	238
105	Pınar ULUDAĞ	"				
106	Mehtap DÜZENCİ	"				
107	E.İrem SALGAR	"				
108	Feray YIKAN	"				
109	Tuba ELMAS	"				
110	Tuğba KICIKOĞLU	"				
111	H.Büşra KÜPELİ	"				
112	Tuba AÇIKGÖZ	"				
113	Veysi KAL	37-Güvenç	Müd.Yet.		1 Lojman	25
114	Sami İNCE	38-Haccekber	Müd.Yet.öğ.	1 derslik	1 Lojman	167
115	Fatma İVGEN	"	Ücretli Sın.Öğrt.			
116	Hakan ÖZOLCAY	39-Haktanır	Müd:Yet.Öğrt.			
117	Ali ŞAHİN	"	Karatepede Gör.	1 derslik	2 Lojman	111
118	Abdurrahman YILMAZTEKİN	"	ÜCRETLİ			
119	Mehmet ŞAHİN	5-*İncedere	Ok.Md.Vk.	9 derslik	5 Lojman	769
120	Hasan SEZER	"	Sınıf Öğrt.			
121	İsmail TOK	"	ÜCRETLİ			
122	Ahmet ÖZTÜRK	"	Stj.Türçe öğ.			
123	Muhammed Fatih ÖZDEMİR	"	Stj.Sosyal Bil.Öğ.			
124	A.Özlem APANLAR	"	Sözleşmeli			
125	Mehmet KÖPRÜBAŞI	"	Fen Bil.			
126	Salih ATEŞ	"	Sınıf Öğretmeni			

127	Ender AYRIK	"	SOSYAL BİL.			
128	Murat ERGÜL	"	MATEMATİK			
129	M.Taner ÖZÇELİK	"	Beden Eğitimi			
130	Zeynep DÜZENCİ	"	İngilizce Stj			
131	Mehmet ÜLKER	"	Ücretli Sın.Öğrt.			
132	Yasemin KILIÇ	"	Ücretli Sın.Öğrt.			
133	İsmail KARATAY	"	Ücretli Sın.Öğrt.			
134	Özlem DANIŞAN	"	Ücretli Sın.Öğrt.			
135	Fevzettin ÇAĞALA	"	Ücretli Sın.Öğrt.			
136	Tuba ŞENSOY	"	İlk Atama			
137	Emina AYDOĞMUŞ	"	İlk Atama			
138	Aytaç DOKSÖZ	"	Kadrosu Yazlıcada			
139	Mehmet YILDIRIM	40-İkizce	Müd.Yet.Öğ.	1 derslik	1 Lojman	95
140	Cünety UYANIKOĞLU	"	Ücretli Sın.Öğrt.			
141	Ali ŞAHİN	6-Karatepe İÖÖ	Ok.Md.Vk.			
142	Semanur DEMİRDÜZEN	"	İng.Stj.Öğrt.			
143	Şerife GÖKÇEN	"	SINIF ÖĞRETMENİ			
144	İbrahim KAYHAOĞLU	"	MATEMATİK			
145	F.Gülhan SEÇKİN	"	Stajyer Türkçe	4 derslik	1 Lojman	484
146	Ferit GÜN	"	Kadrosu Sevimlide			
147	Nuray YANIK	"	Kadrosuz Usta Öğrt.			
148	Baturhan SOLHAN	"	ÜCRETLİ SINIF ÖĞRT.			
149	İ.Nebi ŞENGÜL	"	Ücretli Sın.Öğrt.			
150	Ahmet EVRAN	"	Hizmetli			
151	Emine KIRLI	41-Kardeşler	Müd.Yet.öğ.	1 derslik	1 Lojman	43
152	Tayfun SEKİTMEZ	42-Kayalık	Müd.Yet.öğrt.	1 derslik	1 Lojman	74
153	İlyas ÖNCEL	"	Ücretli Sın.Öğrt.			
154	Kemal KILIÇ	43-Kepezli	Müd.Yet.	1 derslik	1 Lojman	12
155	İzzet DİNKE	44-Koruklu	Müd.Yet.öğ.	1 derslik	1 Lojman	55
156	Orhan DOST	"	Sınıf öğrt.			
157	Bekir SONGUR	45-Kurudere	Müd.Yet.	1 derslik	1 Lojman	31
158	Zeynel ÖZÜBERK	46-Marastin	Müdür Yet.	1 derslik	1 Lojman	126
159	A.Murat KOÇOĞLU	"	Yedek Subay			
160	Tevfik GÜNER	47-Nimet	Yed.Sb.öğ.	1 derslik	1 Lojman	79
161	Revet AKYOL	"	SINIF Öğretmeni			

162	Mustafa SERT	48-Obalı	Müdür Yet.	1 derslik	1 Lojman	70
163	Fatma SERT	"	Ücretli Sın.Öğrt.			
164	Barış ACUN	49-Ohali	Müd.Yet.	1 derslik	1 Lojman	192
165	Fazlı BARIŞ	"	SINIF ÖĞRETMENİ			
166	Deniz KILINÇ	50-Öncül	Müd.Yet.Öğrt.	1 derslik	1 Lojman	99
167	Ferah BORULDAY	"	Stj.Sınıf öğ.			
168	Bekir KILINÇ	7-Pekmezli	Ok.Md.V.Türkç Stj.öğ.	4 derslik	2 Lojman	699
169	Çiğdem YEŞİLTAS	"	Sosyal Bil.			
170	Mehmet İÇİGEN	"	Stj.Sınıf öğ.			
171	Edip BABAOĞLU	"	Stj.Sınıf öğ.			
172	Veli ASLAN	"	İng.Stj.Öğrt.			
173	Ahmet BEDEL	"	Sözleşmeli			
174	Bünyamin GÜNDÜZ	"	Kadrosu Sevimplide			
175	Melike ALP	"	Okul Öncesi Eğitim			
176	Aysu OKAN	"	Sınıf Öğrt.			
177	Ahmet TÜRK	8-Sevimli	Müd.Yet.			
178	Mahmut ŞEKER	"	Fen Bilgisi			
179	Ahmet ŞEKER	"	Sosyal bil.			
180	Muammer GÜLLÜ	"	Türkçe			
181	Aylin SEZER	"	Sınıf öğrt.			
182	Uğur TAŞCIKARA	"	Fen bil.söz.			
183	M.ERKAN İSTANBUL	"	Resim.İş			
184	Ferit GÜN	"	Sosyal bil.			
185	Bünyamin GÜNDÜZ	"	İngilizce			
186	Mustafa AKTI	"	ÜCRETLİ			
187	Banu OKUR	"	Müzik Öğretmeni			
188	Özgür BİLİR	"	Beden Eğitimi			
189	Muharrem SEZEN	"	Matematik Öğretmeni			
190	Hatice APAYDIN	"	Kadrosuz Usta Öğrt.			
191	Mehriban ÇAY	"	Kadrosuz Usta Öğrt.			
192	Fatma DAĞ	"	Resim-İş			
193	Hatice İSLAMOĞLU	"	Din.Ahık.Bil.stjy			
194	Halil ÖZEN	"	SINIF ÖĞRT.			
195	Ayşe ÖZTÜRK	51-Sınırgören	Sözleşmeli Sın.	1 derslik	1 Lojman	91
196	Fatma BÜYÜKÇELİK	"	Ücretli sınıf öğrt.			
197	Hasan YILMAZTEKİN	"	Ücretli sınıf öğrt.			
198	Eyüp YILMAZ	52-Şekertepe	Müd.Yet.öğ.	1 derslik	1 Lojman	120

199	Reşit DEMİR	"	ÜCRETLİ			
200	Arman ŞENGÜL	53-Şuveyhan	Müd.Yet	1 derslik	1 Lojman	85
201	Hasan ATİK	"	ADAY			
202	Yakup BULUT	54-Tatlıkuyu	Müd.Yet.öğ.	1 derslik	1 Lojman	24
203	Bünyamin YAVUZ	55-Tatlıca	Müd.Yet.öğ.	1 derslik	1 Lojman	45
204	Ayşe YAVUZ	"	Ücretli Sınıf Öğrt.			
205	Ahmet BEDEL	56-Tepecik	Kad.Pekmezlide	1 derslik	1 Lojman	51
206	Figen KANATOĞLU	"	İlk Atama(Süleymanşahıta)			
207	Aziz TUR	"	Ücretli			
208	Barış DANIŞAN	57-Topçu	Sözleşmeli	1 derslik	1 Lojman	23
209	Mehmet AKINCI	58-Şor (Tuzluca)	Müd.Yet.öğ.	1 derslik	1 Lojman	55
210	Ümit DEMİR	59-Uğraklı	Müd.Yet.öğ.	1 derslik	1 Lojman	123
211	Nurcan ÜNLÜ	"	Sözleşmeli			
212	Taylan AKIN	60-Uğurtaş	Müd.Yet.öğ.	1 derslik	1 Lojman	21
213	Volkan ŞAHİN	61-Yalınlı	Müd.Yet.Öğ.	1 derslik	1 Lojman	97
214	Bilal BAKIR	"	Sınıf öğrt.			
215	Murat AKIN	62-Yalıntaş	Sınıf öğrt.	1 derslik	2 Lojman	244
216	Ahmet ÇİÇEK	"	Ücretli sınıf öğrt.			
217	Aziz ÇİÇEKLİ	63-Yarımtepe	Müd.Yet.öğ.	1 derslik	1 Lojman	56
218	Ahmet ÇİÇEK	"	Ücretli Sın.Öğret			
219	Reis SONGUR	9-Yazlıca	Okul Müdürü	9 derslik	5 Lojman	241
220	Hasan CİVCİK	"	Sınıf Öğrt.			
221	Hüseyin ONGUN	"	Sözleşmeli			
222	Tevfik KOYUNCU	"	Sınıf Öğretmeni			
223	Zehra ÇAYLAN	"	İngilizce Öğrt			
224	Fatma BERK	"	Matematik			
225	Aytaç DOKSÖZ	"	Türkçe			
226	Nazan ÇAĞAN	"	Okul Öncesi Eğitim			
227	Sebahat MUTLU	"	Din.Ahık.Bil.stjy			
228	Mehmet KURT	"	SOSYAL BİL.			
229	Zeliha GÖZENELİOĞLU	"	Sınıf Öğretmeni			
230	Adem NANE	64-Yediyol	Sınıf öğretmeni	1 derslik	1 Lojman	64
231	İ.Halil ÖNCEL	"	ÜCRETLİ SIN.ÖĞ.			
232	Abdulbedi DOĞAN	65-Yeşerti	Müd.Yet.öğ.	1 derslik	1 Lojman	76

233	Ramazan ÖZKILINÇ	66-Yeşiltepe	Yd.Sb.Öğ.	1 derslik	1 Lojman	238
234	Saim YILMAZ	"	Müd.Yet.öğ.			
235	Mehmet AKSOY	67-Yk.Arıcan	Yed.Sb.Öğrt.	1 derslik	1 Lojman	98
236	Bülent TAŞÇI	"	Sınıf öğrt.			
237	Hasan YÜKSEL	10-Yk.Beydaş	Okul Md.V.	9 derslik	1 Lojman	567
238	Melih CENGİZ	"	Sınıf öğrt.			
239	Mustafa TORZAK	"	Ücretli Sınıf Öğrt.			
240	Eyyüp KIRAZ	"	Sınıf öğrt.			
241	Emine POLAT	"	Ücretli			
242	Süleyman ÖZATA	"	Stj.Türkçe öğ.			
243	Ahmet TOZANOĞLU	"	Stj.Sos.Bil.Öğ.			
244	Mevlüt KAÇGAN		MATEMATİK			
245	T.Zehra MEMİŞ	"	Sözleşmeli			
246	Fadime SALI	"	Din.Ahık.Bil.			
247	N.Nevra ERMİŞ	"	İngilizce			
248	Abdülkadir KARATAY	"	Ücretli Sın.Öğrt.			
249	Hasan YALÇINKAYA	"	Ücretli Sın.Öğrt.			
250	Fatma YENİ	"	Okul Öncesi Eğitim			
251	M.ERKAN İSTANBUL	"	Kadrosu Sevimlide			
252	Zeki GÜN	68-Yk.Cinpolat	Müd.Yet.	1 derslik	1 Lojman	88
253	Ülker AKGÜN	"	Sınıf öğretmeni			
254	Adem KARAOĞLU	11-Yk.Deren	Öğrt.	5 derslik	1 Lojman	245
255	Emre AKKURT	"	Yd.Sb.Öğ.			
256	Ayşegül ATAÇ	"	Tek .ve Tasarım			
257	Nilüfer AKGÜL	"	Aday Sınıf öğ.			
258	Nuh BALCI	"	Aday Sos.Bil.öğ.			
259	Şengül AKKURT	"	Sınıf öğrt.			
260	Zehra ALKIŞ	"	SÖZ.MATEMATİK			
261	Abdülmecit CANPOLAT	"	Ücretli Sın.Öğrt.			
262	Mine DODANLI	"	Ücretli			
263	Rasime ADIYAMAN	"	Okul Öncesi Eğitim			
264	Burcu İNCE	"	Ücretli			
265	Yurdagül GÜNER	"	İngilizce			
266	Ali ŞAHİN	69-Yusufbey	Müd.Yet.öğ.	1 derslik	1 Lojman	82
267	Abdullah AKDENİZ	"	Ücretli Sın.Öğrt. Sınıf			
268	Ali ÇETİN	70--Zürrek	Öğretmen B.G.G	1 derslik	1 Lojman	182
270	Mehmet İÇİGEN	"	Müd.Yetkili			

271	Hacı Ali Ballı ZENGİNOL	71-Zenginova	Yed.Sb.öğ.	1 derslik	1 Lojman	91
272	M.Efdal YILDIZ	"	Aday Sınıf öğ.			

Ek-2. İlköğretim Kurumlar Yönetmenliği

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI İLKÖĞRETİM KURUMLARI YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete : 27.8.2003/25212

Tebliğler Dergisi : EYLÜL 2003/2552 Düzeltme : KASIM 2003/2554

Ek ve Değişiklikler:

- 1) 21.10.2004/25620 RG (KASIM 2004/2566 TD)
- 2) 24.6.2005/25855 RG (AĞUSTOS 2005/2575 TD)
- 3) 2.5.2006/26156 RG (MAYIS 2006/2584 TD)
- 4) 09.06.2007/26547 RG)

İKİNCİ KISIM

İlköğretimin Amaçları, İlkeleri ve Genel Konuları

İlköğretimin Amaçları

Madde 5 — Türk Millî Eğitiminin amaç ve ilkeleri doğrultusunda;

- a) Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini geliştirerek onları hayata ve üst öğrenime hazırlamak,
- b) Öğrencilere, Atatürk ilke ve inkılâplarını benimsetme; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na ve demokrasinin ilkelerine, insan hakları, çocuk hakları ve uluslar arası sözleşmelere uygun olarak haklarını kullanma, başkalarının haklarına saygı duyma, görevini yapma ve sorumluluk yüklenebilen birey olma bilincini kazandırmak,
- c) Öğrencilerin, millî ve evrensel kültür değerlerini tanımalarını, benimsemelerini, geliştirmelerini bu değerlere saygı duymalarını sağlamak,
- d) Öğrencileri, kendilerine, ailelerine, topluma ve çevreye olumlu katkılar yapan, kendisi, ailesi ve çevresi ile barışık, başkalarıyla iyi ilişkiler kuran, iş birliği içinde çalışan, hoşgörülü ve paylaşmayı bilen, dürüst, erdemli, iyi ve mutlu yurttaşlar olarak yetiştirmek,

e) (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Öğrencilerin kendilerini geliştirmelerine, sosyal, kültürel, eğitsel, bilimsel, sportif ve sanatsal etkinliklerle millî kültürü benimsemelerine ve yaymalarına yardımcı olmak,

Öğrencilerin kendilerini geliştirmelerine, sosyal, kültürel, eğitsel etkinliklerle millî kültürümüzü benimsemelerine ve yaymalarına yardımcı olmak,

f) Öğrencilere bireysel ve toplumsal sorunları tanıma ve bu sorunlara çözüm yolları arama alışkanlığı kazandırmak,

g) Öğrencilere, toplumun bir üyesi olarak kişisel sağlığının yanı sıra ailesinin ve toplumun sağlığını korumak için gerekli bilgi ve beceri, sağlıklı beslenme ve yaşam tarzı konularında bilimsel geçerliliği olmayan bilgiler yerine, bilimsel bilgilerle karar verme alışkanlığını kazandırmak,

h) Öğrencilerin becerilerini ve zihinsel çalışmalarını birleştirerek çok yönlü gelişmelerini sağlamak,

ı) (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Öğrencileri kendilerine güvenen, sistemli düşünebilen, girişimci, teknolojiyi etkili biçimde kullanabilen, planlı çalışma alışkanlığına sahip estetik duyguları ve yaratıcılıkları gelişmiş bireyler olarak yetiştirmek,

i) Öğrencilerin ilgi alanlarının ve kişilik özelliklerinin ortaya çıkmasını sağlamak, meslekleri tanıtmak ve seçeceği mesleğe uygun okul ve kurumlara yönleltmek,

j) Öğrencileri derslerde uygulanacak öğretim yöntem ve teknikleriyle sosyal, kültürel ve eğitsel etkinliklerle kendilerini geliştirmelerine ve gerçekleştirmelerine yardımcı olmak,

k) Öğrencileri ailesine ve topluma karşı sorumluluk duyabilen, üretken, verimli, ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkıda bulunabilen bireyler olarak yetiştirmek,

l) Doğayı tanıma, sevme ve koruma, insanın doğaya etkilerinin neler olabileceğine ve bunların sonuçlarının kendisini de etkileyebileceğine ve bir doğa dostu olarak çevreyi her durumda koruma bilincini kazandırmak,

- m) (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Öğrencilere bilgi yüklemek yerine, bilgiye ulaşma ve bilgiyi kullanma yöntem ve tekniklerini öğretmek,
- n) (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Öğrencileri bilimsel düşünme, araştırma ve çalışma becerilerine yöneltmek,
- o) Öğrencilerin, sevgi ve iletişimin desteklediği gerçek öğrenme ortamlarında düşünsel becerilerini kazanmalarına, yaratıcı güçlerini ortaya koymalarına ve kullanmalarına yardımcı olmak,
- ö) (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Öğrencilerin kişisel ve toplumsal araç-gereci, kaynakları ve zamanı verimli kullanmalarını, okuma zevk ve alışkanlığı kazanmalarını sağlamak, ilköğretim kurumlarının amacıdır.

Genel İlkeler

Madde 6 — (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) İlköğretimde aşağıdaki ilkeler göz önünde bulundurulur;

- a) İlköğretimde sekiz yıllık kesintisiz eğitim, ilköğretim çağındaki her Türk vatandaşının hakkıdır ve zorunludur.
- b) İlköğretim kurumlarında karma eğitim-öğretim yapılır.
- c) İlköğretimde derslerde ve ders dışı etkinliklerde Türkçe'nin doğru, güzel ve etkili kullanılması temel hedeftir.
- ç) İlköğretim kurumlarının kuruluş ve işleyişi ile her türlü eğitim-öğretim programlarının hazırlanması ve uygulanmasında Atatürk ilke ve inkılâplarına uyulur. Evrensel değerler içinde millî kültürün öğrenilmesine ve geliştirilmesine önem verilir.
- d) İlköğretim kurumları; dil, ırk, cinsiyet, felsefî inanç ve din ayrımı gözetilmeksizin herkese açıktır. Eğitimde hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa ayrıcalık tanınmaz.

- e) Eğitim-öğretim etkinlikleri; öğretim ilkeleri, öğrenci düzeyi, çevre özellikleri ve programda belirtilen esaslar dikkate alınarak bu Yönetmeliğin 5 inci maddesindeki amaçları gerçekleştirecek şekilde düzenlenir ve uygulanır.
- f) İlköğretim kurumlarında herkese imkân ve fırsat eşitliği sağlanır. Ekonomik durumu iyi olmayan öğrencilere, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla parasız yatılılık ve bursluluk imkânları sağlanır. Özel eğitim gerektiren ve korunmaya muhtaç çocukları yetiştirmek için özel önlemler alınır.
- g) Eğitim-öğretim hizmetleri düzenlenirken öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri ile toplumun ihtiyaçları dikkate alınır.
- ğ) Demokrasi bilincinin geliştirilmesi amacı ile öğrenci, öğretmen, yönetici, personel ve velilerce; kurumda iş birliği, iş bölümü, seçme, seçilme, katılma ve düşüncelerini açıklayabilme gibi demokratik kuralların uygulandığı, sevgi, saygı ve hoşgörüye dayalı bir çalışma ortamı oluşturulur.
- h) İlköğretim kurumlarında uygulanan, programlar, yöntem ve teknikler ile kullanılan eğitim teknolojisi; bilimsel ve teknolojik gelişmelere göre yenilenerek, okul, çevre ve ülke ihtiyaçlarına göre sürekli geliştirilir.
- ı) İlköğretim kurumlarında açıklık, güvenilirlik ön planda tutulur. Eğitim-öğretim ve yönetim etkinliklerinin kurul ve komisyonlarca yürütülmesi, öğrenci, öğretmen, veli ve çevrenin gözetim ve denetimine açık tutulması sağlanır.
- i) Kaynakların etkili ve verimli olarak kullanılması, eğitim-öğretimin kalitesinin artırılması ve kurumun rekabet gücünün geliştirilmesi sağlanır.
- j) Okul ile aile ve çevrenin iş birliği sağlanır.
- k) İlköğretimde öğrenciler, oldukları gibi kabul edilerek değer verilir.
- l) Öğretmen, yeri geldikçe günlük olaylara ve fırsat eğitimine yer verir.

m) Öğrencilere temel bilgi, beceri ve değerleri kazandırmak, öğrencilerin davranış, ilgi ve yeteneklerini belirlemek, programlar doğrultusunda başarılarını bir bütün olarak değerlendirmek, meslek alanlarını tanıtmak ve yönlendirmek için gerekli önlemler alınır.

n) Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin akranları ile birlikte kaynaştırma uygulamaları yoluyla eğitimlerini sürdürmeleri esastır. Bu öğrenciler eğitimlerini akranları ile birlikte aynı sınıfta sürdürebilecekleri gibi okulların bünyesinde açılacak özel eğitim sınıflarında da sürdürebilirler. Kaynaştırma yoluyla eğitim uygulamalarında özel eğitim ile ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Kayıt-Kabul ve Devam

Kayıt Zamanı

Madde 14 — İlköğretim okullarında kayıt işlemleri, il millî eğitim müdürlüklerince düzenlenen ve valilikçe onaylanan yıllık çalışma takviminde belirtilen süre içinde yapılır.

Okula Kayıt Yaşı

Madde 15 — İlköğretim okullarının birinci sınıfına, o yılın 31 Aralık tarihinde 72 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır. Yaşça kayıt hakkını elde eden ancak bedenlen yeterince gelişmemiş olan çocuklar, velisinin yazılı isteği üzerine okul öncesi eğitim kurumlarına devam edebilir veya kayıtları bir yıl ertelenebilir.

Yeni Kayıt

Madde 17 — İlköğretim okullarının birinci sınıflarına kayıt-kabul işlemleri aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Öğrenci kayıtlarında velinin beyanı esastır. Ancak, gerektiğinde nüfus cüzdanı ve ikamet belgesi istenebilir. Çocuklar öncelikle öğrenci geçici kayıt defterine, kasım ayının sonuna kadar da öğrenci kayıt defterine kaydedilir. Kayıtlar elektronik ortamda da yapılabilir.

b) Yabancı uyruklu olup Türk vatandaşlığına kabul işlemleri devam edenlerin çocuklarının kayıtları, oturma belgesi veya pasaportlarındaki bilgilere göre yapılır. Öğrenim belgesi bulunmayanlar hakkında okul müdürünün başkanlığında iki öğretmen ve varsa rehber öğretmenin yapacağı gelişim seviyesi tespitine ve gelişim yaşına göre işlem yapılır.

c) Okula kaydı yapıldığı hâlde nüfus kaydı bulunmayan çocukların nüfus cüzdanının çıkarılması, nüfusa gerçek yaşından büyük veya küçük yazılmış olanların yaşlarının düzeltilmesi okul yönetimince velilerinden istenir. Veli bu işleri, bir yıl içinde yapmadığı veya girişimde bulunmadığı takdirde gereği yapılmak üzere millî eğitim müdürlüğü kanalıyla nüfus müdürlüğüne bildirilir.

d) Zorunlu öğrenim çağında olup herhangi bir sebeple okula kaydı yapılmamış çocukların, yıllık çalışma takviminde belirlenen süreye bakılmaksızın okula kaydı yapılır.

e) Zorunlu öğrenim çağına gelen ve özel eğitim tanısı konulmamış ve yerleştirme kararı alınmamış olanların da kaydı ilköğretim okullarına yapılır.

f) (Değişik: 21.10.2004/25620 RG) Kayıt sırasında varsa çocuğun aşılmasının yapıldığına dair belge istenir.

g) (Ek: 21.10.2004/25620 RG) Özel ilköğretim kurumlarında kayıt, kabul ve nakillerle ilgili iş ve işlemler, özel öğretim kurumları mevzuatında belirtilen esaslara göre yapılır.

Madde 18 — (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Okullar arası nakillerde, öğrenci kaydı aşağıdaki şekilde yapılır;

a) Nakillerde velinin beyanı esastır. Velinin başvurusu üzerine öğrenci, kesin kaydı yapıncaya kadar beyan edilen sınıfa devam ettirilir. Gerekli durumlarda ikametgâh ve öğrenci belgesi de istenebilir. Okul müdürlüğü, öğrencinin geldiği okuldan en geç bir hafta içinde nakil belgesini ister. Nakil belgesi okula ulaştığında kayıt işlemi tamamlanır. Nakiller elektronik ortamda da yapılabilir.

b) Nakil belgesine öğrencinin sınıfı, aldığı puanı/notları, 4, 5, 6 ve 7 nci sınıflara ait ağırlıklı yılsonu ortalaması ile yabancı dili ve devamsızlık durumu yazılır. Nakil belgesini müdür ve müdür yardımcısı, müdür yardımcısı yoksa sınıf öğretmeni imzalar. Bu belge,

öğrenci dosyası ile birlikte gittiği okula en geç onbeş gün içinde gönderilir. Nakil belgesi ve dosyanın bu süre içinde gönderilmemesi hâlinde okul müdürlüğünce ikinci kez istenir. Gelmemesi hâlinde izlenmesi için durum, bağlı bulunduğu millî eğitim müdürlüğüne yazılı olarak bildirilir. İller arası nakillerde en çok beş günlük süre devamsızlıktan sayılmaz.

c) Taşınmalı ilköğretim kapsamına alınan okulun öğrencilerinin nakilleri, taşıma merkezi olarak belirlenen ilköğretim okuluna yapılır. Öğrencisi taşınan okullardaki defter, dosya, kayıtlar ve her türlü resmî belge, taşıma merkezi ilköğretim okuluna teslim edilerek saklanır ve durum, millî eğitim müdürlüğüne yazılı olarak bildirilir.

ç) Nakil belgelerinin hatalı düzenlenmesi veya okula geç ulaşması nedeniyle bir alt veya üst sınıfa devam eden öğrencilerin durumları tespit edildiğinde, okul müdürlüğünce olması gereken sınıfa devam ettirilirlir.

Nakillerde aşağıdaki esaslara uyulur;

a) Nakil, yarıyılın bitimine yirmi gün ve daha az süre kala yapılıyorsa, öğrencinin o yarıyla ait notları da tespit edilerek nakil belgesine işlenir.

b) Nakil, yarıyılın bitimine yirmi günden daha fazla süre kala yapılıyorsa, öğrencinin nakil belgesine o yarıyıl içinde yapılan sınavlar, proje çalışmaları, performans ödevleri ve ders içi performans olarak aldığı puanları yazılır. Naklen gittiği okulda öğrenciye yarıyıl notu verilirken bu puanları da dikkate alınır.

c) İkinci yarıyılta nakiller, yarıyıl başından onbeş gün sonraya kadar yapılır. Doğal afet, sağlık ve ailenin başka bir yere nakli gibi zorunlu nedenler dışında, bu tarihten derslerin bitimine kadar nakil yapılmaz.

Öğrenci Dosyası

Madde 23 — Her öğrenci için örneğine uygun bir dosya tutulur. Bu dosyada öğrencinin kayıt ve okul değiştirme belgeleri, velisiyle yapılan yazışmalar, rehberlikle ilgili gerekli kayıtlar yer alır. Dosyada gizliliği gerektiren belgeler ile objektif olmayan görüşlere yer verilmez.

Öğrenci dosyası, öğrencinin okul değiştirmesi veya okulu bitirmesi hâlinde gittiği okula gönderilir.

Okulu bitiren ve üst öğrenime devam etmeyen öğrencilerin dosyaları okul arşivinde öğrenci numara sırasına göre beş yıl saklanır.

Öğrenci dosyalarının zamanında işlenmesinden ve saklanmasından ilgili öğretmenler, müdür yardımcıları ve okul müdürü sorumludur.

Devam Zorunluluğu

Madde 25 — İlköğretim kurumlarına kaydedilen zorunlu öğrenim çağındaki öğrencilerin velileri öğrencilerin okula devamını sağlamakla yükümlüdürler. Okul yönetimleri, millî eğitim müdürlükleri, müfettişler, muhtarlar ve mülkî amirler 222 sayılı Kanunun ilgili hükümleri gereğince çocukların okula devamını sağlamakla yükümlüdürler.

Derse Devamsızlık

Madde 26 — Normal ve ikili öğretim yapan okullarda ilk derse girdiği hâlde sonraki bir veya daha fazla derse özürsüz olarak girmeyen öğrencinin durumu velisine ivedilikle bildirilir ve devamsızlığı yarım gün sayılır.

Devamın İzlenmesi

Madde 27 — İlköğretim kurumlarında okula devam zorunludur.

İlköğretim okullarındaki öğrencilerden, okulun bulunduğu yerleşim biriminin dışına çıkan, adresi bulunamayan, okulsuz bir yere veya yabancı bir ülkeye gidenlerin durumu, okul müdürü tarafından belgelendirilerek millî eğitim müdürlüğüne bildirilir. Millî eğitim müdürlüğü yurt dışına gidenlerin adreslerini, takipleri yapılmak üzere Bakanlığa bildirir. Diğer devamsız öğrencilerin takip işlemleri millî eğitim müdürlüğüne yapılır. Sonuçtan okul müdürlüğüne bilgi verilir. Bunların kaydı, yaşları zorunlu öğrenim çağı dışına çıkıncaya kadar silinmez. Geri dönenlerin okula devamları sağlanır.

Özürlü Devamsızlık

Madde 28 —

Okula devam ederken, yangın, deprem, sel ve benzeri doğal afet veya ana, baba, kardeş gibi yakınlarından birinin ağır hastalığı, ölümü gibi önemli nedenlerle kendilerine izin verilen, tedavi yahut ameliyatı gerektiren bir hastalıktan dolayı okula özürlü olarak devam edemeyen öğrencilerin özürlerinin bitiminde okula devamları sağlanır.

(Değişik ikinci fıkra: 2.5.2006/26156 RG) Velisinin yazılı izni ile yurt içi ve yurt dışı sanatsal, sosyal, sportif, kültürel ve benzeri etkinlikler ile yarışmalara katılacak öğrenciler, hazırlık çalışmaları ve etkinliklerin devamı süresince izinli sayılır. İzinleri, 13/1/2005 tarihli ve 25699 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği hükümlerine göre verilir.

Bu durumdaki öğrencilerin yetiştirilmesi için veli, öğretmen, okul rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri servisi ve okul yönetiminin iş birliği ile gerekli önlemler alınır.

İzin Verme

Madde 29 — Öğrencinin ailesi yanında kalmasını gerektiren hastalık, ölüm, aileden birinin askerlik durumu, tarımsal çalışmalar gibi nedenlerle velisinin yazılı bildirimine üzerine bir ders yılında en çok on beş güne kadar izin verilebilir.

Bu izinler, en az yarım gün olmak üzere parça parça veya bütün olarak okul müdürü veya yetkili kılacağı müdür yardımcıları tarafından verilir.

Özüre bağlı izinler devamsızlıktan sayılmaz.

Okula Geç Gelme

Madde 30 — Okula geç gelmeyi veya izinsiz olarak sınıftan ya da okuldan ayrılmayı alışkanlık hâline getiren öğrencilerin bu durumlarının önlenmesi için veli, öğretmen, okul rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri servisi ve okul yönetiminin iş birliği ile gerekli önlemler alınır.

İlişik Kesme

Madde 31 — İlköğretim kurumlarına kayıtlı öğrencilerden;

a) Resmî sağlık kurullarından, "Sağlık durumu, zorunlu öğrenim çağı süresince okula devam etmesi uygun değildir. "hükmünü taşıyan raporu alanlar için devam zorunluluğu aranmaz. Bunlar, "Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği"ne göre yönlendirilirler. Haklarında kovuşturma yapılmaz.

b) (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Zorunlu öğrenim çağı sonuna kadar 8 inci sınıfı bitiremeyenlerin, ilköğrenimlerini tamamlamak üzere velisinin yazılı başvurusu üzerine en çok iki öğretim yılı daha okula devamlarına imkân verilir. Bu süre sonunda da okulu bitiremeyenlere, öğrenim durumunu gösterir "Öğrenim Belgesi" verilir.

BEŞİNCİ KISIM

Personelin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Okul Müdürünün Görev, Yetki ve Sorumluluğu

Madde 60 — İlköğretim okulu, demokratik eğitim-öğretim ortamında diğer çalışanlarla birlikte müdür tarafından yönetilir. Okul müdürü; ders okutmanın yanında kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, program ve emirlere uygun olarak görevlerini yürütmeye, okulu düzene koymaya ve denetlemeye yetkilidir. Müdür, okulun amaçlarına uygun olarak yönetilmesinden, değerlendirilmesinden ve geliştirmesinden sorumludur.

Okul müdürü, görev tanımında belirtilen diğer görevleri de yapar.

Müdür Yetkili Öğretmen

Madde 63 — Bağımsız müdürlüğü bulunmayan ilköğretim okullarında sınıf öğretmenlerinden biri, müdür yetkili öğretmen olarak görevlendirilir. Müdür yetkili öğretmen, müdürün görev, yetki ve sorumluluklarını üstlenir.

Öğrenci Sağlığı ve Güvenliği

Madde 139 — İlköğretim kurumlarında öğrenci sağlığı ve güvenlik hizmetleri, aşağıdaki esaslara göre yürütülür:

- a) Öğrencilere okul ve çevresinde sağlıklı, güvenli bir eğitim-öğretim ortamı sağlanması esastır.
- b) Öğrencilerin sağlık muayeneleri ve gerekli aşıları, periyodik olarak yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre yapılır.
- c) Gündüzlü ve sosyal güvencesi olmayan öğrencilerin sağlık ocağı veya sağlık eğitim merkezlerine sevkleri yapılır. Ekonomik durumu yetersiz olanların ilâç giderlerinin Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından karşılanması sağlanır.
- d) Okulun temizlik ve düzeninin sağlanması, derslik, lâboratuvar, işlik, yemekhane, yatakhane gibi yerlerde ısı, ışık ve havalandırmanın sağlık şartlarına uygun olması, öğrencilerin kılık-kıyafetlerinin sağlıklı ve düzenli olması için gerekli önlemler alınır.
- e) Öğrencilerin sağlıklı beslenebilmeleri için kullanılacak sofraya gereci, masalar ve diğer araçlar sağlık koşullarına uygun olarak bulundurulur. Mutfak veya yemek odası bulunmayan okullarda sınıflar, temizlik ve bakımı yapılmak koşuluyla bu amaç için kullanılabilir.
- f) (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Okulda, ilk yardım dolabı ile ilk yardım çantası ve bunlara ait araç ve malzeme bulundurulur.

Dolapta doktor reçetesi ile alınmayan ve doktor tavsiyesine göre kullanılması gereken ilâçlar bulundurulamaz ve öğrencilere kullandırılmaz.

Nüfus Kayıtlarında Gerçek Yaşı Yazılmamış Öğrenciler

Madde 140 — Nüfusa gerçek yaşlarından küçük veya büyük yazılmış olanların yaşları; okul müdürlüğünce, çevrenin imkân ve şartlarına göre veli, muhtar, müdür yardımcısı, öğretmen ile rehber öğretmenden oluşan bir komisyon tarafından çocuklar görülerek belirlenir. Bu komisyonca yapılacak belirleme işlemi, belirtilen kişilerin bulunmaması

hâlinde, okul müdürü ve komisyon üyelerinden herhangi birisiyle yapılır. Mümkün olduğu takdirde bu konuda doktorun da görüşü alınır.

(Değişik ikinci fıkra: 2.5.2006/26156 RG) Zorunlu öğrenim çağında olup da okuma yazma bilmeyenler, yaşlarına bakılmaksızın birinci sınıfa kaydedilir. Bu durumdaki öğrencilerin zorunlu öğrenim çağını doldurmaları hâlinde bu Yönetmeliğin 31 inci maddesi hükümlerine göre işlem yapılır.

Okul-Çevre İlişkileri

Madde 142 — Okulun kültürel gelişim ve eğitim merkezi olduğu ilkesine uyularak, yakın çevre ile ilişki kurulmasına ve velilerle sıkı bir iş birliğinin sağlanmasına önem verilir.

Bunun için okul-aile birliği, (...) (7) okul gelişim yönetim ekibi kurulur ve işlerliği sağlanır. Köylerdeki ilköğretim okullarında da bunlardan olabilenleri kurulur.

Son fıkra yürürlükten kaldırıldı. (2.5.2006/26156 RG)

Yardımlar

Madde 143 — (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Okulun genel işleyişi, eğitim-öğretim hizmetlerinin yürütülmesi ile ilgili yardımlar, okul-aile birliği ve köy muhtarlıkları gibi kuruluşlar yoluyla sağlanır ve gerekli harcamalar yapılır. Bu kuruluşlar aracılığı ile toplanan yardımlar ve yapılacak harcamalara ilişkin iş ve işlemler ilgili mevzuatına göre yürütülür.

Binanın Kullanılması

Madde 144 — Ana sınıfı, dersaneler, işlik, lâboratuvar, teknoloji derslikleri, kütüphane, müze, mutfak ve yemek odası, salon, müdür odası, müdür yardımcıları odası, öğretmenler odası, rehberlik servisi, memur ve hizmetli odaları, koridor, depo, tuvalet, lâvabo gibi yerler imkânlar ölçüsünde projesine uygun olarak kullanılır. Okulda binanın onaylı bir yerleşim projesi bulundurulur. Yapılacak her türlü tadilat ve proje değişikliği valilik onayına bağlanır.

(Değişik ikinci fıkra: 2.5.2006/26156 RG) Okul binası; okul-aile birliği etkinlikleri, halk eğitimi çalışmaları, sosyal etkinlikler kapsamındaki öğrenci kulübü ve toplum hizmeti faaliyetleri dışında amaçlarına aykırı olarak kullanılamaz. Aynı eğitim bölgesi içinde bulunan okullar, fizikî kapasitesi yeterli olan okulların imkânlarından yararlanır. Fizikî mekânları yeterli olan ve kaynaştırma eğitim-öğretim yapılan okullarda kaynak odasına yer verilir.

Dershane Araçları

Madde 145 — Dershanede öğrenci sayısına göre sıra ve masa bulundurulur. Sıralar, öğrencilerin yaşları, fizikî gelişmeleri ve çalışma şekline göre yerleştirilir.

Dershanelerde yazı tahtasının üst kısmına Atatürk'ün portresi, onun üstüne ay yıldız sağa bakacak şekilde Türk Bayrağı, Atatürk'ün portresinin duruşuna göre sağına İstiklâl Marşı, soluna Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi asılır. Öğretim yılı süresince öğrenci-öğretmen iş birliği ile geliştirilen ve güncelleştirilen Atatürk Köşesi oluşturulur.

(Değişik üçüncü fıkra: 2.5.2006/26156 RG) Sınıf seviyesine ve programa uygun ders araçları bulundurulur.

(Değişik dördüncü fıkra: 2.5.2006/26156 RG) Gereklikçe kullanılan araçlar, çalışma sonucunda yerine kaldırılır. Millî bayramlar, belirli gün ve haftalarda okullarda süsleme yapılır.

(Değişik beşinci fıkra: 2.5.2006/26156 RG) Dersliklerde duyuru ve öğrenci etkinlikleri panosu yer alır.

Okul Kütüphanesi ve Sınıf Kitaplıkları

Madde 146 — İlköğretim kurumlarının uygun bir yerinde, okul kütüphanesi ve bütün sınıflarında sınıf kitaplığı kurulur. Kütüphane ve kitaplıklar, yardım toplamaya yetkili kuruluşlardan ve kişisel bağışlar yoluyla sağlanan kitaplarla zenginleştirilir. Okul kütüphanesi ve sınıf kitaplıkları "Okul Kütüphaneleri Yönetmeliği"nin hükümlerine göre düzenlenir ve işletilir.

(Değişik ikinci fıkra: 2.5.2006/26156 RG) Sınıf kitaplığındaki kitaplar sınıf kitaplık defterine, ansiklopedi gibi eserler ise okulun (C) demirbaş defterine kaydedilir.

Öğretmenin kişisel çabasıyla sağlanmış kitap ve araçlar sınıfın malı sayılır. Öğretmenin okul veya sınıf değiştirmesi durumunda aynı sınıfta bırakılır.

Yukarda belirtilen bütün iş ve işlemler Müdür yetkili öğretmenin uyması gereken kurallardır.